

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼
ਵੱਲੋਂ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਵਿਸ਼ਾਈ ਦੀਆਂ
ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨ 'ਤੇ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦੇ ਸਿੱਖ ਚਿਹਰੇ

- ਵਿਸ਼ਵ 'ਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਖੱਟ ਰਹੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ
- ਅਜੇ ਬਾਂਗਾ ਅਤੇ ਗੁਨੀਤ ਮੌਗਾ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ

ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕਰੋੜਾਂ ਸਿੱਖ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਅਨਮੋਲ ਹੈ। ਅਸਲੀਅਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਜਿਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਏ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ, ਦ੍ਰਿੜ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ, ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਸੋਚ ਰਖਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ਾਨ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਮੁਖੀ ਅਜੇ ਬਾਂਗਾ, ਆਸਕਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਗੁਨੀਤ ਮੌਗਾ, ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੰਟੀ, ਕਲਾਕਾਰ ਅਰਪਨਾ ਕੌਰ, ਭਾਰਤੀ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਪੀ.ਆਰ.ਐਸ. ਓਬਰਾਏ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਜੇ ਬਾਂਗਾ

ਅਜੇ ਬਾਂਗਾ ਪਗੜੀਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਣਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ 189 ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 170 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੁਨੀਆ ਦੇ 130 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜੇ ਬਾਂਗਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬੰਗਾ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ 1962,

1965 ਅਤੇ 1971 ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਫੌਜ ਦੇ ਦੰਦ ਖੱਟੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਅਜੇ ਬਾਂਗਾ ਇੱਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਮੋਟੀਵੇਸ਼ਨਲ ਸਪੀਕਰ ਵੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ 'ਮਾਸਟਰ ਕਾਰਡ' ਨਾਂਅ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੇੜਲੇ ਵਿਰੋਧੀ 'ਵੀਜ਼ਾ ਕਾਰਡ' ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਅਜੇ ਬਾਂਗਾ ਨੇ ਮਾਸਟਰਕਾਰਡ ਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ ਪੇਮੈਂਟ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ। ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਗੁਜਰਾਤੀ ਵੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਫਾਰਚਿਊਨ-500 ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸੀਈਓ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ 2015 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਅਜੇ ਬਾਂਗਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਬਾਂਗਾ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮਾਹਿਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਂਗਾ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹੋਏ ਅਜੇ ਬਾਂਗਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੇ ਜੋ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪਛੜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਗੁਨੀਤ ਮੌਗਾ

ਗੁਨੀਤ ਮੌਗਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਦ ਐਲੀਫੈਂਟ ਵਿਸਪਰਸ' ਲਈ ਆਸਕਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। 'ਦ ਐਲੀਫੈਂਟ ਵਿਸਪਰਸ' ਨੂੰ ਸਰਵੋਤਮ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਸ਼ਾਰਟ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਗੁਨੀਤ ਬਾਰੇ ਉਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ 'ਲੰਚ ਬਾਕਸ', 'ਮੌਨਸੂਨ ਸ਼ੂਟਆਊਟ' ਅਤੇ 'ਗੈਂਗਸ ਆਫ ਵਾਸੇਪੁਰ' ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹਿੱਟ ਹੋਈਆਂ। ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਗੁਨੀਤ ਮੌਗਾ ਹੁਣ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੰਟੀ

ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਉੱਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੰਟੀ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲਾਵਾਰਿਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੋਵਿਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਦਰਜਨਾਂ ਬਦਕਿਸਮਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਹਾਰ ਮੰਨਣ

ਵਾਲੇ ਸਨ। ਕੋਵਿਡ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਅਸਲੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼ੰਟੀ ਨੇ ਸੈਂਕੜੇ ਵਾਰ ਖੂਨਦਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਰਪਨਾ ਕੌਰ

ਅਰਪਨਾ ਕੌਰ ਭਾਰਤੀ ਸਮਕਾਲੀ ਕਲਾ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹਸਤਾਖਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਅਤੇ ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲੀ। ਅਰਪਨਾ ਕੌਰ ਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਸੋਹਣੀ-ਮਹੀਵਾਲ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ। ਉਸਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ

ਵੀ ਕਾਫੀ ਹਨ।

ਪੀ.ਆਰ.ਐਸ. ਓਬਰਾਏ

ਪੀਆਰਐਸ ਓਬਰਾਏ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਟਲ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਭਗਵਾਨ/ ਪਿਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਗਤ ਤੋਂ ਸੰਨਿਆਸ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪੀਆਰਐਸ ਓਬਰਾਏ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਓਬਰਾਏ ਇੰਟਰਕੋਟੀਨੈਂਟਲ ਹੋਟਲ 1965 ਵਿੱਚ ਓਬਰਾਏ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੰਬਈ ਦਾ ਟ੍ਰਾਈਡੈਂਟ ਹੋਟਲ 26/11 ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਓਬਰਾਏ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਖ ਦੇ ਢੇਰ ਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਸੈਂਬਰ ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ ਬੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਤਾ ਪੇਸ਼

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 2023-24 ਰੈਗੂਲਰ ਸੈਸ਼ਨ 'ਚ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮਤਾ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 2023-24 ਰੈਗੂਲਰ ਸੈਸ਼ਨ 'ਚ ਸੈਂਬਰ ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ ਬੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਸੈਂਬਲੀ ਮੈਂਬਰ ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ ਬੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਦੌਰਾਨ ਅਸੈਂਬਲੀ ਮੈਂਬਰ ਐਡਿਸ, ਐਗੂਆਰ-ਕਰੀ, ਅਲਾਨਿਸ, ਅਲਵਾਰੇਜ਼, ਅਰਮਬੁਲਾ, ਬੇਨੇਟ, ਬਰਮਨ, ਬੋਰਨਹਾਈਮ, ਬੋਟਾ, ਕੈਲਡਰੋਨ, ਜੁਆਨ ਕੈਰੀਲੋ, ਵੈਂਡੀ ਕੈਰੀਲੋ, ਸਰਵੈਂਟਸ, ਕੋਨੋਲੀ, ਮੇਗਨ ਡਾਹਲੇ, ਡਿਕਸਨ, ਫਲੋਰਾ, ਮਾਈਕ ਫੋਂਗ, ਵਿੰਸ ਫੋਂਗ, ਫ੍ਰੀਡਮੈਨ, ਗੈਬਰੀਅਲ, ਗੈਲਾਘਰ, ਗਾਰਸੀਆ, ਗਿਪਸਨ, ਗ੍ਰੇਸਨ, ਹੈਨੀ, ਹਾਰਟ, ਹੋਲਡਨ, ਹੁਵਰ, ਇਰਵਿਨ, ਜੈਕਸਨ, ਜੋਨਸ-ਸਵਾਇਰ, ਕਾਲਰਾ, ਲੈਕੀ, ਲੋਅ, ਲੋਵੇਂਬਲ, ਮਾਈਨਸਚਿਨ, ਮੈਥਿਸ, ਮੈਕਕਾਰਟੀ, ਮੁਰਾਤਸੁਚੀ ਸਟੈਫਨੀ, ਨਗੁਏਨ, ਓਰਟੋਗਾ, ਪਾਚੇਕੋ, ਪਾਪਨ, ਜੋ ਪੈਟਰਸਨ, ਪੇਲੇਰਿਨ, ਰਾਮੋਸ, ਰੈਡਨ, ਰੇਅਸ, ਲੂਜ਼ ਰਿਵਾਸ, ਰਾਬਰਟ ਰਿਵਾਸ, ਰੋਡਰਿਗਜ਼, ਬਲੈਂਕਾ ਰੂਬੀਓ, ਸੈਂਟੀਆਗੋ, ਸ਼ਿਆਵੋ, ਸੋਰੀਆ, ਟਿੰਗ, ਵਿਲਾਪੁਡਆ, ਵਾਲਡਰੋਨ, ਵਾਲਿਸ, ਵਾਰਡ, ਵੇਬਰ, ਵਿਕਸ ਅਤੇ ਜੂਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 2023-24 ਰੈਗੂਲਰ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੀ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਟੇਟਸ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੀ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰੇਗਾ।

ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਖੇਤਰ, ਝਾਰਖੰਡ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਰਿਆਣਾ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ, ਬਿਹਾਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਉੜੀਸਾ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਗੁਜਰਾਤ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਕੇਰਲ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ 1984 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਿਤ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਖ-ਵਿਰੋਧੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ, ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਜ਼ਿੰਦਾ ਸਾੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਔਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਗੁਆ ਬੈਠੀਆਂ ਸਨ, ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਦਮੇ ਤੋਂ ਉਭਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ

ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਗੇ।

ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਆਰਟੀਕਲ 99 ਵਿੱਚ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਨਸਲੀ, ਨਸਲੀ, ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਤਲੇਆਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਿਖੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵੇਂ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ, ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ

ਮਾਨਸਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਤਬਾਹੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

6 ਜਨਵਰੀ, 2022 ਨੂੰ ਨਿਊਜਰਸੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸੈਨੇਟ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸੈਨੇਟ ਦਾ ਮਤਾ 142 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ 1984 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 17 ਅਕਤੂਬਰ, 2018 ਨੂੰ, ਪੈਨਸਿਲਵੇਨੀਆ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ

ਸਦਨ ਦਾ ਮਤਾ 1160 ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੀ ਸਿੱਖ-ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਯੋਜਿਤ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਨਿਆਂ, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਸੁਲੂ-ਸਫਾਈ ਵੱਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਦਮ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਰਾਜ ਦੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਅਤੇ ਸੈਨੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕਲਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 29 'ਤੇ)

ਪੈਂਟਾਗਨ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਗੁਪਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਏ ਲੀਕ

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਮਚੀ ਖਲਬਲੀ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਜੁਟੀਆਂ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ/ਏ.ਟੀ. ਨਿਊਜ਼: ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਗੁਪਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਲੀਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਲਬਲੀ ਮਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਪੈਂਟਾਗਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਲੀਕ ਹੋਣ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿਵੇਂ ਲੀਕ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੌਣ ਲੋਕ ਹਨ?

ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਜੁਟਿਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਅਤੇ ਨਾਟੋ (ਨਾਰਥ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਟਰੀਟੀ ਆਰਗਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ) ਵੱਲੋਂ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮਦਦ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯੂਕਰੇਨੀ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੀਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 29 'ਤੇ)

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ ਐਵਾਰਡ' ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼:- ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਤੇ ਚੈਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਆਵਾਜ਼-ਏ-ਪੰਜਾਬ' ਦੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ ਐਵਾਰਡ' ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਵਾਰਡ ਅਦਾਰਾ ਰੈਡੀਕਲ ਦੇਸੀ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਮੌਦੇ-ਨਜ਼ਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੂਖ ਸਾਗਰ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨਿਊਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੁਰਦਪੁਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੁਰਦਪੁਰ ਸਮੇਤ,

ਸਮੂਹ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਲੰਬਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪਾਏ ਪੂਰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਜਾਨਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੀਆਂ। ਅਦਾਰਾ ਰੈਡੀਕਲ ਦੇਸੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਸੋਸਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਧੌਕਸਾਹੀ ਰਾਹੀਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ, ਸਥਾਪਤੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 29 'ਤੇ)

ਸਿੱਖ ਚੀਫ਼ ਲਿਖਿਆ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮੁ ਕਰਾਹਿ ॥ ਘਲੇ ਆਵਹਿ ਨਾਨਕਾ ਸਦੇ ਉਠੀ ਜਾਹਿ ॥
ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਨਾ ਮਾਏ ਕੇਰੀ ਥੀਦ ਜਿਹਾ ਕੁਖ ਨੀ
ਮੈਂ ਸਿੰਨੀ ਵਾਹ ਮੁਥਾ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲੇ ਕੇਰੀ ਹੀ ਕੁਖ ਨੀ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਘੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਅਤੇ ਬਿਜਨਸਮੈਨ ਸ੍ਰ. ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਬੈਂਸ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਸਦਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮਾਤਾ ਚਰਨ ਕੌਰ ਜੀ ਬੈਂਸ ਨਹੀਂ ਰਹੇ

ਸਵ. ਮਾਤਾ ਚਰਨ ਕੌਰ ਬੈਂਸ

ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ/ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ : ਸਾਰੀ ਬਿੰਦਗੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਨਾਲ ਬਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਤਾ ਚਰਨ ਕੌਰ ਬੈਂਸ ਇੱਕ ਸੱਚੇ ਸੁਚੇ ਨੌਕ ਠੰਡੇ ਅਤੇ ਮਿੱਠੇ ਸੁਫਲਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੋਸਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਤਾ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸਵਾਸਾਂ ਦੀ ਪੂਜੀ ਭੋਗ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹੋਸਦਾ ਵੇਸਦਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਛੱਡਕੇ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਕਦੇ। ਇਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਰਦਾਰ ਮੁਖਣ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਰਦਾਰ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਗਲ ਨਾਲ ਵੜਕੇ ਤੇਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਬਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਪਿਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੈਂਸ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੇ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਾਰੀ ਬਿੰਦਗੀ ਬੰਦਗੀ ਅਤੇ ਕੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਦੀ ਪੂਜੀ ਭੋਗਕੇ ਉਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਜਾ ਨਿਵਾਜੇ।

ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਮਾਤਾ ਚਰਨ ਕੌਰ ਬੈਂਸ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਅਦਾਰਾ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਦੇ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵਲੋਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਹਾਨ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਨਿਵਾਸ ਖਬਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੋਨਣ ਦਾ ਬੱਲ ਖਬਰੀ।

Funeral Services
CHAPEL OF CHIMES
MONDAY 10TH, APRIL 2023, 12 PM TO 2 PM
32992 MISSION BLVD, HAYWARD, CA 94544

ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ
GURDWARA FREMONT SAHIB
MONDAY 10TH APRIL 2023, 2.30 PM TO 4.00 PM
300 GURDWARA RD, FREMONT, CA 94536, UNITED STATES

ਪ੍ਰਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੁੱਤਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ (610) 715-1619

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਸੈਨੇਟਰ ਆਈਸ਼ਾ ਵਹਾਬ ਵੱਲੋਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਸਬੰਧੀ ਬਿਲ ਪੇਸ਼

*** ਜਾਤੀ ਬਿਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਦਲਿਤਾਂ ਨਾਲ ਡਟੋ * ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵੀ ਦਲਿਤਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵਿਤਕਰਾ**
*** ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਜਾਤ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀਆਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਖੁੰਜੇ ਲਾਉਣ ਦੇ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ**

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ : ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਸੈਨੇਟਰ ਆਈਸ਼ਾ ਵਹਾਬ ਨੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਸਬੰਧੀ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਕੋਹੜ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਜਾਤ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀਆਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਖੁੰਜੇ ਲਾਉਣ ਦੇ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਨੇ ਇਸ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੜਕਾਏ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਤਕਰੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਸੈਨੇਟਰ ਆਈਸ਼ਾ ਵਹਾਬ ਇਹ ਬਿਲ ਲਿਆਕੇ ਪੜ੍ਹੇ ਨਾਲ ਜਾਤੀ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆ ਖੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਲੰਬੇ ਐਤਵਾਰ ਉਸਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫਰੀਮਾਂਟ ਆ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਮਦਦ ਮੰਗੀ। ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਚੱਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ, ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ। ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੇਏਰੀਆ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਆਸਤ ਲਈ ਬਣਾਈ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਸਕੋਪ ਨੇ ਇਸ ਬਿਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਇਦਾ ਕੀਤਾ। ਸਕੋਪ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹੀ ਨੇ ਆਈਸ਼ਾ ਵਹਾਬ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੀ

ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡਾ ਹੀ ਅੰਗ ਹੋ ਤੇ ਕਦੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ

ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਤਕਰਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ

ਯਤਨ ਕਰਾਂਗੇ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਭਾਈ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ

ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਏਗਰੀਏ ਦਾ ਸੈਨੇਟਰ ਅਤੇ ਅਸੰਬਲੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਨੂੰ ਕਾਲਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਉੱਪਰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ

ਫਰੀਮਾਂਟ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :-ਭਾਰਤ ਨੇ ਯੂਕੇ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਗੱਲਬਾਤ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਇਨਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯੂਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਭਾਰਤ-ਯੂਕੇ ਵਪਾਰ ਵਾਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਯੂਕੇ ਮੀਡੀਆ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਲੂਮਬਰਗ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਧਾਰਤ ਇਹ ਖਬਰ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਰ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਵਾਰਤਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੰਡਨ, ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਸ ਦੀ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਮੂਹ ਦੀ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਬਲੂਮਬਰਗ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਧਾਰਤ ਵਪਾਰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਖਬਰ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ ਨਸ਼ਰ

ਬਲੂਮਬਰਗ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯੂਕੇ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਲੰਡਨ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਭੰਨਤੋੜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਵਣਜ ਦੁਤਾਵਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੋਵਾਂ ਕੋਲ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟੇਨ

ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਭੰਨਤੋੜ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਬੁੱਢਕਾਸਟਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ

ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਕੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਖਟਾਸ ਆਈ ਸੀ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਸੌਦਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਟੀਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਟੈਰਿਫਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਯੂਕੇ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ। ਯੂਕੇ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਸੌਦੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਗਭਰੂ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਏਅਰਲਾਈਨ ਵਿਜੇ ਦਾ ਬਣਿਆ ਕੈਪਟਨ

ਰੋਮ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ (35) ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਵਿਜੇ ਏਅਰ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਕੈਪਟਨ ਬਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਇਟਲੀ ਆਇਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਪਿਤਾ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਤਾ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀਆਂ ਦੇ ਸੱਦੇ ਉਹਨਾਂ ਰਾਹਾਂ ਦਾ ਪਾਂਧੀ ਬਣ ਗਿਆ, ਜਿਹੜੇ ਰਾਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀਆਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਤੱਕ ਲੈ ਆਏ। ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਕਾਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਰਨਾ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਲ 2011 ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਪਾਇਲਟ ਬਣਨ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੇਪੜੇ ਚਾੜਨ

ਲਈ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਫਿਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਪੇਨ ਪੜ੍ਹਨ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜਾਕੇ ਅੱਜ ਉਹ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ ਬਣਿਆ। ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਕੈਪਟਨ ਬਣਨ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਮੀਰੇਟ ਏਅਰਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਪਾਇਲਟ ਵਜੋਂ ਕਮਾਂਡ ਸੰਭਾਲੀ, ਫਿਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਹ ਅਸਮਾਨਾਂ

ਵਿੱਚ ਉਬੜਣ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਮੁਹੀਦ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅੱਜ ਨਾਮੀ ਏਅਰਲਾਈਨ ਵਿਜੇ ਏਅਰ ਦਾ ਕੈਪਟਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਤਮਾਮ ਇਟਲੀ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ ਜਿਹੜੇ ਇਹੀ ਸੋਚੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਬਾਹਰ ਆਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਿੱਗਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਤਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਦਿਹਾੜੀਆਂ ਹੀ ਹਨ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਇਟਲੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਇਟਲੀ ਵੱਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿੱਲਖਣ ਮਿਸਾਲ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਜਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੇ ਝੰਡੇ ਬੁਲੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।

ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਟਾਈਟਲਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ

1984 'ਚ ਹਿੰਸਾ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਤਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ /ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਸਾਬਕਾ ਐੱਮਪੀ ਟਾਈਟਲਰ ਕੇਂਦਰੀ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪੁਲ ਬੰਗਸ਼ ਇਲਾਕੇ ਵਿਗਿਆਨ ਲੈਬ (ਸੀਐੱਫਐੱਸਐੱਲ) ਪੁੱਜੇ ਜਿੱਥੇ ਵਿੱਚ 1984 ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ। ਪੁਲ ਬੰਗਸ਼ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਦੌਰਾਨ ਭੀੜ ਨੇ ਤਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਕੇ ਨੂੰ ਵੀ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੀਕੇ ਨੇ ਸਟਿੰਗ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ

ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਏਐੱਨਆਈਐਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਵੀ ਸਬੂਤ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਫਾਂਸੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਸਬੂਤ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 29 'ਤੇ)

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਥੀ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ, ਡਿਥਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਿਆ

ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਨੂੰ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ :

ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹਲਕਾ ਮਜੀਠਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਰੜੀ ਕਲਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਆਪਕ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟਸ 'ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਮੂਵਮੈਂਟ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ

ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

ਜੂਨ 2019 ਵਿੱਚ, ਮਜੀਠਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਾੜੀ ਕਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ 'ਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਸਨੇ 2015 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫਰੰਟ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 2019 ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦੇ 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਮੁਖੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।

ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦੇ 28 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ 2 ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਖੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਸੱਦਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦਾ ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ 'ਤੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦੇ ਕਾਫੀ ਕਰੀਬ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦਾ ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹਰ ਖਬਰ ਅਤੇ ਹਰ ਪਲ ਦੀ ਸੋਸ਼ਲ ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਦੀ ਖਬਰ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕੀ ਪੋਸਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਇੱਕ ਯੂਟਿਊਬ ਚੈਨਲ ਵੀ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਐਕਟਿਵ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵੀ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕਿੱਥੇ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ: ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਬੀਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 4.50 ਵਜੇ ਪੁਲਿਸ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਲਾਈਟ ਸਵੇਰੇ 5.45 ਵਜੇ ਅਸਾਮ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ। ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਾਥੀ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 5:45 ਵਜੇ ਅਸਾਮ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ 8 ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਡਿਥਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਖਿਲਾਫ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਐਕਟ (ਐਨਐਸਏ) ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਆਸਾਮ ਪਹੁੰਚੇ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹ 28 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ : ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕ 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਦੇ ਮੁਖੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕੱਥੂਨਗਲ ਤੋਂ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ 'ਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਏ. ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਥਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ 6 ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆ ਕੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਕਾਉਂਟਰ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਨੇ ਸਾਝੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ।

ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ 18 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਮੇਤ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਛਾਵੇਂ ਵਾਂਗ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫਰਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਵਾਰ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਇਕੱਠੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਟਿਆਲਾ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫੁਟੇਜ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਐਨਰਜੀ ਡਰਿੱਕ ਪੀਂਦੇ ਹੋਏ ਸੈਲਫੀ ਵੀ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ

ਉਸਦਾ ਇੱਕ 8 ਸਾਲ ਦਾ ਬੇਟਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਅਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ 2007 ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫਰੰਟ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਉਹ 2015 ਦੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੌਰਾਨ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਜਿੱਥੇ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਚੌੜਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 124ਏ, 153-ਏ, 153-ਬੀ, 115, 117, 120-ਬੀ ਅਤੇ ਯੂਏਪੀਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (1) ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66-ਐਫ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ।

2016 ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ 2017 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ

ਮਾਂ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ- ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਬੇਕਸੂਰ ਹੈ

ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 23 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਜਨਾਲਾ ਥਾਣੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਉਹ 18 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਘਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਕਿ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੋਵੇਂ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਦਕਿ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਪਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਐਨਐਸਏ ਲਗਾਉਣਾ ਗਲਤ

ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਸਬੰਧੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਮਰਥਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਸਬੰਧੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪਿਛਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਚ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਿਛਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਫਟਕਾਰ ਲਗਾਈ ਸੀ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ 80,000 ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚਿਆ? ਹਾਈ

ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਨਾਕਾਮੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐਨਐਸਏ ਲਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਥਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ

ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਖਿਲਾਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਐਡਵੋਕੇਟ ਖਾਰਾ ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਫਟਕਾਰ ਲਗਾਈ ਸੀ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਾਜੇਕੇ ਆਸਾਮ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਜਾਣਦੇ

ਹੈ, ਫਿਰ ਇਹ ਹੈਬੀਅਸ-ਕਾਰਪਸ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਾਮ ਜੇਲ ਦੀ ਲੋਡੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ 'ਚ ਨਾਮ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ? ਕੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਡਿਥਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਝੰਡੇ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਝੰਡੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਮੇਤ 10 ਮੀਡੀਆ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਅਕਸ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਲਏ ਗਏ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਫੜੇ-ਫੜੀ ਦੌਰਾਨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ-ਏ-ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਝੰਡੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਫੋਨ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਝੰਡੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੱਸਣ ਵਾਲੀ ਐਸਐਸਪੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ

ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲੀ ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਸਤਖਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ (ਵਿਸਾਖੀ) ਮੌਕੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਸਤਖਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਤੱਕ 25 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਫਾਰਮੇ ਭੇਜੇ ਜਾ

ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜੋ ਅਗਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਰਾਹੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਫਾਰਮੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਕੱਠ ਕਰ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡਿਬਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਅਸਾਮ ਦੀ ਡਿਬਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੈਰਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਿਬਰੂਗੜ੍ਹ ਪੁੱਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਥੇ ਅੱਠ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਪਾਸੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮ ਗਏ ਵਫ਼ਦ 'ਚ ਐਡਵੋਕੇਟ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਿਤ ਸ਼ਰਮਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ

ਕਿ ਡਿਬਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਹਨ। ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਅਗਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੈਰਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ 'ਚ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਥਾਪਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ ਸਥਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ 'ਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਨੰਨ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਭਾਈ ਨਗਾਰੀਆ ਸਿੰਘ, ਸਾਕਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ 1964 ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ, ਮੋਰਚਾ ਗੰਗਸਰ ਜੈਤੋ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਸੰਘਵਾਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਜਥੇਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਹਟਾਉਣ

ਦੀ ਰਸਮ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ ਤਰਨਾ ਦਲ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਸ੍ਰੀ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਨਗਾਰੀਆ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਆਲਮਗੀਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਘੋੜਾ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਇੱਥੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ

ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 22 ਮਈ 1964 ਨੂੰ ਮਿਸਲ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਤਰਨਾ ਦਲ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ 11 ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਹੰਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੰਗਸਰ ਸਾਹਿਬ ਜੈਤੋ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਗਦਰੀ ਯੋਧੇ ਭਾਈ ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਸੰਘਵਾਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਲੰਮਾਂ ਸਮਾਂ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਜਥੇਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਪੰਥ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਘਾਲਣਾ ਵੀ ਮਿਸਾਲੀ ਹੈ।

ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ ਸੁਣਵਾਈ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਮੋਹਾਲੀ ਦੀ ਹੱਦ 'ਤੇ ਵਾਈ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਚੌਕ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਧਰਨਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ ਹੋਈ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 17 ਮਈ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੁਣ 17 ਮਈ ਤੱਕ ਮੋਹਾਲੀ 'ਚ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਇਹ ਮੋਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹਟੇਗਾ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਧਰਨੇ ਕਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕਈ ਝੜਪਾਂ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਸੈਕਟਰ-51, 52 ਅਤੇ ਫੇਜ਼-7 ਅਤੇ 8 ਮੋਹਾਲੀ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਪੁਲਸ ਛਾਉਣੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਧਰਨਾ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਦੇ ਕੇ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਧਰਨਾ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹਟਾ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਧਰਨੇ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਆਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਜ਼ਰੀਏ ਧਰਨਾ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਧਰਨਾ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ ਸੀ।

ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ: ਬੰਗਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਸੁੱਖੀ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਬਸਪਾ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਉਮੀਦਵਾਰ

ਜਲੰਧਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ (ਬਸਪਾ) ਗਠਜੋੜ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਬੰਗਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੁੱਖੀ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਹੈ। ਗਠਜੋੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਚੋਣ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਲੋਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੜੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ

ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਸੁੱਖੀ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ

ਐਲਾਨਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਵਾਸਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਬਸਪਾ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਸੁੱਖੀ ਦੇ ਨਾਂ ਅਸਿੱਧਤਾ ਬਣੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਰਕਰ ਡੱਟ ਕੇ ਡਾ. ਸੁੱਖੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨਗੇ ਤੇ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜੇਤੂ ਬਣ ਕੇ ਨਿਕਲਣਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਡਾ. ਸੁੱਖੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਲੋਕ-ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 29 'ਤੇ)

ਬਠਿੰਡਾ ਛਾਉਣੀ 'ਚ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਾਰਨ 4 ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਬਠਿੰਡਾ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਮਿਲਟਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ 'ਚ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਬੁੱਧਵਾਰ ਤੜਕੇ 4.30 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਅਫਸਰ ਮੌਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਈ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਅੱਜਮਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸਵੇਰੇ 4.35 ਵਜੇ ਹੋਈ। ਖੇਤਰ

ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਕੇ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਚਾਰ ਫ਼ੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ: ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਲਟਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਤੋਪਖਾਨਾ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਚਾਰ ਫ਼ੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟਾਂ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਪਤਾ ਹੋਏ 28

ਰਾਉਂਡ ਸਮੇਤ ਇਨਸਾਸ ਰਾਈਫਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਮਿਲਟਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਤਵਾਦੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ: ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਐਸਐਸਪੀ ਗੁਲਨੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁਰਾਣਾ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਤਵਾਦ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਜੇ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 29 'ਤੇ)

ਐਨ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ.ਨੇ 12ਵੀਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਚ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਪੇਸ਼: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਐਸਜੀਪੀਸੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਐਨਸੀਈਆਰਟੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨਸੀਈਆਰਟੀ ਨੇ ਬਾਰੂਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਪੋਲੀਟਿਕਸ ਇਨ ਇੰਡੀਆ ਸਿਆਨ ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਸ' ਦੇ ਚੈਪਟਰ 8 ('ਖੇਤਰੀ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ') ਵਿੱਚ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਬਾਰੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਨਸੀਈਆਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸੇ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ, ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤੀ ਸਿਲੇਬਸ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ 'ਆਪ' ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ., ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ. ਤੇ ਟੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਦੀ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਰੱਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ (ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ.), ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.) ਦੀ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ

- ਪਾਰਟੀ ਇੱਕ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੜ ਸਕੇਗੀ ਚੋਣ
- ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਟਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬੇਅੰਤ ਹੋਵੇਗੀ
- ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਡੀ.ਡੀ. ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮਿਲੇਗਾ

ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਰਐੱਲਡੀ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੀਆਰਐੱਸ, ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਪੀਡੀਏ, ਪੂਛਚੇਰੀ ਵਿੱਚ ਪੀਐੱਮਕੇ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਆਰਐੱਸਪੀ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਵਿੱਚ ਐੱਮਪੀਸੀ ਦੀ ਵੀ ਸੂਬਾਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ' ਨੂੰ ਚਾਰ ਸੂਬਿਆਂ ਦਿੱਲੀ, ਗੋਆ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਨਸੀਪੀ, ਸੀਪੀਆਈ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਕੌਮੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਦਰਜਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੋਣ ਪੈਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਨਸੀਪੀ ਤੇ ਟੀਐੱਮਸੀ ਨੂੰ ਕੁਮਾਰ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਅਤੇ ਮੇਘਾਲਿਆ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੂਬਾਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ (ਰਾਮ ਵਿਲਾਸ), ਮੇਘਾਲਿਆ ਵਿੱਚ ਵੁਆਇਸ ਆਫ ਦਿ ਪੀਪਲ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਮੋਥਾ ਨੂੰ 'ਸੂਬਾਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ' ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਸੁਆਦ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਤੜਕਾ

ਦਾਲਾਂ, ਮਸਾਲੇ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਮੇਵੇ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਥੋਕ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪ੍ਰਚੁਨ 'ਚ ਦੁੱਗਣਾ ਫਰਕ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ : ਮਸਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੇ ਸੁਆਦ 'ਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਤੜਕਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲਾਲ ਮਿਰਚ, ਜੀਰਾ ਅਤੇ ਲੌਂਗ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਉਛਾਲ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੀਰੇ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੇਜ਼ੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਵਿਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਪਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਜੀਰੇ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਿਆ। ਜੀਰਾ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਥੋਕ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪ੍ਰਚੁਨ 'ਚ ਦਾਲਾਂ, ਮਸਾਲੇ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਮੇਵੇ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਦੁੱਗਣਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸਰ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਜੇਬ 'ਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਪਾਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁੱਝ ਸਮਾਨ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਪ੍ਰਚੁਨ 'ਚ ਥੋਕ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੁੱਗਣੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਰਿਆਨਾ ਵਪਾਰੀ ਅੰਸ਼ੁਲ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੀਰੇ ਦੀ ਫਸਲ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਨਾਲ ਆਮਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਜੀਰਾ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਲਾਲ ਮਿਰਚ ਦਾ ਭਾਅ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਚ ਘੱਟ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਆਈ। ਭਾਅ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਆਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਸੀਮਤ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਮਿਰਚ ਮੰਡੀ 'ਚ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ।

120 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਰਹੀ। ਦਾਲਾਂ, ਮਸਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਮੇਵਿਆਂ 'ਚ ਆਈ ਤੇਜ਼ੀ ਕਦੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਹੀ ਗੱਲਾਂ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵਪਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਰੇਟ 'ਚ ਹੋਰ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ।

ਦਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਮੇਵਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ

'ਖਾਰੀ ਬਾਵਲੀ' ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ 'ਚ ਮਸਾਲੇ, ਸੁੱਕੇ ਮੇਵੇ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੰਡੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੀਰੇ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਇੰਨਾ ਉਛਾਲ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਸ ਦਾ ਰੇਟ 400 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਸਾਲ 840 ਤੋਂ 900 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਥੋਕ 'ਚ ਮੁਹੱਈਆ ਹੈ। ਸੁੱਕੀ ਲਾਲ ਮਿਰਚ ਬੀਤੇ ਸਾਲ 280 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਦੇ ਲਗਭਗ ਮਿਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਰੇਟ 400 ਤੋਂ 500 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਦੇਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਰਹਰ ਦਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਚ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਤੇਜ਼ੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੰਡੀ 'ਚ ਇਸ ਦੀ ਥੋਕ ਕੀਮਤ 115 ਤੋਂ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸੈਂਕਟ ਦਾ ਅਸਰ ਸੁੱਕੇ ਮੇਵਿਆਂ 'ਤੇ

ਥੋਕ ਭੰਡਾਰ 'ਚ ਕਮੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਅਰਹਰ ਦਾਲ ਦੇ ਰੇਟ 'ਚ 10 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਤੱਕ ਤੇਜ਼ੀ 'ਚ ਆਈ ਹੈ। ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਕਰਿਆਨਾ ਮੰਡੀ ਦੇ ਥੋਕ ਵਪਾਰੀ ਸੰਜੇ ਗਰਗ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੱਕੇ ਮੇਵਿਆਂ ਦਾ ਇੰਪੋਰਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸੈਂਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੁਹਾਰੇ ਦਾ ਇੰਪੋਰਟ ਰੁਕ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ 200 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਵਾਲਾ ਫੁਹਾਰਾ ਹੁਣ 400 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਜੀਰ 700 ਰੁਪਏ ਤੋਂ 1200 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਅਤੇ ਮੁਨੱਕਾ 700 ਰੁਪਏ ਤੋਂ 900 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸੁੱਕੇ ਮੇਵੇ ਹੁਣ ਗਲਫ ਕੰਟਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੀ ਹੈ ਹਿਕੀਕੋਮੋਰੀ ?

ਜਪਾਨ 'ਚ ਇਕਾਂਤਵਾਸ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਧੀ ਗਿਣਤੀ

ਟੋਕੀਓ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਿਕੀਕੋਮੋਰੀ (ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਰਤਾਰਾ) ਜਪਾਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮਕਾਜੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲਗਭਗ 1.5 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਲਗਭਗ 20% ਕੇਸ ਕੋਵਿਡ -19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ।

ਕੈਥਿਨੇਟ ਦਫਤਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਜਪਾਨ ਵਿੱਚ 10 ਤੋਂ 69 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ 30,000 ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹਿਕੀਕੋਮੋਰੀ 15-62 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ 2% ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਕੈਥਿਨੇਟ ਦਫਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿਕੀਕੋਮੋਰੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਗੁਆਉਣ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 40-64 ਦੀ ਉਮਰ ਰੇਂਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ, 44.5% ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਉਹਨਾਂ

ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ 20.6% ਨੇ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਕਾਂਤਵਾਸ ਵਜੋਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੇ ਕੁਝ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਡੋਗਾਵਾ, ਟੋਕੀਓ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰਡ, ਹਿਕੀਕੋਮੋਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਵਤਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜੂਨ ਤੋਂ ਮੈਟਾਵਰਸ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰੇਗਾ। 2021 ਦੇ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ 9,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਘਰ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਿਕੀਕੋਮੋਰੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ।

ਕੈਥਿਨੇਟ ਦਫਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿਕੀਕੋਮੋਰੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਗੁਆਉਣ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਫਿਰ ਮਿਲੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀ ਧਮਕੀ

ਮੁੰਬਈ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਅਦਾਕਾਰ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਤਰੀਕ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਲ ਆਈ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਜੇਧਪੁਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਰੌਕੀ ਭਾਈ ਨੇ ਇਹ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਮੁੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੌਕੀ ਨੇ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਅਦਾਕਾਰ ਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮੁੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਫੋਨ ਨੂੰ ਟਰੈਕ ਕਰਕੇ ਮਾਮਲੇ

ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਫੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੋਂ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਕਾਲ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਗੈਂਗਸਟਰ ਲਾਰੇਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੇ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਕੈਮਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 29 'ਤੇ)

ALL STATE INSURANCE

ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਨਸੂਰੈਂਸ ਵਾਸਤੇ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ
ਇੱਕ ਕਾਲ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਵੱਡੀ ਬੱਚਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

AUTO HOME LIFE HEALTH BUSINESS

Avninder Singh

Insurance Specialist, CA --LIC: #0822501

Phone : (510) 441-7490
(877) 441-7490
FAX : (510) 441-2537

ADDRESS : 30042 MISSION BLVD
SUITE #221, HAYWARD, CA 94544

CAPITAL SERVICES

ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇੱਕੋ ਥਾਂ

- ਇਡੀਅਨ ਪਾਸਪੋਰਟ
- ਇਡੀਅਨ ਵੀਜ਼ਾ, OCI
- ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮਾ
- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸਜ਼
- ਸਿਟੀਜਨ, ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ
- ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ

ਜ਼ੇਕਰ ਟੁਸੀ ਜਾਂ ਟੁਹਾਡਾ
ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਮਰੀਕਾ
ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਆਇਆ
ਹੈ ਤਾਂ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ
ਭਰਾਵਿਗ ਲਾਇਸੰਸ ਲੈਣ
ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ

- * ਕਾਰ ਟਰਾਂਸਫਰ/ਸਟਿੱਕਰ
- * ਇੰਸੂਰੈਂਸ : ਕਾਰ, ਘਰ ਤੇ ਬਿਜਨਸ
- * ਲਾਈਵ ਸਕੈਨ/ਵਿਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ
- * ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ, ਮੇਲ ਬੈਕਸ, ਫੈਕਸ, ਕਾਪੀ,
- * ਬਿਜਨਸ ਕਾਰਡ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

Call, Banga (916) 427-4321, Fax (916) 258-0441
Email : sacramento99@yahoo.co, website: capitalservices.us

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝਰੋਖਾ

ਮਿਆਂਮਾਰ ਦੇ ਕੋਕੋ ਟਾਪੂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰੇਗਾ ਚੀਨ

ਭਾਰਤ-ਚੀਨ ਸਰਹੱਦੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਆਂਮਾਰ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖਾੜੀ 'ਚ ਅੰਡੇਮਾਨ ਟਾਪੂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ 60 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਮਿਆਂਮਾਰ ਦੇ ਕੋਕੋ ਆਈਲੈਂਡ 'ਤੇ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੋਕੋ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਚੀਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਿਆਂਮਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਹੈ।

ਕੋਕੋ ਆਈਲੈਂਡ 'ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹਵਾਈ ਪੱਟੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਚੀਨੀ ਜਹਾਜ਼ ਇੱਥੇ ਕਈ ਵਾਰ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਇੱਥੇ ਜਾਸੂਸੀ ਉਪਕਰਣ ਲਗਾ

ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਕੋ ਆਈਲੈਂਡ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਕੋਕੋ ਆਈਲੈਂਡ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਤੱਟ 'ਤੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਮਿਜ਼ਾਈਲ

ਪ੍ਰੀਖਣ ਕੇਂਦਰ ਵੀ ਇੱਥੇ ਹੈ। ਚੀਨ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰੀਖਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਥੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਸਕੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਮਿਆਂਮਾਰ ਨੂੰ ਕਈ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਕੋ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਆਂਮਾਰ ਦੀ ਫੌਜੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਕੋ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਚੀਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮਿਆਂਮਾਰ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਜਨਰਲ ਜੋ ਮਿਨ ਤੁਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਕੋਕੋ ਆਈਲੈਂਡ 'ਤੇ ਜਾਸੂਸੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਸਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਮਿਆਂਮਾਰ ਦੀ ਫੌਜ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਜੱਜ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕ ਅਪਰਾਧਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਲੀ ਧਮਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਕੋਰਟ ਸਿਸਟਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੱਜ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਲੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਰ ਨਿਰੰਤਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕ ਪਹਿਲੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜੱਜ ਜੂਆਨ ਮਰਕਨ ਉਪਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦੀ ਹਮਲੇ ਉਪਰੰਤ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਜੱਜ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹਿੱਸਾ ਭੜਕਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚਲੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੋਰਟ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਜਨਤਿਕ ਸੂਚਨਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਲੂਸੀਅਨ ਕਲਫਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਰੰਤਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਲਫਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਲੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋਰ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 'ਤੇ)

ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੱਛੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ

ਟੋਕੀਓ/ਏ.ਟੀ. ਨਿਊਜ਼: ਜਾਪਾਨੀ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਸੰਯੁਕਤ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮੁਹਿੰਮ ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਖੋਜ ਵਿੱਚ

ਹਰ ਸਾਲ 50 ਲੱਖ ਜਾਨਾਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਮੌਸਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਅਪ੍ਰੈਲ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਗਰਮੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੰਗ ਦਿਖਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅਜੇ ਸਵੇਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸੂਰਜ ਦੇਵਤਾ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਿਨ ਦੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਹੀ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਧੂੜ ਉੱਡਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਲੋਕ ਗੱਡੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿੱਬੂ-ਪਾਣੀ, ਗੰਨੇ ਦੇ ਰਸ ਨਾਲ ਗਲਾ ਘੁੰਟਦੇ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਾਰਾ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੀਟਵੇਵ ਯਾਨੀ ਲੂ ਨੇ ਵੀ ਦਸਤਕ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਸਥਾਨ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਗੁਜਰਾਤ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਉੜੀਸਾ ਸਮੇਤ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀਟ ਵੇਵ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ।

ਹੀਟਵੇਵ ਕਿੰਨੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਕੜੇ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 1990 ਤੋਂ 2020 ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੀਟਵੇਵ ਕਾਰਨ 25,983 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ 8,022 ਮੀਟਰ ਹੇਠਾਂ ਕੈਮਰਾ ਟਰੈਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਦੋ ਘੋਰੇ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਜਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਵੈਸਟਰਨ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਟੋਕੀਓ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਮਰੀਨ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੱਛੀਆਂ ਸੁਡੋਲੀਪਾਰਿਸ ਬੇਲਿਆਵੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ 8,000 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਮੱਛੀ ਹੈ।

ਅਭਿਆਨ ਟੀਮ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਐਸ.ਐਸ.ਵੀ. ਪ੍ਰੋਸ਼ਰ ਡਰਾਪ ਤੋਂ ਰਿਮੋਟਲੀ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੈਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਜਾਪਾਨ ਦੇ ਤੱਟ 'ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ 'ਚ 8,336 ਮੀਟਰ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ 'ਤੇ ਘੁੰਗਰੂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀ ਅਣਜਾਣ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਵੀ ਮਿਲੀ। ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ 15 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਹਿੰਦੂ ਆਬਾਦੀ ਦੁੱਗਣੀ

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਕੇ ਲਗਭਗ 22.25 ਲੱਖ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਅਮਰੀਕਨ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ 2025 ਤੱਕ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਲਗਭਗ 28 ਲੱਖ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਰਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ

ਟੋਰਾਂਟੋ ਨੇੜੇ ਮਾਰਮਿਖ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਮਸੀਤ ਉੱਪਰ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਕ ਭਗਵੇਂਵਾਦੀ ਕਾਬੂ

ਟੋਰਾਂਟੋ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼:- ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਨੇੜੇ ਮਾਰਮਿਖ ਨਾਮਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਮਸੀਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਨਸਲਵਾਦੀ ਭਗਵੇਂ ਹਿੰਸਕ ਹਮਲੇ ਦੇ ਯਤਨ ਵਿੱਚ ਯੌਰਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 28 ਸਾਲਾ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸ਼ਰਨ ਕਰਨਾਕੁਰਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਉੱਪਰ ਮਸੀਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਉੱਪਰ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ, ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ, ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਕਰਨਾਕੁਰਨ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਨਿਊਮਾਰਕਟ ਵਿਖੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੈਨੇਡਾ ਭਰ ਵਿੱਚ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 29 'ਤੇ)

ਜਵਾਨੀ 'ਚ ਉੱਚ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਕਾਰਨ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਡਿਮੈਂਸ਼ੀਆ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਖ਼ਤਰਾ

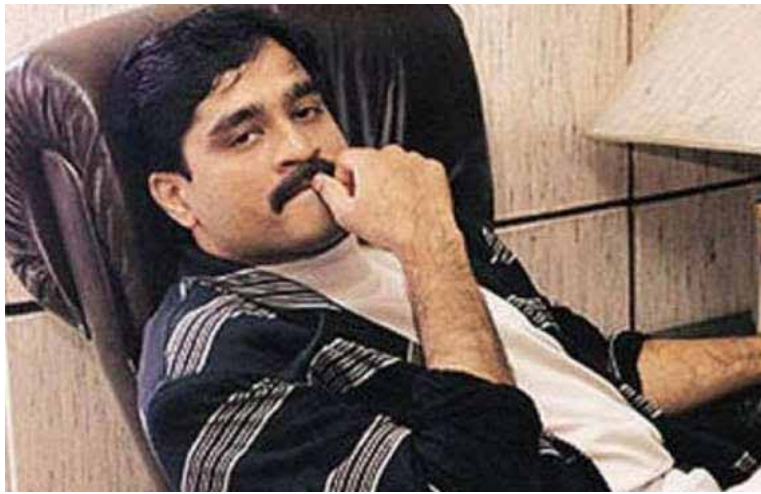
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ-ਡੈਵਿਸ ਹੈਲਥ ਦੇ ਖੋਜੀਆਂ ਨੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਕੀਤਾ ਖੁਲਾਸਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼:- ਇਕ ਤਾਜ਼ਾ ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 75 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਡਿਮੈਂਸ਼ੀਆ ਵਰਗੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਰਦਾਂ 'ਚ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਖੋਜ ਜੇਏਐਮਏ ਨੈੱਟਵਰਕ ਓਪਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ-ਡੈਵਿਸ ਹੈਲਥ ਦੇ ਖੋਜੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਿਮੈਂਸ਼ੀਆ ਦੇ ਇਲਾਜ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਜੋਖਮ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਜੋ ਉਮਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਖੋਜੀਆਂ ਨੇ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵਾਲੇ 30 ਤੋਂ 40 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੈਗਨੈਟਿਕ ਰੈਜ਼ੋਨੈਂਸ ਇਮੇਜਿੰਗ (ਐਮਆਰਆਈ) ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਸਕੈਨ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਮ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ। ਖੋਜ 'ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਈਪਰਟੈਂਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ ਅਤੇ ਸਫੈਦ

ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਘੱਟ ਸੀ। ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਕ੍ਰਿਸਟਨ ਐਮ ਜਾਰਜ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਾਰਕ ਦਿਮਾਗੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਖੋਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮਰਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿਮਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੇਅ ਮੈਟਰ ਵਾਲਿਊਮ ਚੇ ਫਰੰਟਲ ਕੋਰਟੈਕਸ ਵਾਲਿਊਮ ਦਾ ਡਿੱਗਣਾ। ਹੋਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦਿਮਾਗੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਕ ਆਮ ਤੇ ਇਲਾਜਯੋਗ ਜੋਖਮ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਜਾਰਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦਾਉਦ ਦੀ ਕਾਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਧੰਦਾ ਕੌਣ ਚਲਾਉਂਦਾ ਦੇ ?

... ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਿੱਥੇ ਛੁਪਿਆ ਡੌਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ?

ਮੁੰਬਈ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ : ਦਾਉਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੈਂਕੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਇਸ ਅੰਡਰਵਰਲਡ ਡਾਨ ਦਾ ਪੁਲਿਸ, ਇੰਟਰਪੋਲ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾੜ ਸਕੇ। ਦਾਉਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਕਸਰ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਦਾਉਦ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਾਉਦ ਦੇ ਅਫੇਅਰ ਦੀਆਂ ਵੀ ਕਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ ਪਰ ਦਾਉਦ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਾਉਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਦਾ ਨਾਂ ਅਕਸਰ ਕਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਾਉਦ ਦੇ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ। ਅੰਡਰਵਰਲਡ ਡਾਨ ਦਾਉਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਮਹਿਜਬੀਨ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਮਹਿਜਬੀਨ ਅਜੇ ਵੀ ਦਾਉਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਨਾਲ

ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਉਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਨੇ ਦਾਉਦ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਹਿਜਬੀਨ ਦਾਉਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਦੂਜੀ ਔਰਤ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਸੁਜਾਤਾ ਨਾਂ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਸੀ ਪਰ ਸੁਜਾਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੁਜਾਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਉਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬੀਨਾ ਉਰਫ ਮਹਿਜਬੀਨ ਆਈ ਸੀ।

ਮਹਿਜਬੀਨ ਦੇ ਜੀਜੇ ਮੁਮਤਾਜ਼ ਦੀ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਉਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਦਾਉਦ ਦੀ ਸੀ। ਜ਼ੁਬੀਨਾ ਜ਼ਰੀਨ ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਮੁਮਤਾਜ਼ ਦੇ ਘਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੁਮਤਾਜ਼ ਨੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਡਿਨਰ 'ਤੇ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ੁਬੀਨਾ ਉਰਫ ਮਹਿਜਬੀਨ ਉੱਥੇ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਮਹਿਜਬੀਨ ਨੇ ਦਾਉਦ ਲਈ ਖਾਣਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਪਰੇਸ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਦਾਉਦ

ਉਸ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਮਹਿਜਬੀਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਮੁਰਗ ਮੁਸਲਮ ਇੰਨਾ ਪਸੰਦ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਡਿਸ਼ ਨੂੰ ਹਰ ਕਿਤੇ ਖਾਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਅਕਸਰ ਮਿਲਣ ਲੱਗੇ। ਦੋਵੇਂ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਚੌਪਾਟੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਲ 1990 ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਸੀ।

ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਮਹਿਜਬੀਨ ਦੇ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਸਨ। ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ ਮਹਿਰੁਖ ਇਬਰਾਹਿਮ, ਮਹਿਰੀਨ ਇਬਰਾਹਿਮ, ਮਾਰੀਆ ਇਬਰਾਹਿਮ ਤੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਮੋਇਨ ਇਬਰਾਹਿਮ ਸੀ। ਦਾਉਦ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬੇਟੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਜਾਵੇਦ ਮਿਆਂਦਾਦ ਦੇ ਬੇਟੇ ਜ਼ੁਨੈਦ ਨਾਲ ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਾਉਦ ਦੀ ਦੂਜੀ ਧੀ ਮਹਿਰੀਨ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੂਲ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਵਪਾਰੀ ਅਜੂਬ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਉਦ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨੇ ਸਾਨੀਆ ਨਾਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦਕਿ ਦਾਉਦ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਬੇਟੀ

ਮਾਰੀਆ ਦੀ 1998 ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਦਾਉਦ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬੇਟੀ ਮਹਰੁਖ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਾਫੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦਾਉਦ ਨੇ ਉਹ ਵਿਆਹ ਬੜੀ ਧੂਮ-ਧਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ 500 ਵੱਡੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੀ।

ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਾਉਦ ਆਪਣੇ ਪੰਜ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ ਧਮਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਉਦ ਦੇ ਦੋ ਭਰਾ ਅਨੀਸ ਇਬਰਾਹਿਮ ਅਤੇ ਨੂਰਾ ਇਬਰਾਹਿਮ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਬਈ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਰਾਂਚੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਨੂਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਰਾ ਅਨੀਸ ਅਜੇ ਵੀ ਦਾਉਦ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਾਉਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਲੇ ਧੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅਨੀਸ ਅਤੇ ਦਾਉਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਹਿਜਬੀਨ ਇਕੱਠੇ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਾਉਦ ਦਾ ਤੀਜਾ ਭਰਾ ਇਕਬਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਕਬਾਲ ਕਾਸਕਰ 'ਤੇ ਵੀ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਦਾਉਦ ਦੀਆਂ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਹਸੀਨਾ ਪਾਰਕਰ ਅਤੇ ਸਈਦਾ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ

ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਭਰਾ ਇਕਬਾਲ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਦਾਉਦ ਦੀਆਂ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹਸੀਨਾ ਪਾਰਕਰ ਦੇ ਬੇਟੇ ਦਾ ਸਾਲ 2017 ਵਿੱਚ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਉਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁੰਬਈ ਆਈ ਸੀ। ਦਾਉਦ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਅਤੇ ਹਸੀਨਾ ਪਾਰਕਰ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨੇ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਦਾਉਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ

ਆਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦਾਉਦ ਦੀ ਸਿਹਤ ਹੁਣ ਅਕਸਰ ਖਰਾਬ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦਾਉਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜ਼ੁਬੀਨਾ ਜ਼ਰੀਨ ਆਪਣੇ ਜੀਜਾ ਅਨੀਸ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਦਾਉਦ ਦਾ ਕਾਲਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦਾਉਦ ਇਬਰਾਹਿਮ 'ਤੇ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (ਐੱਨ.ਆਈ.ਏ.) ਨੇ 1993 ਦੇ ਮੁੰਬਈ ਲੜੀਵਾਰ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ, ਭਰੋੜੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦਾਉਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ 'ਤੇ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਇਨਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ 'ਚ ਧਾਰਮਿਕ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਦਾ ਫੈਲਾਓ

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਸਮਾਜ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਪਰੀਤ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਹੋਂਦ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੌਖੇਬਾਜ਼, ਰੇਜ਼ਰ-ਤਿੱਖੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਤਿਲਕ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਠੋਕਰ ਅਤੇ ਖੂਨ ਵਹਿਣਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਫਰਾਹਨਾਜ਼ ਇਸਪਾਹਾਨੀ ਨੇ ਇਸ ਪੈਰ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਤਾਜ਼ਾ ਕਿਤਾਬ, 'ਮਹਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਗਏ 11 ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ, ਇਸਪਾਹਾਨੀ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਨਫਰਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਨਫਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਸਪਾਹਾਨੀ ਦਾ ਦੱਸਿਆ ਉਦੇਸ਼ : ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅਸਲ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ-ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਨਫਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਬੁਲਬੁਲੇ ਕਟੌਰੇ ਵਿੱਚ ਭੁੱਖਣ ਲਈ

➤ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਤਾ ਨਿਰਭਰ

➤ 11 ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ, ਇਸਪਾਹਾਨੀ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਨਫਰਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਧਾਰਮਿਕ ਧੜੇਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ।

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਵੰਡ ਅਤੇ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਇੱਕ ਚੈਕਰਡ ਇਤਿਹਾਸ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਆਪਕ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸਪਾਹਾਨੀ, ਇਸ ਲਈ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਦੱਖਣ ਪੂਰਬੀ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ 'ਭਾਰਤ ਭਾਸ਼ਣ' ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਬੰਧਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਧਰਮ-ਅਧਾਰਤ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਇੱਕ ਚੈਕਰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਯੂਟੋਪੀਆ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਲਈ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਨਾਲ

ਜੋੜੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਤਬਾਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਬਸਤੀਵਾਦ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸੌਂਦੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨੇਤਾ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਘੋੜਸਵਾਰ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਚਲਾਕ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ - ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੁੰਨੀ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸੰਪਰਦਾ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਦੇ ਧਰਮਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ - ਮੁਹੰਮਦ ਤਕੀ ਦਾ ਲੇਖ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਜਿਨਾਹ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕੌੜੀ ਗੱਲੀ ਨੂੰ ਖੰਡ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪਛਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਨਾਹ ਦੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਪਹੁੰਚ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਹਿੰਸਾ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੂਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ, ਬਲਕਿ, ਦਲੀਲ ਨਾਲ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ।

ਮੁਸਲਿਮ ਪਛਾਣ ਅਤੇ

ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ :

ਤਕੀ ਦਾ ਲੇਖ ਸ਼ੀਆ ਪਛਾਣ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭੂਗੋਲ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਉਹ ਵੰਡ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਖੰਡਾਂ ਦਾ ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਕਾਦਮਿਕ ਲੇਖ ਹੈ, ਲੇਖਕ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਅਵਧ - ਇੱਕ ਰਾਜ ਜਿਸਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1722 ਵਿੱਚ ਸਾਅਦਤ ਖਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਈਰਾਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮੁਗਲ-ਅਦਾਲਤ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੀਆ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ - ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

ਹੁਸੈਨ ਹੱਕਾਨੀ ਦਾ ਲੇਖ ਜੋ ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਸਪਸ਼ਟ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਿਨਾਹ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ। ਹੱਕਾਨੀ, ਆਪਣੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਮਵਤਨਾਂ ਵਾਂਗ, ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਉਲ ਹੱਕ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮਾਜ ਦੇ

ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਇਸਲਾਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਅਟੱਲ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਬੋਧੀ ਪੁਨਰ-ਸੁਰਜੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਅਣਵੱਡੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ।

ਮੀਡੀਆ, ਮੁਸਲਿਮਫੋਬੀਆ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਤਵ

ਇੱਕ ਫੈਜ਼ਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮਫੋਬੀਆ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ - ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸਲਾਮਫੋਬੀਆ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣਨ। ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਅਤਿਕਥਨੀ ਡਰ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਿਆਸੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਜੜ੍ਹਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਸ਼ਾਇਦ ਵਾਲੀਅਮ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਿਮ

ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਸੁਝਾਇਆ ਹੈ। ਲੇਖ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਆਸ਼ਾਵਾਦ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਕੋਲ ਵੇਰੀਵਿਥਲ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ।

ਨਿਰੰਜਨ ਸਾਹੂ ਦਾ ਲੇਖ 'ਹਿੰਦੂਤਵ' ਦੀ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ - ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜੰਗ। ਸਾਹੂ ਦਾ ਲੇਖ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਹੈ।

ਮਾਇਆ ਮੀਰਚੰਦਾਨੀ, ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਪਸੀ ਨਫਰਤ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਗੁੱਸੇ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 'ਤੇ)

ਦਰਪਣ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ

ਕਰਨਾਟਕ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀਆਂ ਗੂੰਜਾਂ

ਤਿੰਨ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰਿਆ ਭਾਸ਼ਣ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨੋਟ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਹੇਟ ਸਪੀਚ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਡੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਟੀ ਵੀ ਤੇ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਬੀਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਲਈ ਧਰਮ ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਰਲ਼ਗੱਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਆਗੂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਲਈ ਧਰਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ, ਉਸੇ ਦਿਨ ਨਫ਼ਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਹੁਣ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਪੱਖ ਗ਼ਲਤ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸਤ ਹੀ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭੀੜਾਂ ਤੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਧਰਮ ਦਾ ਸਿਆਸਤ ਬੁਰਕਾ ਪਹਿਨਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਨਫ਼ਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹਰ ਵਾਰ ਨਵੇਂ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਭਗਵੇਂ ਚਿਹਰੇ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕੁਝ ਭਗਵੇਂਵਾਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ।

ਨਫ਼ਰਤ ਵਾਲੇ ਭਾਸ਼ਣ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਮਨ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਲਈ ਚਿੰਤਾਜਨਕ

ਇਹਨਾਂ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੌਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਧਰਮ ਬਦਲੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣਾ, ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੀਫ ਖਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਮਕੀ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਗ਼ਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੈਲਾਕੇ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਭੜਕਾਉਣਾ ਆਦਿ ਹੈ। ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਾਰਨ ਭਗਵੇਂਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੌਲੇ ਵਧੇ ਹਨ। ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੁਤੰਤਰ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਉਪਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ

ਮਸਜਿਦਾਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਉਪਰ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ। ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਤੇ ਬਜਰੰਗ ਦਲ ਵਰਗੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਾਮ ਨੌਮੀ ਦੇ ਮੱਕੇ ਉਪਰ ਆਪਣੇ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਬੜੀ ਹੀ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ। ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਸੰਘ ਦੀ ਹਿੰਸਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅੱਜ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ

10 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਝਾਬੁਆ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੀਐਚਪੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਡਾਮੋਰ ਨੇ ਲਗਭਗ 100 ਭਗਵੇਂ ਪੰਗਾਂ ਬੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ਭਟਕੇ ਤੇ ਧਰਮ ਬਦਲੀ ਕੀਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਓ। ਇਹ ਹਰ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜੰਗ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਫ਼ਿਰਕੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਹੱਕ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਹਿੰਦੂ ਹੋ ਤੇ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਉਂਦੇ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਝਾਬੁਆ ਦੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਉਹ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਵੱਖਰੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ

ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

8 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਯੁਵਾ ਮੋਰਚਾ (ਬੀਜੇਵਾਈਐਮ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਤਿਨ ਨੰਦਕਰ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਮਜ਼ਲਿਸ-ਏ-ਇਤੇਹਾਦੁਲ ਮੁਸਲਿਮੀਨ (ਏਆਈਐਮਆਈਐਮ) ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਕਬਰਦੀਨ ਓਵੈਸੀ ਦੇ 2013 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ 15 ਮਿੰਟ ਲਈ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ 25 ਕਰੋੜ (ਮੁਸਲਿਮ) ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ 100 ਕਰੋੜ (ਹਿੰਦੂਆਂ) ਨੂੰ ਗ਼ੁਲਾਮ ਬਣਾ ਲੈਣਗੇ। ਨੰਦਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 15 ਮਿੰਟ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਫ਼ 1 ਘੰਟੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇਵੋ ਅਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਓਵੈਸੀ ਸਮੇਤ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਟੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜੈ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ, ਨਾ ਬੁਲਾ ਦੇਵਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਉਸਨੇ ਅਸਦਦੀਨ ਓਵੈਸੀ ਦੇ 2017 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਅੰਗਰਾਬਾਦ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਨ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਾਨ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਉਡੁਪੀ ਵਿੱਚ ਵੀਐਚਪੀ ਦੇ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 'ਤੇ)

ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ

ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਾਰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ

ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸਰਬਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਈ.ਡੀ. ਅਤੇ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀਆਂ ਦਬਾਅ ਪਾਊ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਜ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਇਸ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਫ਼ਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਆਗੂਆਂ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੰਬੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਾਬਤ ਵੀ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਡੱਕੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਬੇਅ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਦਬਾਅ ਏਨਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੇਚੈਨੀ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਜਿਹਾ ਦਬਾਅ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਅੱਜ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਸਮੇਤ 14 ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਰਬਉੱਚ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਇਸ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਰੋਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਰਬਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 8 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵੱਲੋਂ 121 ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 95 ਫ਼ੀਸਦੀ ਆਗੂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸੈਂਕੜੇ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ। ਅੱਜ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਇਹ ਚੱਕਰ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਸਰਬਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਸਰਬਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੁਣਾਏ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਟਕਰਾਅ ਵਧੇਗਾ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ 'ਚ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 'ਕੌਮੀ ਸਿੱਖ ਦਿਵਸ' ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ, ਵਧੇਰੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ

ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 'ਕੌਮੀ ਸਿੱਖ ਦਿਵਸ' ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਉੱਟਾਰੀਓ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2013 ਤੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਹੀਨਾ ਹੀ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ 2015 ਤੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੀ 'ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਮਹੀਨਾ' ਮਨਾਇਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਦਨ ਦੇ ਇਕ ਦਰਜਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 'ਕੌਮੀ ਸਿੱਖ ਦਿਵਸ' ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਵਧੀਆ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਡਟਣ ਵਾਲੇ 11 ਮੈਂਬਰ ਹੋਰੇ ਈਸਾਈ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਇਸ ਤਾਲਮੇਲ ਤੇ ਸੁਮੇਲ ਦਾ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਅਕਸਰ ਸਿੱਖ ਦਸਤਾਰ, ਕੜੇ, ਕੇਸ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵਧੀਕੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗਾ ਦੇਸ਼ ਜੇ 'ਸਿੱਖ ਦਿਵਸ' ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤਕ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ, ਵਿਰਸੇ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤੇ

ਦਸਤਾਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ, ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ਸਿੱਖ ਯਾਤਰੂਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਰੋਸ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲਗਪਗ 122 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆ-ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। 9/11 ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਭੁਲੇਖੇ ਨਾਲ ਕਈ ਹਮਲੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਸਿੱਖ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਮੁਸਲਿਮ ਪਗੜੀ ਸਮਝ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਬਾਇਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜੇ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 'ਕੌਮੀ ਸਿੱਖ ਦਿਵਸ' ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਨ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਉਪਜੇਗੀ। ਉਂਜ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤੇ ਫਲਸਫ਼ੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਨਿੱਕੀਆਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ

ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਿਊਯਾਰਕ, ਇਦਾਹੋ, ਟੇਨੇਸੀ, ਓਕਲਾਹੋਮਾ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ, ਨਿਊ ਜਰਸੀ, ਟੈਕਸਾਸ, ਕੋਲੋਰਾਡੋ, ਏਰੀਜ਼ੋਨਾ, ਨਾਰਥ ਡਕੋਟਾ ਤੇ ਨੇਬਰਾਸਕਾ ਜਿਹੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲੀ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਠ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਧਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਉਹ 1699 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖ਼ਾਲਸਾ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਧਰਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਮੇਰੀ ਗੇ ਸਕੈਨਲਨ ਨੇ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਾਂਗ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਿੱਖ 1699 ਦੇ ਖ਼ਾਲਸਾਈ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਵਾ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਉਪ-ਮਹਾਦੀਪ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਰਮ-ਭੂਮੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 'ਤੇ)

ਅਜੀਬੋ ਗਰੀਬ ਦੁਨੀਆਂ

ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ : ਹੋਟਲ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਛੱਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੰਧ

ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਨਗੇ ਜਿੱਥੋਂ ਉੱਚੇ ਪਹਾੜ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਨਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਨਵਰ ਖਿੜਕੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਨਾ ਕੋਈ ਛੱਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਦੀਵਾਰ? ਜੀ ਹਾਂ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਨਲ ਸਟਰਨ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੋਟਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਛੱਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕੰਧ। ਆਉ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੋਟਲ ਬਾਰੇ।

ਕੋਈ ਛੱਤ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ : ਬਿਨਾਂ ਛੱਤ ਅਤੇ ਕੰਧ ਵਾਲਾ ਇਹ ਹੋਟਲ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦਈਏ, ਇੱਥੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਸਮਾਨ ਹੇਠ ਇੱਕ ਬੈੱਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਬਾਥਰੂਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਥਰੂਮ ਜਾਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਵੀ 5 ਮਿੰਟ ਪੈਦਲ ਹੀ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਹੋਟਲ ਦਾ ਨਾਮ : ਇਹ ਓਪਨ-ਏਅਰ ਹੋਟਲ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਦੇਸ਼ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਹੋਟਲ ਦਾ ਨਾਮ ਨਲ ਸਟਰਨ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਰੂਮ ਸਰਵਿਸ

ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਟੀਵੀ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਹੋਟਲ ਕਿੱਥੇ ਬਣਿਆ ਹੈ : ਇਹ ਹੋਟਲ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ 'ਚ ਗੋਬਸੀ ਨਾਂ ਦੀ ਪਹਾੜੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਪਹਾੜਾਂ 'ਤੇ ਬਣੇ ਇਸ ਹੋਟਲ ਦਾ ਫਰਸ਼ ਟਾਈਲਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਜੀਬ ਹੋਟਲ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਲਾਨੀਆਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੋਟਲ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ : ਇਸ ਹੋਟਲ ਦਾ ਇੱਕ ਰਾਤ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਕਰੀਬ 15 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਕਈ

ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਿੱਧੀ ਇੰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਰੁਕਣ ਲਈ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 31 'ਤੇ)

ਦੀਅਤਨਾਮ 'ਚ ਸੋਨੇ ਦਾ ਬਣਿਆ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹੋਟਲ

ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖਾਣ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਵੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਸੋਨੇ ਦੇ

ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਅਨੋਖੇ ਹੋਟਲ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੋਟਲ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਵੀਅਤਨਾਮ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹਨੋਈ 'ਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਤੁਸੀਂ

ਵੱਲ ਦੇਖੋ ਜਾਂ ਕੰਧਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖੋ। ਇੱਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਸੋਨਾ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਇੱਥੇ ਖਾਣ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਵੀ ਸੋਨੇ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਇਸ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਕਮਰੇ ਹਨ

ਹਨੋਈ ਦੇ ਇਸ ਹੋਟਲ ਦਾ ਨਾਮ ਡੌਲਸੋ ਹਨੋਈ ਗੋਲਡਨ ਲੇਕ ਹੈ। 25 ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਇਹ ਖੂਬਸੂਰਤ ਪੰਜ ਤਾਰਾ ਹੋਟਲ 400 ਕਮਰਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਇਸ ਹੋਟਲ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ

ਤੇ 54,000 ਵਰਗ ਫੁੱਟ 'ਚ ਗੋਲਡ ਪਲੇਟਿਡ ਟਾਈਲਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ।

ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਡਰੈੱਸ ਕੋਡ ਵੀ ਵਿਲੱਖਣ : ਇੱਥੇ ਸਟਾਫ ਦਾ ਡਰੈੱਸ ਕੋਡ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਵੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਪਰਤ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਬਾਥਰੂਮ, ਸਿੱਕ, ਸ਼ਾਵਰ ਸਭ ਸੋਨੇ ਦੇ ਹਨ।

ਪੂਲ ਵੀ ਸੋਨੇ ਦਾ : ਇਸ ਹੋਟਲ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਨੰਤ ਪੂਲ ਵੀ ਹੈ। ਪੂਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਇੰਨੇ ਵੀ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਢੱਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ

ਹੀ ਡਬਲ ਬੈੱਡਰੂਮ ਸੂਟ 'ਚ ਇੱਕ ਰਾਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ 75 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ 6 ਕਮਰੇ ਅਤੇ 6 ਸੂਟ ਹਨ।

ਨਹੀਂ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਇਹ ਹੋਟਲ 2009 'ਚ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਨਾ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੋਨੇ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਹੋਟਲ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ : ਇੱਥੇ ਕਮਰਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰੀਬ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ

ਪ੍ਰੈਜੀਡੈਂਸੀਅਲ ਸੂਟ ਦੀ ਕੀਮਤ 4.85 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਰਾਤ ਹੈ।

ਗੇਮਿੰਗ ਕਲੱਬ : ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੇਮਿੰਗ ਕਲੱਬ ਵੀ ਹੈ ਜੋ 24 ਘੰਟੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕੈਸੀਨੋ ਅਤੇ ਪੋਕਰ ਵਰਗੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਵੀ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਪੈਸੇ ਵੀ ਕਮਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

DIAMOND TRANSPORTATION

DIAMOND

Transportation Logistics, Inc.

Dry Van ਤੇ Reefer ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ
Owner Operators ਦੀ ਲੋੜ

Good Pay

Dedicated Routes

Weekly Payment

ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ ਪੇਮੈਂਟ ਲਵੋ

ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ :

ਗੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ

209.487.3699

ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ

209.351.5965

2850 Loomis Rd, Stockton, CA 95205

ਕਰਨਾਟਕ 'ਚ ਹਾਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤੈਅ ਕਰਨਗੇ 2024 ਦਾ ਰੋਡਮੈਪ

ਕਰਨਾਟਕ 'ਚ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਪਰ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਖਾਸ ਹੈ? ਇਹ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਲਾਨ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਸਲ ਗੱਲ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਸਲ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਚੋਣ ਸਿਰਫ਼ ਆਮ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਕਿ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕੌਣ ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਚੋਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਿਰਫ਼ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਕਿਸਮਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਿਆਸੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਇੱਕ ਸੈਮੀਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਹ ਮੱਧਮ ਆਕਾਰ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੇ ਚੋਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਪੈਮਾਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਭਾਜਪਾ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜਿਤਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵਧੇਰੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਦਸੰਬਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਚੋਣ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਤੀਜਾ ਆਵੇਗਾ, ਉਸ ਦਾ ਅਸਰ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਵਕਫ਼ਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਿਆਸੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਨਕਸ਼ਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ

ਨਿਰਣਾਇਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗਾ।

ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ

ਭਾਜਪਾ ਲਈ, ਕਰਨਾਟਕ ਚੋਣਾਂ ਆਪਣੀ ਸਰਬਉੱਚਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸੱਤਾ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਅਜੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਕਰਨਾਟਕ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਭਾਜਪਾ ਆਪਣੇ ਦਬਦਬੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਸਾਲ 2024 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਬਚੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ 2019 ਵਿੱਚ ਜਿੱਤੀਆਂ ਕੁੱਲ 26 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਧੀਆਂ ਵੀ ਹਾਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਸਮੇਤ), ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਸਕੇ। ਮਤਲਬ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿੱਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ ਵੱਡੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਮੁਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ-ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਬੀਜੇਪੀ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੋਮਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖਤਰਨਾਕ ਫਿਰਕੂ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਸੂਬੇ ਦੀ ਬੋਮਈ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਗ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ

ਸਟੇਟ ਕੰਟਰੋਲਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿੱਚ 40 ਫੀਸਦੀ ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੋਸ਼ਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ, ਫਿਰਕੂ ਲਾਮਬੰਦੀ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗੰਢੇ ਅਕਸਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੇਗੀ। ਬੀਜੇਪੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 7 ਵਾਰ ਕਰਨਾਟਕ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸ: ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾ ਹੈ

ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਦਾਅ ਉੱਚੇ ਹਨ। ਕਰਨਾਟਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀ ਅਜੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਕੋਲ ਵਿਆਪਕ ਲੋਕ ਸਮਰਥਨ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਸਦੇ ਵਰਕਰ ਹਰ ਗਲੀ ਦੇ ਕੋਨੇ 'ਤੇ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਦਾ

ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਨਾਟਕ ਤੋਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਚੋਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਇਹ ਵੱਕਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਾਂਗਰਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁੜ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਰਨਾਟਕ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਰਾਜ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਉਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਗਿਣਤੀ (ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੀਟ) ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਰਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ-ਝਲ ਰਹੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਲਈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਵੇ—ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਰਾਜ

ਜਿੱਥੇ ਧਨਾਢਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਨਾ ਮਾਰੀ ਹੋਵੇ। ਫਿਲਹਾਲ ਕਰਨਾਟਕ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਬਦਲ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਉਭਾਰ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਕੀ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ ਕੀ ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ ਯਾਤਰਾ ਕਾਰਨ ਜਨਤਾ ਦਾ ਮਿਲਿਆ ਸਮਰਥਨ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕੇਗਾ? ਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸੇ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਰਹੇਗੀ? ਕੀ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਤਾਰ ਸਕਣਗੇ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ? ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤੀ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਰ, ਕਰਨਾਟਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਆਹਮੋਸਾਹਮਣੇ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਹੁਲ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਜੰਗ ਦੀਆਂ ਲਾਈਨ ਹੁਣ ਖਿੱਚੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਕਰਨਾਟਕ ਇੱਕ ਲੜਾਈ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਸਾਹਮਣੇ ਕਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਕੌਸ਼ਣ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗਾ। ਜਨਤਾ ਦਲ (ਸੈਕੂਲਰ) ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਿਸ਼ੂਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣੀ ਤਾਂ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੇਗੀ ਜਾਂ ਜੇ.ਡੀ.ਐੱਸ. ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਨੇਤਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇਗਾ, ਜੋ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਜਪਾ-ਜੇਡੀਐੱਸ ਗਠਜੋੜ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਮਲ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 224 ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 125 ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 'ਤੇ)

ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਫਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਤੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਚਿੰਤਤ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦੇ ਕੀ ਨੇ ਮਾਇਨੇ?

ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੀ ਬੇਚੈਨ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੰਡਿਤ ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਅਟਲ ਬੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ— ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨੇਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣਨ ਲਈ ਲੋਕ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਵੀ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅੱਜ ਦੇ ਆਗੂ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਫਰਤ ਭਰਿਆ ਭਾਸ਼ਣ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਧਰਮ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨਫਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਹਨ। ਪਿਤਾ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਪਿਤਰੀ ਧਰਮ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪੁੱਤਰੀ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪੁੱਤਰੀ ਧਰਮ, ਆਦਿ। ਪਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਰਮ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਧਰਮ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਧਰਮ-ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਧਰਮ

ਦਾ ਅਰਥ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਰਲ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਅਰਥ ਹੈ। ਧਾਰ?ਯਤੋ ਇਤਿ ਧਰਮ?। ਭਾਵ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਧਰਮ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰ ਕਿਉਂ ਲੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਮੈਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਹਿੰਦੂ ਹੋ। ਉਹ ਈਸਾਈ, ਉਹ ਸਿੱਖ ਤੇ ਕੌਣ ਕੀ ਜਾਣੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਖੇਡ ਵੋਟਾਂ ਦੀ

ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵੋਟ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮੇਰਾ ਧਰਮ ਹੈ, ਇਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਪੰਥ ਹੈ, ਇਹ ਤੇਰਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਾਤਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਉੱਚੇ, ਕੁਝ ਨੀਵੇਂ। ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਟੁਕੜੇ ਕਿਉਂ? ਆਖਿਰਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਕੁੱਲਤਾ ਜਾਂ ਧੜੇ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਉਹ ਉਸ ਸਮੁੱਚੀਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਰਤਾਵੇ ਰਾਹੀਂ ਭਰਮਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਧਰਮ, ਬਰਾਦਰੀ ਅਤੇ ਜਾਤ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਨੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹਨ। ਇੱਕ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਟੁੱਟਿਆ ਤਾਂ ਤੀਜਾ, ਚੌਥਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਚਮਕਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ

ਕਸੂਰ ਕਿਸਦਾ ਹੈ? ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਉਲਟ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਲੋੜ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਦੁਸ਼ਟ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਦੀ ਸਫ਼ੈਦਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਸਾਡੇ ਦੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਦਾ ਪਾੜਾ ਵਧਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਟੋਏ ਨੂੰ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਚੰਦਾ ਅਮੀਰਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

12 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2023

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਵਾਇਤ ਵੱਲ ਪਰਤਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਈਏ

ਕਿਸੇ ਦਾਨੇ ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚੇ ਵੇਲੇ ਅਕਸਰ ਮਨੁੱਖ ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪਰਖ ਅੱਖ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਅੱਜ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਲਾਤ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਦੁਬਾਰਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੁਹਰਾ ਕੇ ਦਿਖਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਤੱਕੜੀ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਡੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਅਮਲ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣ। ਪਰਖ ਦੀ ਘੜੀ ਹੈ, ਅੱਖ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵੱਡੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਅਮਲ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਮਲ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ।

ਇਹ ਦਿਨ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਦੇ ਦਿਨ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਮੌਜ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਰਾਹ ਉਪਰ ਚੱਲਣ, ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਅਮਲ ਹਰ ਹਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ।

ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਕਈ ਸਾਲ ਵਾਸਾ ਕੀਤਾ। ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਵੰਜਾ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕਈ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਉਲੱਥੇ ਕਰਵਾਏ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬਾਣੇ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਦਸਤਾਰ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਕਵੀਆਂ ਤੋਂ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ, ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤ ਕਰਵਾਇਆ। ਅੱਜ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਪਰ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੰਥਿਆ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਧਰਮ, ਕੰਮ ਕਾਰ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਚ ਸੰਸਾਰੀ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਗਿਆਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਗਿਆਨ ਪੱਖੋਂ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭੰਗਾਣੀ ਦੇ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ। ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਸਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਦੀ ਬੜੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਿਆਗ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਚੌਕੜਿਆਂ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਜ ਸਥਰ, ਸਹਿਜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਹਲ, ਬੇਸਬਰੀ ਅਤੇ ਆਪੋਪਾਪੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਵਾਇਤ/ਪਰੰਪਰਾ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਪਰੰਪਰਾ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ, ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਪਰ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਆਦਮੀ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਕੱਲਾ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਸਬਰੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੀਨ ਉਪਰ ਬੋਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਸਕਰੀਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਬੇਸਬਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਰਾਹ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਿਆ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਨੂੰ ਕਦਮ ਵਧਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਉਪਰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਇਕਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਕੇ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਸਜਾਉਂਦੇ ਰਹੇ, ਹੁਣ ਦੁਬਾਰਾ ਜਦ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਲਗਾਉਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਰਵਾਇਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਰਵਾਇਤ ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੋੜ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਜਥੇ ਬਣਾ ਕੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁੜਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ, ਮੇਲਜੋਲ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਕਤਾਰਬੰਦੀ ਸਹੀ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਖ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਜਥਿਆਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਹੋਵੇ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਤਾਲਮੇਲ ਤਾਂ ਟੁੱਟਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਵੀ ਢਿੱਕੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਖਰੇਵਾਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੁਆਰਾ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਸਹਾਈ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਹਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਸਹਿਮਤੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਵਧਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਬਿਪਰ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਵਿਰੁੱਧ ਜੂਝਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਕਿਸਾਨੀ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਰਾਹ ਸਮਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਆਗੂ ਉਪਰ ਟੋਕ ਨਾ ਰੱਖ ਕੇ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗੁਰਮਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ, ਮੁੜ ਉਸੇ ਰਸਤੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਸਭ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਐਸੀਆਂ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਜੋ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸ਼ੁੱਧ ਅਮਲ ਆਪਣੀ ਰਵਾਇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਹੀ ਪਰਗਟ ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹਦੀ ਕਹਿਣੀ ਅਤੇ ਕਰਨੀ ਸਿਖਰ ਨੂੰ ਛੋਹ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹਦਾ ਸਮਰਪਣ ਨਫੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਠੋਕਰ ਮਾਰ ਆਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਉਹਦਾ ਆਪਣਾ ਨੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੀਸ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਰਵਾਇਤ ਤੋਂ ਤਿਲਕ ਕੇ ਕੋਈ ਅਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਉਦੋਂ ਮੂੰਹ ਨਿਵਾਨ ਵੱਲ ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਬ ਇਹ ਗਰੇ ਬਿਪਰਨ ਕੀ ਗੀਤ। ਮੈਂ ਨ ਕਰਉ ਇਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ।

ਪੰਨਵਾਦ,

ਸੰਪਾਦਕ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼

ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਦਬੇ ਕੁਚਲਿਆਂ ਦੇ ਮਹਾਂਨਾਇਕ ਤੇ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ

ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਜਨਮ 14 ਅਪਰੈਲ 1891 ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਇੱਕ ਅਖੌਤੀ ਅਫ਼ਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਭਾਰੀ ਬੋਲਬਾਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬਾਲਕ ਭੀਮ ਰਾਓ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਦਿਆਲੂ ਸਹਿ-ਧਰਮੀਆਂ, ਖਾਸਕਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬੜੋਦਾ ਸਿਆਜੀ ਰਾਓ ਗਾਇਕਵਾੜ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕੋਹਲਾਪੁਰ ਸ਼ਾਹੂ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਐਮਏ, ਪੀਐਚਡੀ (ਕੋਲੰਬੀਆ), ਡੀਐਸਸੀ (ਲੰਡਨ), ਐਲਐਲਬੀ (ਕੋਲੰਬੀਆ), ਡੀਲਿੱਟ (ਉਸਮਾਨੀਆ), ਬਾਰ-ਐਟ-ਲਾਅ (ਲੰਡਨ) ਆਦਿ ਉੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਵਿੱਦਿਅਕ ਗਿਆਨ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉਠ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਨ-ਹਿਤ ਲੇਖੇ ਲਾਇਆ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਬੜੋਦਾ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਜਾਤੀ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਵਕਾਲਤ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਉਹ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਜਾਤੀ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡਟ ਗਏ ਸਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਚਿੰਤਕ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ। ਉੱਚ ਪਾਏ ਦੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਕਤਰੇ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਤਰੇ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬੁਰਾਮਣਵਾਦੀ/ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੰਗਾਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੀ ਗਈ ਕਿਤਾਬ 'ਡਾ. ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੇ ਤਕਰੀਰਾਂ' ਉਸ ਵਕਤ ਦੀ ਬੁਰਾਮਣਵਾਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੂਦਰ ਕਰੇ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਖੋਜ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਸੌਟੀ 'ਤੇ ਪਰਖਦਿਆਂ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਆਰੰਭ 600 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਤੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸ਼ਸ਼ੀ ਬਰੂਰ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਵਾਏ ਆਈ ਐਮ ਏ ਹਿੰਦੂ' ਵਿੱਚ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਡਾ. ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਵਿਧਾਨ-ਸਿਰਜਕ ਕਹਿਕੇ ਵਡਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜੋਕੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਨੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹੋ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚੀ-ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਅਤੇ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਨਤਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੇ ਤਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਵਿੱਚ

ਇਹ ਵਿਗਾੜ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਧਰਾਤਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਾ ਡਾ. ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਉਹ ਜਵਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸੰਗਰਾਮ ਵੀ ਮਘ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਆਪਸੀ ਮੱਤਭੇਦ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਧਾਰਮਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦ ਕਿ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੇ ਭਾਰੀ ਵਿਤਕਰੇ ਤੋਂ ਨਜ਼ਾਤ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਆਸੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ। ਧਾਰਮਿਕ ਰੰਗ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਨੀਵੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ 'ਦੁਹਰੇ ਵੋਟ ਦੇ ਹੱਕ' ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੋਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਤ-ਭੇਦ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਯਰਵੜਾ ਜੇਲ੍ਹ, ਪੁਨਾ (ਹੁਣ ਪੁਣੇ) ਵਿਖੇ, ਇਸ ਹੱਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਰਨ-ਵਰਤ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਤ 24 ਸਤੰਬਰ 1932 ਨੂੰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਪੁਨਾ-ਪੈਕਟ' ਕਰਕੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਪੈਕਟ ਤਹਿਤ ਹੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨ-ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਅਸੰਬਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਈ, ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਕੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨ-ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁੰਗਰਦੀ ਚੇਤਨਤਾ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਇਖਲਾਕ ਦੀ ਜਿੱਤ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੇਲੇ ਦੀ ਦੇਸ਼-ਵੰਡ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਖੰਡ-8 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਬਲਕਿ ਸਾਫ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨ ਸੋਮਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। (1) ਆਇਰਿਸ਼ ਏਕਤਾ ਕਾਨਫਰੰਸ, (2) ਹੋਮ ਰੂਲ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ (3) ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਆਫ ਆਇਰਲੈਂਡ ਐਕਟ, 1920। ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੋਮਿਆਂ ਦੀ ਸਿਆਣਪ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ

ਕਹਿਣਾ, ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਦ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ, ਗਲਤ ਸੀ।

ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਘੜਨੀ ਅਸੰਬਲੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੱਲੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕਰਕੇ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੰਬਲੀ ਦੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਤਬਕੇ ਚਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, “ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ (ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ) ਅਕਸਰ ਨਾਬਰਾਬਰੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਦਰਸ਼ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਦਗਰਜ਼ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਹਨ ਉਵੇਂ ਹੀ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਫਾਇਦਾ ਦਿਸਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਹ ਵਾਸਤਵਿਕ ਨੂੰ ਆਦਰਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਆਦਰਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਸਤਵਿਕ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੁਜਰਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਥਾਈ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਉਹ ਸਦਾ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਮੁੱਚੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਬਰਖਿਲਾਫ਼ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਮੀਰ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।”

ਵਿਧਾਨ ਘੜਨੀ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਾਰੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਹਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਭਾਵੇਂ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਹ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੂਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਇਹੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਨ-ਸਮੂਹ ਅਕਲਮੰਦ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਕਲੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਹੋਣੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਇਮਾਨਦਾਰ, ਸਵਾਧੀਨ (ਸੁਤੰਤਰ) ਅਤੇ ਨਿਰਲੱਪ (ਨਿਰਪੱਖ) ਹੋਵੇ, ਤਦ ਸੰਕਟ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਤੇ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਧੀ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਚ ਕੋਈ ਨੈਤਿਕਤਾ ਯਾ ਉਤਮ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਜ਼ਰੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਅੱਛਾ ਇਨਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਸੱਚੇ ਹੀ ਮਾੜਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉੱਚੀ ਆਤਮਾ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਟੋਲੀ, ਮੰਦਦ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਕੁਰਾਹੇ ਪਈ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ-ਮੁਕਤੀ ਦਿਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਸੱਚੇ ਹੀ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਢਾਣੀ, ਉਸ ਛੋਟੀ ਟੋਲੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਤਾਕਤ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੀ ਜੁੱਡਲੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।”

ਉਹ ਅਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿਲ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਕਿ ਕੁਝ ਭੀ ਸਥਿਰ, ਸਦੀਵੀ ਅਤੇ ਸਨਾਤਨ ਨਹੀਂ, ਕਿ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 'ਤੇ)

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਦੇ ਤਕ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ ਲਾਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਿਆਸਤ?

ਪਹਿਲਾਂ 1947 ਤੇ 1984 'ਚ ਲਾਸ਼ਾਂ ਗਿਣੀਆਂ, ਫੇਰ 1992, 2002, 2006 ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਤਾਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਹੀ ਗਿਣ ਰਹੇ ਹਨ ਲੋਕ

ਮਹਿੰਗਾਈ, ਫਿਰਕੂ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਨਸ਼ੇ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਅਲਾਮਤਾਂ ਕਾਰਨ ਜਿੰਦਾ ਲਾਸ਼ ਬਣ ਗਏ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕ

ਅਣਪਛਾਤੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਲੱਭਦੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਣਪਛਾਤੀ ਲਾਸ਼ ਬਣਾ ਦਿਤਾ : ਅਣਪਛਾਤੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਆਗੂ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਅਣਪਛਾਤੀਆਂ ਕਹਿ ਕੇ ਸਾੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਗਾਇਬ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਪਛਾਤੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਹੀ ਅਣਪਛਾਤੀ ਲਾਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਗਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜੋੜ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਰਮਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝ ਰਹੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ : ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਕਾਰਨ ਦੁਨੀਆ ਇੱਕ ਗਲਬਲ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰੂਪ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਟਰਨੈਟ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਖ਼ਬਰ ਮਿਟਾਂ ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸੂਝਵਾਨ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਹੁਣ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਰਮਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਆਮ ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ

ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਸਾਰ ਕਿਹੜੇ ਸਿਆਸੀ ਚੌਕੇ ਛਿੱਕੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣਗੇ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਰਿਆ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸਮਝ ਗਏ ਸਨ

ਰਮਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਦ ਤਕ ਉਹ ਲਾਸ਼ਾਂ ਗਿਣਦੇ ਨੇ, ਆਪਾਂ ਵੋਟਾਂ ਗਿਣੀਏ

ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਵੰਡ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜੜਨਾ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਚੁਸਤ ਤੇ ਚਲਾਕ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਅਤੇ ਬਲਦੇ ਸਿਵਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਰੋਟੀਆਂ ਸੇਕੀਆਂ ਸਨ। ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਵਿੱਚ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਪਾਵਿਆਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਮਿਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤਾਂ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਛੁੱਟ ਗਿਆ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਪੈ ਗਏ। ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 1984 ਵਿੱਚ ਲਾਸ਼ਾਂ ਗਿਣੀਆਂ, 1992, 2002, 2006 ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਲਾਸ਼ਾਂ ਹੀ ਗਿਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਵੀ

ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਂਦ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਕ ਦੇ ਅਵਾਮ ਦੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਚੋਰੀ-ਚੋਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਪਾਵਿਆਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਪ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਜਨੂੰਨ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਵਾਮ ਤੋਂ ਖੋਹ ਲਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ

ਕੁਝ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 31 'ਤੇ)

ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਜਦੋਂ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੰਥਕ ਮੁੱਦੇ ਉਛਾਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਮੁੱਦੇ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਓ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰਖਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜੋ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਕਰਕੇ ਆਮ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਾਓ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਆਸਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਦੀ

ਪਟਿਆਲਾ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ : ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜਿਥੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਵਾਢੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਈ ਥਾਂਵਾਂ 'ਤੇ ਫਸਲ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਣ ਲਈ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਮੁਢਾਦਾਂ ਲਈ 'ਕਣਕ' ਦੀ ਫਸਲ ਵਾਂਗੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 'ਦਹਿਸ਼ਤ' ਦੀ ਫਸਲ ਕੱਟਣ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਗਏ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ 1947 ਅਤੇ 1984 ਵਾਂਗ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਲਾਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਉਭਾਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜੋ ਉਥਲ ਪੁਥਲ ਵਾਲਾ ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਆਮ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ

ਨੂੰ ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਫੜੋਫੜੀ ਨੇ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਭੇਜਣ ਲੱਗੇ ਵੀ ਡਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਆਮ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਹੱਸਦੇ ਤੇ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਇਕਦਮ ਹੀ ਏਨਾ ਖੌਫ਼ਜ਼ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਿਆ ?

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਤਸਵੀਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਫਿਰਕੂ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਨਸ਼ੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਲਾਮਤਾਂ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਜਿੰਦਾ ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਲਦੇ ਸਿਵਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿੰਦਾ ਲਾਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸਿਆਸਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਬਿਰਧ ਘਰਾਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਗਿਣਤੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :-ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਿਰਧ ਘਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਬਿਰਧ ਘਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਪੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਐਨ. ਆਰ. ਆਈ. ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਬਿਰਧ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਨ. ਆਰ. ਆਈ. ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਿਰਧ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚ ਐਨ. ਆਰ. ਆਈ. ਪੰਜਾਬੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਿਰਧ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ

ਨਹੀਂ ਰਖ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਬਿਰਧ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕਹਿਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਿਆਦਾ ਹਨ, ਜਿਸ

ਕਰਕੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਕਸਰ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਰਧ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਬਿਰਧ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਬਿਰਧ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਸਹਾਰਾ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸਹਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਸਰਕਾਰ : ਮਜੀਠੀਆ

ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ (ਮੋਹਾਲੀ)/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਚਰਚਿਤ ਡਰੱਗ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ ਮੁਹਾਲੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 7 ਅਗਸਤ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲਾਏ ਦੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰੀਬ ਡੇਢ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ

ਪੁਲਿਸ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖ਼ਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਫੋਨ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਉਹ ਡੀਜੀਪੀ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ

ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਵਿਤਰ ਧਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਰਿਸ਼ੀ ਮੁਨੀਆਂ, ਜਪੀਆਂ, ਸਿੰਧਾਂ, ਸਿਰਲੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ, ਉਥੇ ਹੀ ਹੀਰ ਰਾਝੇ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਾ ਵੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਗਵਾਹ ਬਣੀ ਪਰ ਹੁਣ ਜੇ ਅੱਜ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਗਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹਸਦੇ ਹਸਦੇ ਵਸਦੇ ਪੈਲਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਸਾਡੇ ਰੰਗਲੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੰਦਰੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਲੱਗ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਥੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਰਾਝੇ ਦੀ ਵੰਝਲੀ ਦੀ ਹੁਕ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ ਸੀ, ਬਲਦਾਂ ਦੀਆਂ ਟੱਲੀਆਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਮਿੱਠੀ ਟੁਣਕਾਰ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਸ ਘੋਲਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦੇ ਹਰ ਪਿੰਡ ਸ਼ਹਿਰ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਸ਼ੇ, ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ, ਦਹੇਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਕਰ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਨਵਵਿਆਹਤਾ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੁਣ ਵੈਣ ਕੰਨੀਂ ਪੈ ਰਹੇ ਨੇ।

ਹੁਣ ਜਰ੍ਹਾ ਸੋਚੋ ਖਾਂ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਾਰੇ, ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪਾਸੇ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਹੀ ਬਹਾਰ ਪੈਲਾਂ ਪਾਉਂਦੀ ਨੱਚਦੀ ਗਾਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ, ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸ਼ਗਨਾਂ ਦੇ ਢੋਲ ਵਾਜੇ ਵੱਜਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਛਿੜਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਥੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅਖਾੜੇ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਘੁਲਦੇ ਹੋਏ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਜੋਰ ਦੀ ਅਜਮਾਈ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਕਿਥੇ ਗਿਆ ਉਹ ਸਮਾਂ, ਜਦੋਂ ਹਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜੂਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੇਲੇ ਲੱਗਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਕਿਥੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਉਹ ਖੁੱਲੇ ਵਿਹੜਿਆਂ ਵਾਲੇ ਘਰ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਚਰਖਿਆਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਮਿੱਠੀ ਘੁਕਰ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਸ ਘੋਲਦੀ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਫੈਲਦੀ

ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ, ਇਹਨਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਚਰਖਿਆਂ ਦੀ ਜਿਸ ਘੁਕਰ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਜੋਗੀ ਪਹਾੜੋਂ ਉਤਰ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਚਰਖੇ ਦੀ ਉਸ ਘੁਕਰ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਨਸ਼ੇ ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਕਾਰਨ ਮੇਏ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਹੀ ਮਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਮਾਵਾਂ, ਧੀਆਂ, ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਵੈਣ ਸੁਣ ਕੇ ਜੋਗੀ ਮੁੜ ਪਹਾੜਾਂ ਉਪਰ ਜਾ ਚੜ੍ਹੇ ਨੇ ਤੇ ਇਹ ਜੋਗੀ ਪਹਾੜਾਂ ਉਪਰ ਹੀ ਡੇਰੇ ਲਾ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ, ਬੁੱਲਾਂ ਉਪਰ ਚੁੱਪ ਵਾਲਾ ਜਿੰਦਗਾ ਲਗਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਡੂੰਘੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਗਏ ਜਾਪਦੇ ਨੇ।

ਕਿਥੇ ਗਏ ਉਹ ਤੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ, ਜੋ ਹਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜੂਹ ਵਿੱਚ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਲੱਗਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੱਜ ਵਿਆਹੀਆਂ ਤੇ ਕੁਆਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਜਿਥੇ ਪੀਘਾਂ ਝੂਟਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ

ਸਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਗਿੱਧੇ ਵਿੱਚ ਗੋੜਾ ਦੇ ਕੇ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਏਨੇ ਜੋਰ ਦੀ ਅੱਡੀ ਮਾਰਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਧਮਕ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕ ਤਕ ਸੁਣਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕਿਥੇ ਗਈਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਉਹ ਜੋਬਨਵੰਤੀਆਂ ਸੋਹਣੀਆਂ ਨਾਰਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਦ ਮੁਰਾਦੇ ਪਰ ਗੁਲਾਬੀ ਸੂਹੇ ਮੁੱਖੜੇ, ਪਤਲੇ ਲੱਕ, ਭਰਵੇਂ ਜੁਸੇ, ਹੰਸ ਤੇ ਮੋਰਨੀ ਵਰਗੀ ਚਾਲ ਵੇਖਕੇ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਰਾਹੀ ਵੀ ਆਪਣਾ ਰਾਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਕਿਥੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਹ ਉੱਚੇ ਲੰਮੇ, ਛੈਲ ਛਬੀਲੇ ਬਾਂਕੇ ਗੱਭਰੂ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹਾਦਰੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅੱਜ ਵੀ ਵਾਰਾਂ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੋ ਚੁਕਿਐ, ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾਂ ਪਾਣੀ ਵੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕਦਾ ਜਾ ਰਿਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਜਲ ਸੋਮੇ ਸੁਕਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ। ਮੀਂਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਸ਼ੁੱਧ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਜੇ ਆਬੋ ਹਵਾ ਦੀ ਗਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਘਟਦੀ

ਕਿਥੇ ਗੁੰਮ ਗਿਆ ਸਾਡਾ ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ

ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਹਾਂ! ਹੁਣ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ ਤੇਰਾ? ਪੰਜਾਬ ਸੂਬਿਆ, ਤੇਰਾ ਕੌਣ ਬੋਲੀ!

ਗਿਣਤੀ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬੋ ਹਵਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਜ਼ੀ ਹਵਾ ਘੱਟ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਏ ਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹਵਾ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਹ ਲੈਣ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ। ਜਿਹੜੇ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਕੇ ਰੂਹਾਂ ਤਕ ਰੱਜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਅਰਬਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਫਿਲਮਾਂਕਣ ਵਾਲੇ ਗਾਣਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਲ ਕੇ ਰਖ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਣੇ ਸੁਣ ਕੇ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੀ ਆਨੰਦ ਮਿਲਣਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਰੀਰ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਵੀ ਭਟਕਣ ਜਿਹੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਵਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਕਲੀ ਦੁੱਧ ਵਿਕਣ ਦੇ ਚਰਚੇ ਵੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਠਿੰਡੇ ਤੋਂ ਬੀਕਾਨੇਰ ਜਾਂਦੀ ਕੈਂਸਰ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹੈ।

ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦੈ, ਉਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪਿਛੇ ਕਤਲ ਹੋ ਰਹੇ ਨੇ, ਉਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪਿਛੇ ਭਰਾ, ਭਰਾ ਦਾ ਹੀ ਵੈਰੀ ਬਣਿਆ ਹੁਣ ਤਾਂ ਪਹਿਰਾਵਾ ਤੱਕ ਬਦਲ ਗਿਐ

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ। ਹੁਣ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕੁੜਤੋਂ ਚਾਦਰੇ ਦੀ ਥਾਂ ਜੀਨਾਂ, ਟੀ ਸ਼ਰਟਾਂ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਨੂੰ ਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਤਾਂ ਨਿੱਕਰਾਂ ਜਿਹੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਹੀ ਪਾ ਰ ਕਾਂ ਅ ਤੇ

ਮਾਰਕੀਟਾਂ ਸਮੇਤ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਘੁੰਮਦੇ ਫਿਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੇਬ ਪੰਜਾਬੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹੀ ਸਲਵਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ

ਜਿੰਨਾ ਮੋਹ ਤੋਹ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬਣ ਕੁੜੀਆਂ ਹੁਣ ਜੀਨ ਟੌਪ ਦੀਆਂ ਸ਼ੈਦਾਈ ਹੋਈ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਅਮੁੱਲ ਸਰਮਾਇਆ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸਗੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਬੋਝ ਜਿਹਾ ਹੀ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਨੇ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਿਰਧ ਘਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਹੀ ਹੁਣ ਬਦਲ ਗਿਐ, ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਦਾ ਦੌਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਖਾ ਰਿਹੈ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪਿੰਡ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਰਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਵਜੂਦ ਖੋ ਚੁਕੇ ਨੇ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਉਹ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਲੋਕਲ ਬੱਸ ਦੀ ਇਕ ਸਵਾਰੀ ਬਣ ਗਏ ਨੇ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁਣ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡਾਰਾਂ ਵੀ ਕਿਪਰੇ ਉਡ ਪੁਡ ਗਈਆਂ ਨੇ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਠੰਡੇ ਸਥਾਨ ਸਾਈਬੇਰੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੰਜਾਂ ਵੀ ਹੁਣ ਕਿਪਰੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਹੁਣ ਇੱਕ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਰੁਸ ਕੇ ਹੀ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨੇ, ਦੇਸੀ ਚਿੜੀਆਂ ਵੀ ਹੁਣ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈਆਂ ਨੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਕੁਝ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸੀ ਚਿੜੀਆਂ ਹੁਣ ਨਜ਼ਰ ਵੀ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਨੇ। ਗਿਰਝਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਿਕਰੇ ਤੇ ਬਾਜ਼ ਵੀ ਲੰਬੀ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਕੇ ਦੂਰ ਕਿਤੇ ਪਰਦੇਸ ਚਲੇ ਗਏ ਨੇ।

ਬਾਹਰੋਂ ਸਜੇ ਫਬੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨਮੋਲ ਹੀਰੇ ਮੋਤੀ ਜਾਪਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਉਹ ਕਲੱਰਾਂ ਦੇ ਰੋੜ ਹੀ ਨਿਕਲਦੇ ਨੇ। ਰੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਡਾਲੀਆਂ ਤੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਖਹਿ ਖਹਿ ਕੇ ਲੰਘਦੀ ਹਵਾ ਵੀ ਹੁਣ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ, “ਪੰਜਾਬ ਸੂਬਿਆ, ਤੇਰਾ ਕੌਣ ਬੋਲੀ!”

ਭਾਰਤ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਗਦੀਆਂ ਸਨ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ

ਹੁਣ ਮੰਗਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ

- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਡੇਅਰੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਠੱਪ
- ਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਣ ਨਾਲ ਦੁੱਧ ਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧੀ

ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਡੇਅਰੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 15 ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਚ 12 ਤੋਂ 15 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਧਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2022-23 ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਿੱਚ ਲੰਪੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਦੁੱਧ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੰਗ ਵਿੱਚ 8 ਤੋਂ 10 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਲ 2021-22 'ਚ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਦੁੱਧ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ 6.25 ਫੀਸਦੀ ਵਧ ਕੇ 221 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2020-21 ਵਿੱਚ ਇਹ 208 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਡੇਅਰੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਘਿਉ ਅਤੇ ਮੱਖਣ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਕਾਰਨ : ਖਪਤਕਾਰ ਸਰਵੇਖਣ ਫਰਮ ਲੋਕਲ ਸਰਕਲਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ

ਕਾਰਨ ਦੁਧਾਰੂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿੱਚ ਆਈ ਗਿਰਾਵਟ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭੋਜਨ ਦੀ ਅਣੁੱਪਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਤਰਾਸ਼ੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕ ਭਾਰਤ : ਭਾਰਤ 2021-22 ਵਿੱਚ 221 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਕ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਕੀ

ਕਾਰਨ ਹੈ? ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਅਨਾਜ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਚੌਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਕਣਕ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਚਾਰੇ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੱਕੀ ਦੇ ਭਾਅ ਵਧ ਗਏ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, 2021 ਤੋਂ ਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 21% ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ

ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ : ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਵਾਇਰਲ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਲੂਪੀ ਡਰਮੇਟਾਇਟਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇੱਕ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਠ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ 185,000 ਗਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੱਝਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਵਧਦੀ ਮੰਗ : ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਪਾਰਕ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਮੰਗ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੰਗ-ਸਪਲਾਈ ਦੀ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਿੱਪਣੀ : ਕੁਝ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਕਣਕ ਮੰਗਵਾਉਣ ਵਰਗਾ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਜੋ ਕਣਕ ਮੰਗਵਾਈ ਸੀ, ਉਸ ਕਣਕ ਦੇ ਨਾਲ ਗਾਜ਼ਰ ਬੂਟੀ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਗਾਜ਼ਰ ਬੂਟੀ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਘਾਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੇਮੇਲ ਸੀ। ਹੋਟਲਾਂ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਅਤੇ ਕੰਟੀਨਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਵਧਦੀ ਮੰਗ ਕਾਰਨ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸਪਲਾਈ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਫੈਲਣ ਨਾਲ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਝੁੰਡਾਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੌਸਮੀ ਪਸ਼ੂ ਮੰਡੀਆਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਰਗੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਸਭ ਕਾਰਨ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ

ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਾਉਣਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਕੀ ਹੈ ਹੱਲ : ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁੱਧ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਰਪ ਤੋਂ ਮਿਲਕ ਪਾਊਡਰ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 4.56 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਹੱਲ ਹਨ, ਕਈ ਯਤਨ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਉਣ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 31 'ਤੇ)

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸੂਬੇ 'ਚ ਮਿਲੇ 15 ਦੁਰਲੱਭ ਖਣਿਜ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਮਿਲਿਆ ਸੀ 5.9 ਲੱਖ ਟਨ ਲਿਥੀਅਮ ਦਾ ਭੰਡਾਰ

ਅਨੰਤਪੁਰ/ਏ. ਟੀ. ਨਿਊਜ਼ : ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸਥਿਤ ਨੈਸ਼ਨਲ ਜੀਓਵਿਜ਼ੀਕਲ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਨੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੰਤਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ 15 ਦੁਰਲੱਭ ਧਰਤੀ ਖਣਿਜਾਂ (ਆਰ. ਏ. ਏ. ਏ.) ਦੇ ਵੱਡੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਰਵਰੀ 'ਚ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ 5.9 ਲੱਖ ਟਨ ਲਿਥੀਅਮ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।

ਲੈਂਥੇਨਾਈਡ ਲੜੀ ਦੇ ਦੁਰਲੱਭ ਧਰਤੀ ਦੇ ਖਣਿਜ ਕਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਲ ਫੋਨ, ਟੀ.ਵੀ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ 'ਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦਯੋਗਿਕ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ 'ਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ ਹਨ। ਐੱਨ. ਜੀ. ਆਰ. ਆਈ. ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਈਨਾਈਟ ਵਰਗੀਆਂ ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਚੱਟਾਨਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੋਜ ਹੋਈ। ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਤੱਤਾਂ 'ਚ ਐਲਾਨਾਈਟ, ਸੀਰੀਏਟ,

ਬੋਰਾਈਟ, ਕੋਲੰਬਾਈਟ, ਟੈਂਟਾਲਾਈਟ, ਐਪੀਟਾਈਟ, ਜ਼ੀਰਕੋਨ, ਮੋਨਾਜ਼ਾਈਟ, ਪਾਈਰੋਕਲੋਰ ਯੂਕਸੇਨਾਈਟ, ਅਤੇ ਫਲੋਰਾਈਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਐੱਨ. ਜੀ. ਆਰ. ਆਈ. ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਪੀ. ਵੀ. ਸੁੰਦਰ ਰਾਜੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੇਡੀਓਲੇ ਅਤੇ ਪੇਦਾਵਾਰਾਗੁਰੂ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ੀਰਕੋਨ ਦੇਖੇ ਗਏ

ਹਨ। ਮੋਨਾਜ਼ਾਈਟ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੇਡੀਅਲ ਤਰੇੜਾਂ ਨਾਲ ਉੱਚ ਕ੍ਰਮ ਵਾਲੇ ਕਈ ਰੰਗ ਦਿਖਾਏ ਜੋ ਰੇਡੀਓ ਐਕਟਿਵ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਰ. ਏ. ਏ. ਏ. ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਡੂੰਘੀ ਡ੍ਰਿਲਿੰਗ ਵੱਲੋਂ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਰਤਾਨੀਆ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕੋਹਿਨੂਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਕੀਮਤੀ ਹੀਰੇ ਲੁੱਟੇ ਸਨ

111 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਕੀਤਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼

ਲੰਡਨ: ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਕਿੰਘਮ ਪੈਲੇਸ ਨੇ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਿੰਸ ਚਾਰਲਸ ਦਾ 70ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਪਸੰਦ ਸ਼ਾਹੀ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਲੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਸਤਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਮੂਰਤੀਆਂ, ਪੇਂਟਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 19 ਪੰਨਾ ਦੇ ਰਤਨਾਂ ਨਾਲ ਜੜੀ ਹੋਈ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕਮਰਬੰਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਹਿੰਸਕ ਅਤੀਤ ਨਾਲ ਜੋੜਕੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ

ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ।

111 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਰਿਪੋਰਟ :

ਦਿ ਗਾਰਡੀਅਨ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਉੱਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ, ਇੰਡੀਆ ਆਫਿਸ ਦੇ ਪੁਰਾਲੇਖਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ 46 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਫਾਈਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਮਹਾਰਾਣੀ ਮੈਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 'ਤੇ)

ਕੁਦਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਜ਼ਿਸ਼

ਕਿਥੋਂ ਤਕ ਜਾਇਜ਼?

ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਵਿਨਾਸ਼

- ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਭਾਰੀ
- ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਭੂਚਾਲ, ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ, ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਦੇ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋਣ ਸਮੇਤ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ
- ਸਾਲ 2100 ਤੱਕ ਤਾਪਮਾਨ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੇ 90 ਫੀਸਦੀ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਪਿਘਲਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ

—ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੂਚਾਲ, ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ, ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਦੇ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋਣ, ਬੇਮੌਸਮੀ ਬਰਸਾਤ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਤੇ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਖਿਲਵਾੜ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ? ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਿਥੋਂ ਤਕ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ? ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹੀ ਭਾਰੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਡੈਮ ਵਿਰੋਧੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ 100ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ 1920 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਮੂਲਾ-ਮੁਥਾ ਨਦੀ ਦੇ ਸੰਗਮ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਮੁਲਸ਼ੀ ਡੈਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਡੈਮ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ। ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸੈਂਕੜੇ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਆਏ, ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਡੈਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ, ਕੁਝ ਸਫਲ ਹੋਏ, ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਸਦੀ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼

ਵਿੱਚ ਡੈਮਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬੁਲੰਦ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋਸ਼ੀ ਮੱਠ ਵਿਖੇ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਕਹਿਰ ਵਾਪਰਿਆ, ਉਹ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਕਹਿਰ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਚਮੋਲੀ ਚਿਪਕੋ ਲਹਿਰ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਜੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਸਲਾਮ

ਥਿਉਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਦੁਖਾਂਤ ਭਾਵੇਂ ਕੁਦਰਤੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਮਨੁੱਖੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਵੀ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਬਰਫੀਲੇ ਤੂਫਾਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸੇ ਚਮੋਲੀ ਦਾ ਨਾਂਅ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਬੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕੁੱਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਥੇ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਕਹਿਰ ਝੁੱਲਿਆ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਥਿਉਰੀ ਇਸਦੇ ਲਈ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੀ

ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਤੱਕ, ਸਭ ਕੁਝ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਦਾਰਨਾਥ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਤਬਾਹੀ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ? ਕੁਝ ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਨਿਰੋਲ ਸਿਆਸੀ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਕਈ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਾੜਾਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਰਾਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾ ਪੂਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ

ਜਾਨੀ-ਮਾਲੀ ਦੇ ਸਥਾਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਡਰ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਵੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਮੋਲੀ ਵਿੱਚ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜੋਸ਼ੀ ਮੱਠ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਢਾਹੇ ਗਏ ਕਹਿਰ ਦਾ ਕੀ ਸੰਕੇਤ ਹੈ? ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਨਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਵਧਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਕਾਰਨ ਹਿੰਦੂਕੁਸ਼ ਹਿਮਾਲਿਆ 'ਚ ਬਰਫਬਾਰੀ 'ਚ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਖੇਤਰ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖਤਰਨਾਕ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨਮੰਡੂ ਸਥਿਤ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਿਡ ਮਾਊਂਟੇਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਨੇ ਵੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਲ 2100 ਤੱਕ ਤਾਪਮਾਨ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੇ 90 ਫੀਸਦੀ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਪਿਘਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ 'ਚ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ।

ਪਰ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਵੀ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਖ ਵਿਕਾਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਵਿਨਾਸ਼ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਖ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਨਵੇਂ ਕੰਕਰੀਟ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਡੈਮ ਹਨ। ਡੈਮ ਸਮਰਥਕ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਉਪਲਬਧਤਾ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 31 'ਤੇ)

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ-ਯੂਰਪ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ 3 ਵੱਡੇ ਅੰਤਰ

ਸਾਡੇ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਸਕੂਲ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਭਾਵ, ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਚੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਦਾਕਾਰੀ, ਵਿਗਿਆਨ, ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਕਲਾ ਜਾਂ ਖੇਡ ਹੋਵੇ।

ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸ਼ਲ, ਉੱਨਤ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ-ਯੂਰਪ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ 3 ਵੱਡੇ ਅੰਤਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ

ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ

ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਰੱਟਾ ਯਾਦ ਰੱਖਣ, ਚੰਗੀ ਲਿਖਤ, ਮਾਨਸਿਕ ਗਣਨਾ ਆਦਿ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਕੂਲ ਹੁਣ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ, ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਨਰ, ਤਰਕ, ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੱਥ-ਤੇ ਸਿੱਖਣ. ਇਹ

ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਲਾਸ ਰੂਮ ਦੀ ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਬਹਿਸ ਹੈ ਕਿ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਕਤਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ 'ਤੱਥ' ਆਧਾਰਿਤ

ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ 'ਸੰਕਲਪ' ਆਧਾਰਿਤ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਸਧਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ।

2) ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ : ਭਾਰਤੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਣਿਤ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਯੂਰਪ ਅਤੇ

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕੋਰਸ ਵਧੇਰੇ ਵਿਭਿੰਨ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਲਾ, ਸੰਗੀਤ, ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਸਮਾਜਿਕ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਰਵੱਈਆ ਵਧੇਰੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਸ਼ੇ, ਜਾਂ ਘੱਟ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਟ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਮਨੁੱਖਤਾ ਆਦਿ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ 'ਵਿਸ਼ੇ' ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ 'ਵਿਸ਼ੇ' ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਤਲਬ ਤੁਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹੋਗੇ ਪਰ 'ਦੂਜਾ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਪੜ੍ਹੋਗੇ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ 'ਬਰਮੇਡਾਇਨਾਮਿਕਸ ਦੇ ਨਿਯਮ' ਪੜ੍ਹੋਗੇ ਨਾ ਕਿ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 31 'ਤੇ)

FUEL DISCOUNTS

UPTO 80 CENTS PER GALLON DISCOUNT
MAJOR NETWORK OF TRUCK STOPS

FUEL CARDS

NO CREDIT - NO PROBLEM
BEST CUSTOMER SERVICE

FACTURING

WE WANT TO MAKE FACTURING EASY FOR YOU
SAME-DAY FUNDING - NO HIDDEN FEES
COMPETITIVE RATES - 97% ADVANCE RATE

YOU BREAK DOWN

WE SHOW UP
24-HOUR ROADSIDE ASSISTANCE

TRUCK REPAIR & TIRE DISCOUNTS

GET NATIONAL ACCOUNT
NEARLY 3,000 HIGHLY SKILLED TECHNICIANS COAST TO COAST

FUEL MANAGEMENT

DAILY FUEL RATES IN PHONE APP

CALL FOR MORE INFO

(855)641-6955, (888)795-7035

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ
ਫੋਨ: 408-915-1268

ਵਿਸਾਖੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਦੀ ਵਾਢੀ ਬੇਸ਼ੱਕ ਵਿਸਾਖੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਾ ਫਸਲੀ ਤਿਉਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਨ 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜੋ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਅਲੌਕਿਕ ਕੌਤਕ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵਰਤਾਇਆ, ਉਸ ਨੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਰੰਗ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਇਉਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਸਾਖੀ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਵਸ ਬਣ ਗਈ। ਮਸੰਦ ਬਾਪਣ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੱਕ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਪਰ ਇਸ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿੱਚ ਢੇਰ ਸਾਰੇ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ। ਮਸੰਦ ਆਪਣੀਆਂ ਪਦਵੀਆਂ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਪੁਸ਼ਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਕਈ ਥਾਈਂ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁਰੂ ਹੀ ਬਣ ਬੈਠੇ! ਇਹ ਰੋਗ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ 'ਅਸਾਧ ਰੋਗ' ਬਣ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਮਸੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪੁੱਜਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇਕ ਭੰਡ-ਜਥੇ ਨੇ ਤਾਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਮਸੰਦਾਂ ਦੀ ਝਲਕੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਸਲੀਅਤ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਇਸ ਕੁ-ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ 'ਪੰਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਬਾਨਣੂ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ, ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰੀ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ,

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀਉ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ: ਭਾਈ ਕਲਿਆਣ ਰਾਇ ਸਰਬੱਤ ਸੰਗਤਿ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਕੀ। ਗੁਰੂ ਰਖੈਗਾ। ਸੰਗਤ ਮੇਰਾ 'ਖਾਲਸਾ' ਹੈ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕੇ ਨਿਵਤ ਕਾ ਹੋਵੈ ਗੋਲਕ, ਦਸਵੰਧ, ਮੰਨਤ ਸੋ ਹਜੂਰਿ ਆਪ ਲੈ ਆਵਣਾ। ਮਸੰਦਾਂ ਨੇ ਮੰਨਣਾ ਨਾਹੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਨਿਵਤ ਕਾ ਹੋਵੈ, ਸੋ ਵਿਸੇਏ ਨੂੰ ਹਜੂਰਿ ਲੈ ਕੇ ਦਰਸਨ ਆਵਣ ਹੋਰਸ ਕਿਸੇ ਮਸੰਦ ਨੂੰ ਨਾਹੀ ਮੰਨਣਾ ਮਸੰਦ, ਮਸੰਦੀਏ ਦੇ ਮਰਣੈ ਪਰਣੈ, ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖ ਨਾਹੀ ਜਾਣਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖ! ਹੁਕਮ ਮੰਨਗੁ ਸੋ ਨਿਹਾਲ ਹੋਗੁ॥

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ-ਪਰਦੇਸ ਤੋਂ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ 29 ਮਾਰਚ 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਕੱਠ ਦੀਆਂ ਅਗਾਊਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਅਰੰਭ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਅਨੰਦਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਿੱਚ ਰੌਣਕਾਂ ਸ਼ੁਰੂ

ਹੋ ਗਈਆਂ। ਦਰਬਾਰੀ ਕਵੀ ਸੈਨਾਪਤਿ ਨੇ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਸੋਭਾ' ਵਿੱਚ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੋਭਾ ਇਉਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਹੈ,

ਪੁਰ ਆਨੰਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਅਥ ਕਥਿ ਕਰਤ ਬਖਾਨ॥

ਗਿਰਦ ਪਹਾਰ ਅਪਾਰ ਅਤਿ
ਸਤਲੁਦ-ਤਟਿ ਸੁਭ ਬਾਨ॥

ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ 'ਧਰਮ ਚਲਾਵਨ ਸੰਤ ਉਬਾਰਨ' ਦੇ ਵਾਕ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਹਿੱਤ 'ਤੀਸਰੀ ਮਜ਼ਹਬ ਖਾਲਸਾ' ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਦਿਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਨੌਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਫੌਲਾਦ' ਦੀ 'ਕ੍ਰਿਪਾਨ' ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਾਲਕ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਨੇ ਜੋ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਸੀ,

ਇਸ ਬਿਧਿ ਕੋ ਅਬਿ ਪੰਥ ਬਨਾਵੈ।

ਸਕਲ ਜਗਤ ਮਹਿ ਬਹੁਤ ਬਿਦਤਾਵੈ।

ਲਾਖਹੁ ਨਰ ਜੋਗ ਕੇ ਇਕ ਥਾਇ।

ਤਿਨ ਮੈਂ ਮਿਲੈ ਏਕ ਸਿੱਖ ਜਾਇ।

ਸਭ ਮਹਿ ਪ੍ਰਥਕ ਪਛਾਨਯੋਂ ਪਰੇ।

ਰਲੈ ਨਾ ਕਯੋਹੁ ਕੈਸਿਹੁ ਕਰੇ। (ਕਵੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ)

ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਰ ਲਈ ਗਈ। ਆਖਰ, 1699 ਈਸਵੀ ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਦੀ ਠੇਰੀ ਸਾਹਮਣੇ, ਸ਼ਾਮਿਆਨੇ ਸਜਾਏ ਗਏ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਆਣ ਜੁੜਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਾਵਨ ਨਗਰੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪਾਸੇ ਚਹਿਲ-ਪਹਿਲ ਹੋ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਉੱਚੀ ਥਾਂ ਆਸਣ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਤੰਬੂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਬਿਹਬਲ ਹੋਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਉਤਾਵਲੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਕਦੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਵਾਨ ਵਿੱਚ ਪਹਾਰ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣਗੇ। ਅਚਾਨਕ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨੰਗੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ

ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਗਰਜ ਕੇ ਬੋਲੇ, ਹੈ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲਾਲ, ਜੋ ਧਰਮ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਵੇ? ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਸੀਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਹ ਅਨੋਖੀ ਮੰਗ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਫਿਰ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਸਿਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸੰਨਾਟਾ ਛਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਬੜੇ ਰੋਹ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੀਸ ਮੰਗਿਆ ਤਾਂ ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਦਇਆ ਰਾਮ (ਖੱਤਰੀ) ਸੰਗਤ ਵਿੱਚੋਂ ਉਠ ਕੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਗੁਰੂ ਜੀ, ਸਿਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ।

ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਦਇਆ ਰਾਮ ਨੂੰ ਬਾਹੋਂ ਫੜ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੰਬੂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ। ਤੰਬੂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਵੇਲੇ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਹੂ ਨਾਲ ਲਿਬੜੀ ਹੋਈ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹ ਸੁੱਕ ਗਏ। ਦੀਵਾਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਦੁਹਰਾਈ, ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਸਿਰ ਦੀ ਹੋਰ ਲੋੜ ਹੈ? ਭਾਏ-ਭੀਤ ਹੋਈ ਸੰਗਤ ਇਹ ਅਜਬ ਨਜ਼ਾਰਾ ਦੇਖ ਕੇ ਹੱਕੀ-ਬੱਕੀ ਰਹਿ ਗਈ। ਪਹਿਲੇ ਨੌਂ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਕਦੀ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕਰੜਾ ਇਮਤਿਹਾਨ

ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਿਆ। ਕਈਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਪੀਲੇ ਪੈ ਗਏ।

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਈ ਮੋਹਤਬਰ ਸਿੱਖ, ਇਸ ਅਲੋਕਾਰੇ ਕੌਤਕ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਗਏ ਪਰ ਇਧਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਹਸਤਨਾਪੁਰ ਨਿਵਾਸੀ ਧਰਮ ਦਾਸ ਉਠਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪਕੜ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੰਬੂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ। ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਸੀਸ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ ਦਾ ਹਿੰਮਤ ਰਾਇ ਨਿਤਰਿਆ। ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਦਵਾਰਕਾ ਤੋਂ ਆਇਆ ਮੁਹਕਮ ਚੰਦ ਅਤੇ ਪੰਜਵੀਂ ਵਾਰ ਸਿਰ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਬਿਦਰ ਵਾਸੀ ਸਾਹਿਬ ਚੰਦ, ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਉਠਦੇ ਗਏ। ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੰਬੂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਲ ਰੁਕਣ ਉਪਰੰਤ ਜਦੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਾਤਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਬੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਚਿੱਤ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਤੰਬੂ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਏ ਗਏ ਪੰਜੇ ਸਿੱਖ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਵਸਤਰ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਤੁਰੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੇ ਗਾਤਰੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨਾਂ, ਨੀਲੇ ਦਸਤਾਰੇ, ਗੋਡਿਆਂ ਤੱਕ ਕਛਹਿਰੇ, ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਬ ਲੋਹ ਦੇ ਕੜੇ ਪਾਏ ਹੋਏ, ਮਾਨੋ ਉਹ ਪੰਜੇ ਸਕੇ ਭਰਾ ਹੋਣ।

ਇੰਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਬ ਲੋਹ ਦਾ ਬਾਟਾ ਭਰ ਕੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ 'ਬੀਰ-ਆਸਣ' ਸਜਾ ਕੇ ਬਾਟੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਧਾਰਾ ਖੰਡਾ ਫੇਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਬਾਟੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਖ ਕੇ ਚੁਫੇਰੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਖੰਡਾ ਫੇਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਪੁ ਜੀ, ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ, ਸਵੱਯੇ, ਚੌਪਈ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾ. ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਕੁਇਰ (ਪਿੱਛੇ ਨਾਮ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ) ਦੇ ਸੁਝਾਅ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਮਹਿਲ ਮਾਤਾ ਜੀਤੋ ਜੀ ਨੇ ਪਤਾਸੇ ਲਿਆ ਕੇ ਬਾਟੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ। ਪਾਠ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਉਪਰੰਤ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧ ਕੇ ਪੰਜਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਆ ਗਿਆ। 'ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸ' ਦਾ ਕਰਤਾ ਭਾਈ ਕੁਇਰ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦਾ ਹੈ,

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 31 'ਤੇ)

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਪੰਨਾ

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ
ਪ੍ਰਧਾਨ, ਐੱਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ.,
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਨ 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਦਿਨ ਤਵਾਰੀਖ਼ ਅੰਦਰ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਅਧਿਆਇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦਿਹਾੜਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਨਿਰਾਲੀ ਯਾਦ ਵਜੋਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਆਦਰਸ਼ਕ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਮਾਜ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੱਕ ਸੱਚ ਦੀ ਰੱਖਵਾਲੀ ਲਈ ਅਡੋਲ ਹੈ, ਅਡਿੱਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਹੈ, ਅੰਗੁਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੀ ਘਾੜਤ ਵਿਚ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਸ਼ੁਮਾਰ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਰੂਪੀ ਆਦਰਸ਼ਕ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤੀ ਸੀ:

ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ॥

ਸਿਰੁ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ॥

ਇਤੁ ਮਾਗਿ ਪੈਰੁ ਧਰੀਜੈ॥

ਸਿਰੁ ਦੀਜੈ ਕਾਣਿ ਨ ਕੀਜੈ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਪਾਠ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਵਾਇਆ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 1699 ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ

ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਰਥ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ। ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਅਦੁੱਤੀ ਕਾਰਨਾਮੇ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲੜਾਏ, ਗੁਲਾਮੀ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਜੀਅ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਬਣਾ ਕੇ ਅਰਸ਼ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਜੇ ਇਹ ਆਖ ਲਈਏ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਦਿਨ ਜ਼ੁਲਮ, ਬੇਇਨਸਾਫੀ, ਵਿਤਕਰੇ, ਜਬਰ, ਝੂਠ, ਪਾਖੰਡ, ਅਨਿਆਂ ਆਦਿ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਬਿਗਲ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਦਿਹਾੜਾ ਅਨੇਕਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਜਿਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਜੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਹੋਏ, ਉਥੇ ਹੀ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਖਾਲਸੇ ਪਾਸੋਂ ਆਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਅੰਦਰ ਨਿਵੇਕਲੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਤੇ ਚੇਲੇ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ-ਚੇਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭਿੰਨ-ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਹ ਵਾਹ ਕਹਿ ਕੇ ਵਡਿਆਉਂਦੇ ਹਨ:

ਵਾਹ ਵਾਹ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਪੇ ਗੁਰੂ ਚੇਲਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਜਿਆ ਖਾਲਸਾ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ:

ਖਾਲਸਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਫੌਜ।

ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਕੀ ਮੌਜ।

ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਅਰਥ ਸ਼ੁੱਧ, ਨਿਰਮਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਿਲਾਵਟ

ਤੋਂ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਝੂਠ, ਬੇਈਮਾਨੀ, ਵਲ-ਫਰੋਬ ਤੋਂ ਦੂਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਹਮਦਰਦ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਪੁਜਾਰੀ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਪੰਜ ਕਕਾਰੀ ਰਹਿਣੀ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੈ। ਸੱਚਾ ਤੇ ਧਰਮੀ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣਾ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਨੇਮ ਹੈ। ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਹੱਕ ਤੇ ਸੱਚ ਲਈ ਉਠਦੀ ਹੈ। ਜਬਰ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਡਟਣਾ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਧਰਮ ਧਰਮ ਕਰਤਵ ਹੈ। ਉੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਇਸ ਦੀ ਲਖਾਇਕ ਹੈ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਕੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਨਵੀਨ, ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਜੀਵਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ ਜਿਹੜਾ ਹੁਣ ਤਕ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਤ-ਨਵੀਆਂ ਸਿਖਰਾਂ ਛੋਂਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤੀ

ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਦਾ ਮਾਣ ਹਰ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸਵੈਮਾਣ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅੱਜ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਲਸਈ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਉਭਾਰਿਆ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ

ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਸਮੇਂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੇ ਪੀੜਤ ਮਾਨਵਤਾ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦਾ ਜੋ ਪਾਠ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਧਰਮ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਹੈ, ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਸ ਖਾਲਸਈ ਵਿਰਸੇ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਅਤੇ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲਿਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਮਾਨਵ ਹਿੱਤਕਾਰੀ

ਫਲਸਫਾ ਅਜੋਕੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਸਫਲ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਹਨ। ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮੂਹਕ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਖਾਲਸਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਈਏ। ਸੋ ਆਓ, ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਣ ਕਰੀਏ ਕਿ ਜਿਥੇ ਹਰ ਸਿੱਖ ਨੇ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਛਕ ਕੇ ਖਾਲਸਈ ਰਹਿਣੀ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਬਣਨਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ 'ਏਕੁ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੋ ਹਮ ਬਾਰਿਕ' ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਸਾ ਕੇ ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਮਦਦਗਾਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਅਸਲ ਮਨੋਰਥ ਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਦਲ ਰਹੇ ਰੰਗ

ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮਹਾਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇੱਕੋ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਤ, ਰੰਗ, ਵਰਣ ਆਸ਼ਰਮ ਆਦਿ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਉਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਖੀ ਮੇਲੇ ਦੀ ਥਾਂ, ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੇ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਵੱਸਦੇ ਹਨ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਜਸ ਅਤੇ ਕੀਰਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੌਕਿਆਂ ਉੱਪਰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਦੁਬਈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਮੇਤ ਹਰ ਉਸ ਮੁਲਕ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਇੱਕ ਵੀ ਸਿੱਖ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹੈ: 'ਨਗਰ' ਅਤੇ 'ਕੀਰਤਨ'। ਕੀਰਤਨ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰਬਾਣੀ 'ਚ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੀਰਤਨ ਗਾਇਨ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਸ਼ਾਨਮਈ ਵਿਰਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਹ ਸਦਾ ਹੀ ਕਾਇਮ ਹੈ ਅਤੇ ਰਹੇਗਾ ਵੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ

ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ 'ਚ ਅਨੇਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਬਾਣੀ ਰਚਦੇ ਅਤੇ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਤੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਰਬਾਬ ਵਜਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰੰਦਾ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਸਾਜ ਬਖਸ਼ੇ ਅਤੇ ਹਰ ਇਕ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਬਾਣੀ 31 ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਇਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਇਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਰਤਨੀਏ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੀਰਤਨ ਗਾਇਨ ਦੇ ਮਹਾਨ ਗੌਰਵਮਈ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬੜਾ ਉੱਚਾ ਰੁਤਬਾ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੰਗਾਂ ਮੌਕੇ ਵੀ 'ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਪ ਖੁਦ ਗਾਇਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਿਸਾਲਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਦਾ

ਸਤਿਕਾਰ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਇਮ ਹੈ।

ਸ਼ਬਦ ਨਗਰ ਦਾ ਭਾਵ ਅਸਥਾਨ ਤੋਂ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਪਿੰਡ, ਕਸਬਾ, ਸ਼ਹਿਰ, ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਜਿੱਥੇ ਵੀ, ਜਿਸ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਵੱਸਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਹ ਨਗਰ ਹੈ। ਇਉਂ ਨਗਰ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ 'ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ' ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਵਧਾਉਣੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਇਸ ਦਾ ਖਾਸ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਦੀ ਗੁਜ਼ਰਨਾ। ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਚੱਲਣਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਨਿਰੋਲ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜੋੜ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ

ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਗਤਕਾ ਖੇਡਣਾ, ਜੋ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਤਕ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕਥਾ-ਵਿਚਾਰ, ਢਾਡੀ-ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਪਰੰਪਰਾ, ਇਹ ਸਭ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਪੱਧਰ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਜਾਣ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਸ਼ੋਭਨੀਕ ਸਰੂਪ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤਾਤ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਮਗਰ ਤੁਰਨ, ਨਾ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਦਾਦ ਵਿੱਚ ਗੱਡੀਆਂ ਚੱਲਣ। ਚੱਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਹ ਵੀ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰ ਢਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਸ਼ਾ ਸੇਵਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹਾਂ। ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਖ਼ਰਾਬ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਮੌਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫਲੋਟਾਂ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਨਾਚ ਭੰਗੜੇ ਜਾਂ ਗਿੱਧੇ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਸਰੂਪ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਸਜਾਉਣ, ਬੀਰਸੀ ਵਾਰਾਂ ਗਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਾਰਸ਼ਲ ਆਰਟਸ ਗਤਕਾ ਖੇਡਣਾ ਦੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਉਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਕਲਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ

ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਵੱਖਰੇ ਮੰਚ ਤੋਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੁਆਲ ਹੀ ਉੱਠਣ ਦੀ ਗੂੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਭਾਵ ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਨਗਰ 'ਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦਿਆਂ ਸ਼ਰਧਾ-ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਰਸ ਵਿੱਚ ਭਿੱਜ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਮੌਕੇ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ ਗ਼ਲਤ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਰੰਗਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਮੂਲ ਮਨੋਰਥ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਲੰਮੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੇ ਨੁਕਤਾ-ਨਿਗਾਹ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋਣ, ਨਾ ਕਿ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜਸੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੀ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਹੋਣ। ਸੰਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰੂਪ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਚੱਲਦਿਆਂ ਇਹ ਯਤਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਮਹਾਨ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਸੋ ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਹੀ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਜਾਵੇ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਮੌਕੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਲੱਗੇ ਸਟਾਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਨਿਰਾ ਭੋਜਨ ਵੰਡਣ 'ਤੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਈਏ, ਸਗੋਂ 'ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਲੰਗਰ'

**SRI GURU GRANTH SAHIB
WORLD UNIVERSITY**
FATEHGARH SAHIB, PUNJAB

Certificate Course in

DIGITAL MARKETING

- ✓ Eligibility : Graduation or Diploma from a recognized University or College
- ✓ Mentors are industry expert from USA and India.
- ✓ 100% Placement assistance for high growth tech Jobs
- ✓ 100% fee waiver / scholarship from Sikh Education Council and Startup Farms IT Limited
- ✓ Support and mentorship for projects and case study solutions.
- ✓ Training experience certificate by Startup Farms IT Ltd.
- ✓ Total Seats : 50
- ✓ Course Duration : 6 Months
- ✓ Selection criteria : Interview

**EXPERTS FROM
USA & INDIA**

Admission Helpline
70096-48231, 62805-38113

Visit Us : www.sggswu.edu.in | Email us : admission@sggswu.edu.in

ਦਸਤਾਰ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਮਹਾਨਤਾ

ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਦਸਤਾਰ ਤੋਂ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਦਾ ਹੀ ਅੰਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਸਤਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਧੂਰੀ ਹੈ। ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਸਰਦਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਇਹ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਿੱਖ ਦੀ ‘ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ’ ਸਿਰ ਉੱਪਰ ਦਸਤਾਰ ਨਾਲ ਹੀ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ‘ਦਸਤਾਰ’

‘ਫ਼ਾਰਸੀ’ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ: ‘ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਵਸਤੂ’। ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ‘ਟਰਬਨ’, ਫ਼ਰੈਂਚ ਵਿੱਚ ‘ਟਲਬੈਂਡ’, ਤੁਰਕੀ ਵਿੱਚ ‘ਸਾਰੀਕ’, ਲਾਤੀਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ‘ਮਾਈਟਰ’, ਫ਼ਰਾਂਸੀਸੀ ਵਿੱਚ ‘ਟਬੰਦ’, ਰੂਮਾਨੀ ਵਿੱਚ ‘ਤੁਲੀਪਾਨ’, ਇਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ‘ਸੁਰਬੰਦ’, ਜਰਮਨੀ, ਸਪੇਨ, ਪੁਰਤਗੇਜ਼ੀ ਤੇ ਇਤਾਲਵੀ ਵਿੱਚ

ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ

‘ਟਰਬਾਂਦ’ ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ ‘ਉਸ਼ਣੀਸ਼’ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਪਿੱਛੋਂ ਹਰੇਕ ਸਿੱਖ ਲਈ ਸਜਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਅਖਾੜੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਹਿਲਵਾਨ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਜੇਤੂ ਪਹਿਲਵਾਨ ਨੂੰ ‘ਦੁਮਾਲੇ’ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੁਗ਼ਲ ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਹੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਹੱਕ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਦਸਤਾਰਾਂ ਸਜਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਖ਼ੁਦ ਵੀ ਸੁੰਦਰ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਢਾਡੀ ਨੱਥਾ ਮੱਲ ਤੇ ਅਬਦੁੱਲਾ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਸਬੰਧੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਬੱਧੀਆਂ, ਇਕ ਮੀਰ ਦੀ ਇਕ ਪੀਰ ਦੀ। ਇਕ ਅਜ਼ਮਤ

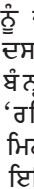
ਦੀ ਇਕ ਰਾਜ ਦੀ, ਇਕ ਰਾਖੀ ਕਰੇ
ਵਜ਼ੀਰ ਦੀ। ਹਿੰਮਤ ਬਾਹਾਂ ਕੋਟ ਗੜ੍ਹ,
ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬਲਬ ਬਖੀਰ ਦੀ। ਨਾਲ
ਸਿਪਾਹੀ ਨੀਲ ਨਲ, ਮਾਰ ਦੁਸ਼ਟਾਂ
ਕਰੇ ਤਗੀਰ ਦੀ, ਪੱਗ ਤੇਰੀ ਕੀ
ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੀ।

1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਾਵਨ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਸਾਜਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸਿਰ 'ਤੇ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਕਰਵਾਇਆ।

‘ਰਹਿਤਨਾਮਿਆਂ’ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ

ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਟੋਪੀ ਵਾਂਗ ਉਤਾਰਨ ਤੇ
ਮੁੜ ਉਸ ਉਤਾਰੀ ਹੋਈ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ

ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਵੀ ਵਰਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਕੰਘਾ ਕਰ ਕੇ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਪੂਣੀ ਕਰ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ‘ਰਹਿਤਨਾਮਿਆਂ’ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਦਸਤਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵੱਲ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵੱਲ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪੱਗ ਜਾਂ ਪਗੜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ। ਦਸਤਾਰ ਜਾਂ ਪੱਗ ਕਈ ਧਰਮਾਂ, ਕੌਮਾਂ, ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਸਤਾਰ ਜਾਂ ਪੱਗ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਹੀ ਸਮੁੱਚੇ ਏਸ਼ੀਆ ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪੂਰਬਾਰਧ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਤੇ ਸਿਰ ’ਤੇ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪੁਸ਼ਾਕ ਮੰਨੀ ਗਈ ਹੈ। ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੇ ਰੰਗ ਅਤੇ ਢੰਗ ਤੋਂ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੱਗ ਸਬੰਧੀ ਇਹ ਵੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਮਸ਼ਰਿਕ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਨਬੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਸਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਤੇ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਗ ਜਾਂ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਖੁਸ਼ੀ-ਗ਼ਮੀ ਆਦਿ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਤੇ ਵਿਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਰ ਕਈ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ‘ਦੁਮਾਲਾ’ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਗਜ਼ ਲੰਬੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੀ, (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 31 ’ਤੇ)

.ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵੱਲ ਸਫ਼ਰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ

ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਸਾਬਕਾ ਵੀ.ਸੀ. ਪੰਜਾਬੀ
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ

1699 ਈ: ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇਕ ਐਸੀ ਬਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸਮਈ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕਿਰਪਾਨ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਪਾਸੋਂ ਪੰਜ ਵਾਰ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜੇ ਵਾਰ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿਚੋਂ ਉਠ ਕੇ ਮਰਜੀਵੜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਦਇਆ ਰਾਮ, ਹਸਤਨਾਪੁਰ ਦਾ ਧਰਮ ਚੰਦ, ਦਵਾਰਕਾ ਦਾ ਮੋਹਕਮ ਚੰਦ, ਬਿਦਰ ਦਾ ਸਾਹਿਬ ਚੰਦ ਅਤੇ ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ ਦਾ ਹਿੰਮਤ ਰਾਇ ਵਾਰੋ-ਵਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ, ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਬਣ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਜਾਂ ਨੂੰ ਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ' ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਦੇ ਕੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਰ 'ਆਪੇ ਗੁਰ ਚੇਲਾ' ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਪਾਸੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸੇ ਵਿਚ ਅਭੇਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ

ਜਬੇਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਬੰਧਨ ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚਕਾਰ ਭੇਦ ਉਤਪੰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਜਾਤੀਗੀਨ, ਵਰਗਗੀਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਸੀ-ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਪੁਰਾਣੀ ਵਿਤਕਰੇ-ਭਰਪੂਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲੋਂ ਨਾਤਾ ਤੋੜ ਲੈਣ। ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਕਰਦਿਆਂ, ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ-ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਸੀ :

ਗੁਰੂ ਘਰ ਜਨਮ ਤੁਮਾਰੇ ਹੋਏ।
ਪਿਛਲੇ ਜਾਤਿ-ਵਰਨ ਸਬ ਖੋਏ।
ਜਨਮ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਵਾਸਿ ਅਨੰਦ ਪੁਰ।
ਹੋਏ ਪੂਤ ਜਾਤਿ ਤੁਲਿ ਸਤਿਗੁਰ।
ਚਾਰ ਵਰਨ ਦੇ ਏਕੋ ਭਾਈ।
ਧਰਮ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪਦਵੀ ਪਾਈ।
ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਤੈ ਯਾਹਿ ਨਿਆਰਾ।
ਸਿੰਘ ਮਜਬ ਅਬ ਤੁਮਨੇ ਧਾਰਾ।

ਖਾਲਸਾ ਕੌਣ ਹੈ ? ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀ ਹੈ ? ਖਾਲਸਾ ਹੋ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਗੁਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ? ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲੰਮੀ ਵਰਿਗਿਸ਼ਤ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਤਨਖ਼ਾਹਨਾਮਾ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਚਨਾ ਦੀਆਂ ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ :

ਖ਼ਾਲਸਾ ਸੋਇ ਨਿਰਧਨ ਕੋ ਪਾਲੈ।
 ਖ਼ਾਲਸਾ ਸੋਇ ਦੁਸ਼ਟ ਕੋ ਗਾਲੈ।
 ਖ਼ਾਲਸਾ ਸੋਇ ਨਾਮ ਜਪ ਕਰੈ।
 ਖ਼ਾਲਸਾ ਸੋਇ ਮਲੇਛ ਪਰ ਚੜ੍ਹੈ।
 ਖ਼ਾਲਸਾ ਸੋਇ ਨਾਮ ਸਿਉਂ ਜੋੜੈ।
 ਖ਼ਾਲਸਾ ਸੋਇ ਬੰਧਨ ਕਹਿ ਤੋੜੈ।

ਖਾਲਸਾ ਸੋਇ ਜੋ ਚੜ੍ਹੇ ਤੁਰੰਗ।

ਖ਼ਾਲਸਾ ਸੋ ਜੋ ਕਰੈ ਨਿਤ ਜੰਗ।

ਖਾਲਸਾ ਸੋਇ ਸ਼ਸਤਰ ਕੋ ਧਾਰੈ।

ਖਾਲਸਾ ਸੋਇ ਦੁਸ਼ਟਿ ਕੋ ਮਾਰੈ।

ਕਵੀ ਸੈਨਾਪਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਖ਼ਾਲ

ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਭਰਮ ਨਹੀਂ। ਭਰਮ ਭੇਖ
ਤੋਂ ਨਿਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਅਖਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
:

ਖ਼ਾਲਸਾ ਖਾਸ ਕਹਾਵੈ ਸੋਈ,
ਜਾ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਭਰਮ ਨ ਹੋਈ।
ਭਰਮ ਭੇਖ ਤੇ ਰਹੈ ਨਿਆਰਾ,
ਸੋ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹਮਾਰਾ।

ਭਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ
ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖ਼ਾਲਸਾ
ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਦੀ ਈਨ ਮੰਨਣਾ ਉਸ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ
ਨਹੀਂ। ਉਹ ਆਪ ਖ਼ੁਦਾਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਅਤੇ
ਖ਼ੁਦਾਈ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੈ :

ਖਾਲਸੇ ਹੋਵੇ ਖੁਦ ਖੁਦਾ,
ਜਿਸ ਖੂਬੀ ਖੂਬ ਖੁਦਾਇ।
ਆਨ ਨ ਮਾਨੇ ਆਨ ਕੀ,
ਇਕ ਸਚੇ ਬਿਨ ਪਾਤਿਸਾਹ।

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਖੂਬੀਆਂ ਦੱਸਦਿਆਂ ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਉਪਾਸ਼ਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿੱਦਿਆ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਗਹਿਰਾ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਅਪਣੇ ਸਮੂਹਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰਕ ਬੰਧਨਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ :

ਇਕ ਅਕਾਲ ਕੀ ਕਰਤ ਬੰਦਗੀ।
ਸ਼ਸਤਰ ਬਿਦਿਆ ਬਹੁ ਪਸਿੰਦਗੀ।
ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨ ਮਜਬ ਖ਼ਾਲਸਾ।

ਛੋਟ ਦੇਤ ਸਭ ਜਵਤ ਜਾਲਸਾ।

ਇਕ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਸਮਾਜ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਟੁੱਟਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਲੋਕੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੁਰ ਪਏ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮਨ-ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਸੰਕਲਪ, ਇਕ ਨਿਸ਼ਚਾ, ਇਕ ਭਰੋਸਾ ਡੂੰਘਾ ਸਮੋਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਐਸਾ ਜ਼ਰੂਰ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਕਾਇਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸਥਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦਾ ਸੁਖ ਤਾਂ ਕੀ ਭੋਗਣਾ ਸੀ, ਕਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਦਾ ਸੁਖ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭੋਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਅਨਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਤੇ ਰੱਬੀ ਇੱਛਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ। ਕੁਇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬਾਜ਼ ਚਿੜੀ ਨੂੰ ਮਾਰੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਮੇਰਾ ਇਰਾਦਾ ਤਾਂ ਚਿੜੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਬਾਜ਼ ਤੜਾਉਣ ਦਾ ਹੈ:

ਮੈਂ ਅਸਪਾਨਿਜ਼ ਤਬ ਲਖੋ ਕਰੋ ਐਸ ਯੋ ਕਾਮ॥
ਚਿੜੀਅਨ ਬਾਜ਼ ਤੁਰਾਯ ਹੋ ਸਸੇ ਕਰੋ ਸਿੰਘ ਸਾਮ॥
ਬਾਜ਼ ਚਿੜੀ ਕਹੁ ਮਾਰ ਹੈ ਏ ਪ੍ਰਭਤਾ ਕਛੁ ਨਾਹ॥
ਤਾਤੇ ਕਾਜ ਕੀਓ ਇਹੈ ਬਾਜ਼ ਹਨੈ ਚਿੜੀਆਹ॥

ਇਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ
(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 31 'ਤੇ)

ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਾ
510-415-9377

ਵੈਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਵੈਸਾਖੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾੜੀ ਦੀ ਫਸਲ, ਕਣਕ ਦੀਆਂ ਵਾਢੀਆਂ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਕੌਲ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਿਹਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਸਲ ਦੀ ਵੱਟਕ ਦਾ ਪੈਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬੇਫਿਕਰ ਮਸਤੀ ਵਿੱਚ ਬੁਝਦਾ ਹੈ। ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲੇ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਸਾਖੀ ਦਿਹਾੜਾ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਿਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀਵਾਨ ਸਜਦੇ ਹਨ। ਅਖੰਡ ਪਾਠ, ਕਥਾ, ਕੀਰਤਨ, ਕਵੀਸ਼ਰੀ, ਧਾਰਮਿਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਅਤੇ ਢਾਡੀ ਬੀਰ ਰਸੀ ਵਾਰਾਂ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਸਜੇ ਦੀਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੌਰਵਮਈ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਸੰਨ 1699 ਦੀ ਵੈਸਾਖੀ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਿਵਸ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਭੇਜੇ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵੈਸਾਖ 1756 (30 ਮਾਰਚ 1699) ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚਣ। ਮਾਰਚ 30, ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕਿਲੇ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਵੱਡੇ ਦੀਵਾਨ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤੰਬੂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾਨ ਲਹਿਰਾਅ ਕੇ ਗਜਵੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਫੁਰਮਾਇਆ: ਕੋਈ ਹੈ ਜੋ ਧਰਮ ਉੱਤੇ ਜਾਨ ਵਾਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਨਾਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਈ ਦਇਆ ਰਾਮ ਲਾਹੌਰ ਵਾਲੇ ਉੱਠੇ ਤੇ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ, ਭਾਈ ਹਿੰਮਤ ਰਾਏ ਜਗਨਨਾਥ ਪੁਰੀ, ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਚੰਦ ਦੁਆਰਕਾ ਤੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਚੰਦ ਬਿਦਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸੀਸ ਗੁਰੂ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਂ ਨੇ ਆਪੇ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਬਣੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ 'ਸਿੰਘ' ਦਾ ਨਾਮ ਦਿਤਾ। ਫਿਰ ਪੰਜਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਣ ਦੀ ਯਾਚਨਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਿਆ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦੁੱਤੀ

ਇਨਕਲਾਬ ਸੀ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਸੰਗਤ ਕੀਨੀ ਖਾਲਸਾ ਮਨਮੁਖੀ ਦਹੇਲਾ। ਵਾਹ ਵਾਹ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਪੇ ਗੁਰੂ ਚੇਲਾ॥ ਉਸ ਦਿਨ 3000 ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ 'ਖੰਡੇ ਬਾਣੇ' ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ। ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਖੀ ਗਈ। ਉਦੋਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਸੰਤ ਸੁਭਾਅ ਹਕੂਮਤਾਂ ਦੇ ਦਬਾਏ ਸਤਾਏ ਲੋਕ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਜਬਰੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਦੇ ਜੁਲਮ ਢਾਹੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਨਿਕੰਮੇ, ਗਰੀਬ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਜਾਲਮ ਹਾਕਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਾਮਰਾਜ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਜਨ ਸਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਜੋਸ਼ ਭਰਨ ਲਈ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗਾਂ ਦਾ ਹਰ ਵਸੀਲਾ ਵੀ ਜੁਲਮ ਨਾ ਰੋਕ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਹੱਥਿਆਰ ਉਠਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਦੱਬੀ ਕੁੱਚਲੀ ਲਿਤਾੜ ਪ੍ਰਜਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਢੰਗ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਜਿਸ ਨੇ ਕੌਮ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਸਨੇ ਮੁਗਲ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਹਰ ਜਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਬੜੇ ਬਿਖੜੇ ਪੈਂਡਿਆਂ ਅਤੇ ਜੋਖਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਸੰਗਠਿਤ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਆਪਾ ਵਾਰਨ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ॥
ਸਿਰਿ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ॥ ਅੰਗ 1412
ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪਰੇ ਦਿਤਾ। ਨੀਚੇ ਉੱਚ ਕਰੇ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵਚਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਖ ਸਿੱਧ ਕਰ ਵਿਖਾਇਆ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਸਤਰਧਾਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਸੂਰਬੀਰ ਕੌਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਖੀ। ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਵਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਕੌਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੇ ਸੰਕਲਪਿਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹਲੀਮੀ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੇ ਸਜੇ ਹਮ ਹੈ ਨਹੀ ਮੈ ਸੇ ਗਰੀਬ ਕਰੋੜ ਪਰੈ॥ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਬਲ ਅਤੇ ਸਵੈ ਮਾਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ

ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਦਿਤਾ। ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਸਥਾਪਤ ਮਨੋਰਥ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਖਾਲਸੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ ਅਤੇ ਸੇਵਕ ਹੋਣ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਦੁਖਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਖੀਆਂ ਦੇ ਜੁਲਮ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨ। ਜੁਲਮ ਦੀ ਸਤਾਈ ਜਨਤਾ ਅਮਨ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰ ਸਕੇ। ਗੁਰੂ ਸ਼ੋਭਾ ਦਾ ਕਰਤਾ ਸੈਨਾਪਤੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ

ਅਸੁਰ ਸਿੰਘਾਰਬੇ ਕੋ ਦੁਰਜਨ ਕੋ ਮਾਰ ਬੋ ਕੋ।
ਸੰਕਟ ਨਿਵਾਰਬੇ ਕੋ ਖਾਲਸਾ ਬਨਾਯੋ ਹੈ।
ਜਿਹੜੇ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਫੜਕਣ ਤੋਂ ਡਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਨੀਵੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਨਿਕੰਮੇ ਸਮਝ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਭਰ ਦਿਤੀ।

ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਪਾਨਜ ਤਬੇ ਕਹਾਉਂ
ਚਿੜੀਆਂ ਤੋਂ ਜਬ ਬਾਜ ਤੜਾਉਂ
ਜਾਂ
ਸਵਾ ਲਾਖ ਸੇ ਏਕ ਲੜਾਉਂ
ਤਬੇ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਮੁ ਕਹਾਉਂ

ਲਘੁ ਜਾਤਨ ਕੋ ਬਡਪਨ ਦੇ ਹੈਂ

ਇਨਹੀ ਗਰੀਬ ਸਿੰਘਨ ਕੋ ਦੇਉਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ
ਯੇ ਯਾਦ ਕਰੇ ਹਮਰੀ ਗੁਰਆਈ।
ਜੀਵਤ ਰਹੇ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੇਂ ਹੈਂ
ਮਰਹਿ ਤੋਂ ਗੁਰਪੁਰ ਜਾਈਂ

ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇੱਕ ਸਰੂਪ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਜੀਵਨ ਮੰਤਵ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਸਮਰੂਪਤਾ ਵੀ ਬਖਸ਼ੀ। ਪਹਿਲੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ, ਬੂਠੇ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ, ਵੰਡੀਆਂ, ਮਨੁੱਖ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਰਣ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੋਂ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਖਾਲਸਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ, ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸਾਜਨਹਾਰ, ਪਾਲਣਹਾਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ੴ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਖੇਗਾ। ਇੱਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਕਰੇਗਾ। ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਤਹਿ ਵੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਅਕਾਲੀ ਪੁਰਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਮਿਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਬਲ ਗੀਣ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪਛਣਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੋ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਜੀਵਨ

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਵੈਸਾਖੀ ਸਾਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸੱਚਾ ਖਾਲਸਾ ਹੈ ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪਰਮਸਤ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਆਸਥਾ ਵਿੱਚ ਗੁਰਉਪਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਬੂਠੇ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ, ਵਹਿਮਾਂ, ਭਰਮਾਂ, ਪਾਖੰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਜਿੱਤੇ ਗਏ। ਮਾਇਆ ਆਈ, ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਹੋਇਆ। ਅਧਿਆਤਮਕ ਵਿਦਿਆ ਵਿੱਚ ਉੱਨਤੀ ਹੋਈ। ਸ਼ਤਰੂਆਂ ਦਾ ਸੰਘਾਰ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਖਾਲਸੇ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਕੂਲ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਖੜੇ ਹੋਏ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਕਹਿਣੀ ਅਤੇ ਕਥਨੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਪੱਕਾ ਹੋਵੇ। ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਚਲਣਾ ਨੇਕੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਖਾਲਸਾ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਹੋ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰੇ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਰਾਬਤਾ ਬਣਾਵੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾਈਆਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਜਗਵਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਉੱਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ। ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਗਿਆਨਵਾਨ ਬਣੇ। ਵਿਦਿਅਕ, ਅਧਿਆਤਮਕ, ਆਰਥਿਕ, ਰਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸੂਝਵਾਨ ਬਣੇ।

ਅੰਤਿਕਾ: ਵੈਸਾਖੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦਾ ਅਨਿਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣ ਗਈ। ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਿਹਾੜਾ ਹੈ। ਵੈਸਾਖੀ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਅਸਥਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੈ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ ਹੈ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਪਮਾਲਾ ਅਤੇ ਵੈਸਾਖੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਵੈਸਾਖੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਉਹ ਦਿਹਾੜਾ ਬਣ ਗਿਆ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਜੁਲਮਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਥ ਭਲਾਈ ਲਈ ਗੁਰਮਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੌਮ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਵੈਸਾਖੀ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੁਲਮਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਤਪਰ ਰਹੇਗਾ, ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਵਿੱਚ ਵੱਧਦਾ ਰਹੇਗਾ।

A-ONE EXPRESS

ਸਾਨੂੰ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨਰ ਓਪਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

- ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਰਾਈਵਰ ਵੀ ਟਰੇਡ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
- ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਮਿਡਵੈਸਟ, ਨੌਰਥ- ਈਸਟ, ਸਾਊਥ ਈਸਟ
- ਸੌਖੇ ਲੋਡ, ਚੰਗੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ
- 50% ਹੁੱਕ ਡੂੰਘ
- Excellent Payment

ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ

28421 S CHRISMAN RD, UNIT# 3, TRACY, CA

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

Toll Free: 888.725.7441, Office: 209.537.0975, Fax: 209.537.0375

ਉੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਆਗੂ ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ

ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਮਨਾਉਂਦੇ ਸਨ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ

ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨਕੀ

ਜੇਲ੍ਹ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਾਭੇ ਹੀ ਬਿਤਾਇਆ 14-15 ਸਾਲ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਸਿੰਘ ਮਿਲੇ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਇਕੱਠਿਆਂ 6 ਸਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਸਿੱਖਿਆ। ਜੇ ਕੁੱਝ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਬੇਸਮਝ ਵੀਰ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਤਰਸ ਆਉਂਦਾ। ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸੋਚਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ

ਕਿੰਨਾ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਚੁਗਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ, ਫਾਲਤੂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀਆਂ, ਚੁੱਪ ਰਹਿ ਕੇ ਸੋਚਦੇ ਰਹਿਣਾ, ਸਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ, ਗਰੀਬ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਸਨੇ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ, ਲੱਖਾ ਰੁਪਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਚੁੱਪ ਚੁਪੀਤੇ, ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਜ਼ਮਰਤ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਿਖਾਇਆ, ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨਾਲ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠ

ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ, ਜਿਹੜੀ ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਾਜਸੀ ਕੈਦੀ ਹਾਂ, ਬਰਾਬਰ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ। ਲੰਗਰ ਇੱਕ ਰਸ ਵਰਤਣਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆ ਜਾਵੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਮੋੜਨਾ, ਹਰ ਗਰੀਬ ਅਮੀਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਉਸਦਾ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਪੁੱਛਣਾ, ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਵਾਪਿਸ ਆਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣੀ, ਸੁਝਾਅ ਦੇਣੇ, ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜੋ, ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਮਾਂ ਪਿਓ ਵਾਂਗ ਸਮਝੇ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਦਰ

ਉਹੀ ਅਸਲ ਜਰਨੈਲ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਜੇਲ੍ਹ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰੀਆਂ, ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੜਤਾਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫਤਹਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਫੱਕਰ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦਾ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਭੰਗ ਪਾਉਣੇ, ਬਰਸੀਆਂ ਮਨਾਉਣੀਆਂ ਆਦਿਕ ਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਇਹ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੋਣ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕਦੀ ਵੀ ਕਰੈਡਿਟ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਲਿਖਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੈ, ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਨਾਮ ਵਾਲੇ

ਸਿੰਘ ਰਹੇ ਹਨ ਨਾਭਾ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਦਰ, ਏਨਾਂ ਉੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਹਨ ਪਰ ਮੈਂ ਆਗੂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ।

ਕਲਮਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ

ਪ੍ਰੋ. ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ
9610874664

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਵਿਸਾਖੀ

ਵਿਸਾਖੀ ਵੈਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸੰਗਰਾਂਦ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ, ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅੰਦਰ ਇਕ ਨਿਵੇਕਲੇ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦਿੱਤੀ। ਸੰਨ 1699 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਲਤਾੜੀ, ਢਹਿੰਦੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂ ਰਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਭਰ, ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਕੌਮ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅੰਦਰ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਮਾਣ ਮਹਿਮਾਦਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕੀਤੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ, ਪੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹਰ ਪਾਸੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਵਗ ਰਹੀ ਸੀ, ਧਰਮ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਧਰਮ ਚਲਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਤ-ਪਾਤ

ਉਚ-ਨੀਚ ਦਾ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਤਾਂ, ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਔਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਰ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕਾਰੀ ਕਦਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਏ ਗੁਰੂ ਸਹਿਬਾਨ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਇਸ ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਿਆ। ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭ ਧਰਮਾਂ, ਜਾਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਐਸੇ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲਤਾੜੀ, ਗੁਲਾਮ ਮਨੁੱਖਤਾ ਅੰਦਰ ਬਹਾਦਰੀ, ਬਲ, ਤਾਕਤ, ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਭਰ ਦਿੱਤਾ। ਗਿੱਦੜਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੇਰ ਬਣ ਕੇ ਇਕੱਲਾ ਸਿੰਘ ਸਵਾ ਲੱਖ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਲੜਿਆ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੇ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਜੋ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਅਤਿਆਚਾਰੀ ਤੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ

ਕੀਤਾ ਉਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਨ 1699 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਪੰਜ ਸੀਸ ਮੰਗੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਖਰਾ ਉੱਤਰਦਿਆਂ 5 ਮਰਜੀਵੜਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਸੀਸ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਭਾਈ ਦਯਾ ਰਾਮ, ਭਾਈ ਧਰਮ ਚੰਦ, ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਚੰਦ, ਭਾਈ ਹਿੰਮਤ ਰਾਏ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਚੰਦ ਸਨ। ਜਿੰਨਾ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਾਜ ਕੇ 'ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਹੁਲ' ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੇ ਧਰਮ, ਨਸਲ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਹੀ ਬਾਟੇ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੰਥ ਚਲਾਇਆ। ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ ਸਿੰਘ ਸਜਾਕੇ ਮਗਰੋਂ ਉਹਨਾਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਲਈ, ਅਤੇ 'ਵਾਹ ਵਾਹ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਪੇ ਗੁਰ ਚੇਲਾ' ਦਾ ਪੰਥ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਪਿੱਛੇ ਸਿੰਘ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਮਗਰ 'ਕੌਰ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਨਵਾਂ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪਿਛਲੀਆਂ ਗੋਤਾਂ-ਜਾਤਾਂ ਸਭ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਅੱਜ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਖਾਲਸਾ' ਹੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਨੇ ਏਕਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਖ਼ਾਲਸੇ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਕੌਮ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕੀਤਾ। ਖਾਲਸਾ ਇੱਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਪੁਜਾਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਜ ਬਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਹਿਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਉੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਵਾਲਾ ਨੇਮੀ ਪੁਰਖ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਕਥਾ, ਕੀਰਤਨ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਮਨ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਜੁੜਿਆ

ਹੈ? ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ, ਮੇਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭੀੜ ਭੜੱਕੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਦਲਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਜਾਤਾਂ, ਭੇਦ-ਭਾਵ, ਉਚ-ਨੀਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ, ਆਪਣੀ ਜਾਤ, ਧਰਮ ਤੇ ਗੋਤ ਨਾਲ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਹਨ, ਮੈਂ ਮਹਿਰਾ ਸਿੱਖ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਫਲਾਣਾ-ਫਲਾਣਾ ਆਦਿ। ਸਾਨੂੰ ਮੁੜ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਤਾਂ, ਗੋਤਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਛੱਡ ਪੰਥ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀਏ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੈਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਝਾਕ ਵੀ ਨਾ ਸਕੇ। ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ, ਮੁੜ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਜਾਗ ਲਾਈਏ, ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰੀਏ, ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਾਨੂੰ ਬਖਸ਼ ਲਵੇ, ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮਾਰਗ ਉਤੇ ਤੋਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਈਏ।

ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨਹੋਜ਼ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਧਾਰਮਿਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ

ਸੈਨਹੋਜ਼ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)/ ਪ੍ਰਮਿਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ : ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 3636 ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਵੀਂ ਸੈਨਹੋਜ਼ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਖੇ ਸਜੇ ਦੀਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਧਾਰਮਿਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਕ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ 'ਤੇ ਸਾਹਿਬੇ ਕਮਾਲ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। ਉਦੋਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਸੰਤ ਸੁਭਾਅ ਹਕੂਮਤਾਂ ਦੇ ਦਬਾਏ ਲੋਕ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜਬਰੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਵਿਰਤਨ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਜ਼ਾਲਮ ਹਾਕਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਾਮਰਾਜ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਿਆ ਜਿਸਨੇ ਮੁਗਲ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਹਰ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਦਾ ਹਰ ਵਸੀਲਾ ਵੀ ਜ਼ੁਲਮ ਨਾ ਰੋਕ ਸਕੇ ਤਾਂ ਹਥਿਆਰ ਉਠਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਖੜੇ ਪੈਂਡਿਆਂ ਅਤੇ ਜੋਖਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਸੰਗਠਿਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਧਾਰਮਿਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਕਵੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂਰਪੁਰੀ, ਤਰਸੇਸ

ਸਿੰਘ ਸੁਮਨ, ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਫਰੀਮੋਂਟ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇਬਰਾਹਿਮਪੁਰੀ, ਪ੍ਰਮਿਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਨੇ ਬੀਰ ਰਸੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਮਾਨ

ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਵੱਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਹਿਰਦ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਤਸਵੀਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ।

WEBSITE DESIGN & DEVELOPMENT

Basic Web packages are available on comparatively economical rates we work as per your requirement and charge only according to work

Services

- Web Development
- Web Designing
- Web Re-Design
- Logo Design
- SEO Services
- Technical Support

wma
WEB MEDIA ART

Mob: +91-8437636421

webmediaart24@gmail.com www.Webmediaart.com

ਫੋਟੋ/ਵੱਡੇ ਬਿਜਨਸ, ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਖਾਸ ਮੁਹਾਰਤ ਈ ਕਮਰਸ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਸਟੋਰ/ਸ਼ੋਪ ਦੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

ਕੀ ਹੈ ਮਹਿਲਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਬਿਲ ?

- ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਤਕ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਮਹਿਲਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਬਿਲ
- 1996 'ਚ ਦੇਵਗੌੜਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਹਿਲਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਬਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪੇਸ਼

ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ 27 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਲਈ 33 ਫੀਸਦੀ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਹਿਲਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਬਿਲ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪਰ ਕਦੇ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੀ। ਮਹਿਲਾ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਬਿਲ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਿਲ ਹੈ।

ਬਿਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਦੋਂ ਆਇਆ ?
ਸਾਲ 1975 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੀ ਤਾਂ ਡਵਿਡ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਆਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਹਿਲਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਬਿਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1996 ਵਿੱਚ ਦੇਵਗੌੜਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬਿਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਨੂੰ ਗੀਤਾ ਮੁਖਰਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 1996 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਸੈਸ਼ਨ ਖਤਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਿਲ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਦੀ ਐਨਡੀਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1998 ਵਿੱਚ 12ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬਿਲ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਸਮਰਥਨ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। 1999 ਵਿੱਚ, ਐਨਡੀਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸਨੂੰ 13ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2003 ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਲ ਦੋ ਵਾਰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 2004

ਵਿੱਚ ਯੂਪੀਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਯੂਪੀਏ ਸਰਕਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗੀ।

ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਾਰਨ
ਬਿਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਹਿਰੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਓਬੀਸੀ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕੋਟੇ ਦੇ

ਅੰਦਰ ਕੋਟੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 2008 ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਖਤਮ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਸਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 2009 ਵਿੱਚ ਬਿਲ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 2010 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਬਿਲ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਸ ਹੋਣ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। 2014 ਵਿੱਚ ਸਦਨ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ
ਸਾਲ 1993 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ

73ਵੀਂ ਅਤੇ 74ਵੀਂ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਲਈ 33 ਫੀਸਦੀ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20 ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ 50 ਫੀਸਦੀ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 17ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ 15 ਫੀਸਦੀ ਮਹਿਲਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ 12.2 ਫੀਸਦੀ ਮਹਿਲਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਇਹ 25.5% ਦੀ ਗਲੋਬਲ ਔਸਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ 8% ਔਰਤਾਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀਆਂ 5 ਔਰਤਾਂ US Finance ਦੀਆਂ 100 ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਔਰਤਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ

ਅਮਰੀਕੀ ਵਿੱਤ (US Finance) ਦੀ 100 ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਬੈਰਨਜ਼ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸਾਲਾਨਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਔਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿੱਤੀ-ਸੇਵਾ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜੇਪੀ ਮੋਰਗਨ ਦੀ ਅਨੂ ਅਯੰਗਰ, ਏਰੀਅਲ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਦੀ ਰੂਪਲ ਜੇ. ਭੰਸਾਲੀ, ਗੋਲਡਮੈਨ ਸਾਕਸ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਮੀਨਾ ਲੱਕੜਵਾਲਾ-ਫਲਿਨ, ਫਰੈਂਕਲਿਨ ਟੈਂਪਲਟਨ ਤੋਂ ਸੋਨਲ ਦੇਸਾਈ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾ ਸਕਿਰਿਟੀਜ਼ ਦੀ ਸਵਿਤਾ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਜੇਪੀ ਮੋਰਗਨ ਵਿਖੇ ਅਯੰਗਰ ਵਿਲੀਨਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਗਲੋਬਲ ਹੈਡ ਹੈ - ਇੱਕ ਭੂਮਿਕਾ ਜੋ ਉਸਨੇ 2020 ਤੋਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਸਹਿ-ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਵਰੀ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੈਵੀਗੇਟ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਹ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹਾਰਤ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਏਰੀਅਲ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਦੀ ਗਲੋਬਲ ਇਕੁਇਟੀ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਮੈਨੇਜਰ ਭੰਸਾਲੀ (55) ਮਾਰਕੀਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ

ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ

ਬਾਰੇ ਉਤਸੁਕ ਹੈ। 58 ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਸਾਈ 2018 ਵਿੱਚ ਫਰੈਂਕਲਿਨ ਟੈਂਪਲਟਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਮੁੱਖ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣ ਗਈ। ਉਹ 137 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਦਰਾ ਫੰਡ,

ਡਰੇਸਡਨਰ ਕਲੇਨਵਰਟ ਵਾਸਰਸਟਾਈਨ ਅਤੇ ਥੋਮਸ ਰਿਵਰ ਕੈਪੀਟਲ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2009 ਵਿੱਚ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ। ਲਕੜਵਾਲਾ-ਫਲਿਨ, ਕੋ-ਹੈੱਡ, ਗਲੋਬਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵੈਲਥ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ, ਗੋਲਡਮੈਨ ਸਾਕਸ ਗਰੁੱਪ, ਗਲੋਬਲ ਸਮਾਵੇਸ਼

ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਹਿ-ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸਮੇਤ ਕਈ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬੈਰਨਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕਰੀਅਰ ਇੱਕ ਖੇਡ ਦੀ ਸੱਟ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਜੋਸ਼ੀਲੀ ਜਿਮਨਾਸਟ ਜੋ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਓਲੰਪਿਕ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਲੱਕੜਵਾਲਾ-ਫਲਿਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰਜ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਗੋਡੇ ਦੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ। ਉਸਨੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਇਕੁਇਟੀ ਸੇਲਜ਼ ਡੈਸਕ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਫਰੀਡਮੈਨ, ਬਿਲਿੰਗਸ, ਰੈਮਸੇ ਗਰੁੱਪ ਵਿਖੇ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਕੀਤੀ।

ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਅਮਰੀਕਾ ਸਕਿਰਿਟੀਜ਼ ਵਿਖੇ ਯੂਐਸ ਇਕੁਇਟੀ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਰਣਨੀਤੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹਨ। ਉਹ ਇਕੁਇਟੀ ਲਈ ਯੂਐਸ ਸੈਕਟਰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਯੂਐਸ ਸੂਚਕਾਂਕ ਲਈ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੰਸਥਾਗਤ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਫਰਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਇਕੁਇਟੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਬੈਰਨਜ਼ ਵਿੱਤੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਜੋ ਸਟਾਕਾਂ, ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕਿਵੇਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹਰਦੇਵ ਗਰੇਵਾਲ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ)

ਪਰ ਫਿਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਮੱਸਿਆ ਆ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਈ। ਢਿੱਲੋਂ ਸਾਹਬ ਨੇ ਰੁਪਿੰਦਰ ਤੋਂ ਖਰਚੇ ਦਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਉਂ ਘਰੋਂ ਦੂਰ ਹੋਸਟਲ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਕੁੜੀ ਆਪਣੀ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗੀ। ਢਿੱਲੋਂ ਸਾਹਬ ਦਾ ਇਹ ਕਦਮ ਸਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇੱਕਦਮ ਦਰੁਸਤ ਸੀ, ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹੀ ਕਦਮ ਰੁਪਿੰਦਰ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ।

ਡਰੱਗਜ਼ ਲਈ ਖਰਚਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਸਿੱਮੀ ਦੇ ਖੁਰਾਫ਼ਾਤੀ ਦਿਮਾਗ ਨੇ ਇਸਦਾ ਵੀ ਤੋੜ ਲੱਭ ਲਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਤੀਰ ਨਾਲ ਦੋ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸੋਚੀ। ਉਸ ਨੇ ਰੁਪਿੰਦਰ ਨੂੰ ਡਰੱਗਜ਼ ਦੇਣੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਜਦੋਂ ਰੁਪਿੰਦਰ ਤਲਬ ਦੀ ਮਾਰੀ ਉਸਦੇ ਪੈਰੀਂ ਡਿੱਗ ਗਿੜਗਿੜਾਉਣ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਰੁਪਿੰਦਰ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਅੱਤ-ਘਿਨਾਉਣੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਦੱਸ ਪਾਈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਰੁਪਿੰਦਰ ਨੇ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸ ਨਾਮੁਰਾਦ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਤੋੜ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਤੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਡਰੱਗਜ਼ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਈ ਰੁਪਿੰਦਰ ਨੇ ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ ਉਸ ਜ਼ਲਾਲਤ ਦੇ ਚਿੱਕੜ ਭਰੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਉਹ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਖ਼ੁਸ਼ਸਿਮਤੀ ਆਖੋ ਜਾਂ ਬਦਕਿਸਮਤੀ, ਬੜੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਸਦਾ ਟਾਕਰਾ ਸੰਨੀ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੰਦੇਸ਼ਾਜ਼ੀ ਤੈਅ ਹੋ ਗਈ। ਚਾਰਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ ਮੌਜ-ਮੇਲਾ ਸਾਂਝਾ ਸੀ, ਸੋ ਉਹ ਚਾਰੋਂ ਉਸਦੇ ਰੈਗੂਲਰ ਕਸਟਮਰ ਬਣ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਅਮੀਰਜ਼ਾਦਿਆਂ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਪੂਰਤੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ, ਸੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਸੰਦੇਸ਼ਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਨੋਬਤ ਨਾ ਆਈ। ਆਖ਼ਿਰ ਇਹ ਜ਼ਲੀਲ ਕੰਮ ਉਸਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਸ਼ੌਂਕ।

ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕੰਮ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਰੁਪਿੰਦਰ ਦੀ ਨਜ਼ਾ ਪੂਰਤੀ ਤਾਂ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਸਦਕਾ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਡਿੱਗ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਧਾਰਣ ਕਰ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਿਮਟ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਇਸ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਖ, ਸਿੱਮੀ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ।

ਰੁਪਿੰਦਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਜੂਦ ਨਾਲ ਇਸ ਕਦਰ ਘਿਣਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਗੀਆ ਨਾ ਜੁਟਾ ਪਾਉਂਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾਉਣ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ।

ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਈਰਖਾ ਦੀ ਮਾਰੀ ਸਿੱਮੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਮਾਸੂਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਮੌਕਾ ਦੇਖ ਸਿੱਮੀ ਨੇ ਵੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਰੁਪਿੰਦਰ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ 'ਚ ਆਈ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ, ਢਿੱਲੋਂ ਦੰਪਤੀ ਦੇ ਕੰਨਾਂ 'ਚ ਇਹ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰੁਪਿੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ-

ਪਸੰਦ ਤਬੀਅਤ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੰਝ ਆਖ ਕੇ ਉਹ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤ ਹੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਵਿਕਰਿਤ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਉਸ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਸੁਆਦ ਮਿਲਦਾ।

ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਕਰਵਾਟ ਲਈ ਜਦੋਂ ਮਿਸ਼ਿਜ਼ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਰੁਪਿੰਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਗੱਲ ਛੇੜੀ। ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਮੀ ਭਰ ਕੇ ਰੁਪਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਨਿੱਘਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਇਸ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਉਸਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਗ਼ਲਤੀ ਉਹ

ਖਿੜਕੀ ਅੰਦਰੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਸੋ ਗਰਿੱਲ ਉਤਾਰ ਕੇ ਸਿੱਮੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰਨ ਖਿੜਕੀ ਖੜਕਾ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹਵਾਉਣੀ ਪਈ ਸੀ। ਸਿੱਮੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਰੂਟ ਰਾਹੀਂ ਆਇਆ ਦੇਖ ਕੇ ਰੁਪਿੰਦਰ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਘਰੂਟ ਰੁਪਿੰਦਰ ਨੇ ਉਸਦੇ ਫੰਦਾ ਲਗਾਉਣ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਵੱਢਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਆਪਣੀ ਸਾਧਾਰਨ ਡੋਜ਼ ਸਦਕਾ ਰੁਪਿੰਦਰ ਨੀਮ-ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਂ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਤਰੰਗ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ। ਸੋ ਖਿੜਕੀ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਉਹ ਫਿਰ ਬਿਸਤਰ 'ਤੇ ਲਿਟ ਗਈ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਮੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਇਉਂ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਪੁਸ਼ਟ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਏਨੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੋਚੀ ਬੈਠੀ ਸਿੱਮੀ ਨੇ ਮੌਕਾ ਪਾ ਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਲਕੀ

ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੋਟਿਵ ਦੇ, ਕੋਈ ਇਉਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰੇ, ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਸੱਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਗਵਾਹੀ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਨਾਲ ਖਿੱਚੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ 'ਬੜੇ ਮੀਆਂ' ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ 'ਪੰਜ ਪਾਂਡਵਾਂ' ਦੀ ਕਥਾ ਹੀ ਪਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸੂਈ ਉਸ ਰਹੱਸਮਈ 'ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਂਡਵ' ਵੱਲ ਮੁੜ ਗਈ ਸੀ। ਸੱਤੀ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਜਦ ਤੇਜਵੀਰ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੱਲ ਗਹਿਰੀ ਪਿੱਛਲ-ਝਾਤ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਰੇ ਝੂਠ ਸਮੇਤ ਕਈ ਨੁਕਤੇ ਐਸੇ ਸਨ, ਜੋ ਸਿੱਮੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਤੇਜਵੀਰ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰਾਤ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਕਿ ਹੋਵੇ ਨਾ ਤਾਂ 'ਬੜੇ ਮੀਆਂ' ਦੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ 'ਪਹਿਲਵਾਨੋਂ' ਜੈਸੀ ਕਦ-ਕਾਠੀ ਵਾਲਾ ਥਾ

ਏਨੇ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਰਦਾਤ ਦੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਹੀ ਸੁਲਝਾ ਲੈਣ, ਸਗੋਂ ਕਾਤਿਲ ਨੂੰ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵੀ ਕਰ ਲੈਣ ਦੀ ਇਵਜ਼ 'ਚ, ਪੂਰੇ ਪੁਲਿਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦ ਦੀ ਖ਼ੂਬ ਵਾਹ-ਵਾਹੀ ਹੋਈ।

ਤੇਜਵੀਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਹੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ ਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸਦਾ ਤਹਿ-ਦਿਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ।

ਇੰਨੀ ਐਕਸਕਲੂਸਿਵ ਸਟੋਰੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੇਜਵੀਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਪੂਰੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਿਰਾਦਰੀ ਵਿਚ ਖ਼ੂਬ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੀ।

ਤੇਜਵੀਰ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਹੀ, 'ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖ਼ਬਰਨਾਮਾ' ਦੀ ਸਟਾਰ ਅਟਰੈਕਸ਼ਨ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭੋਗਲ ਸਾਹਬ ਨੇ ਉਸਦੇ ਇਸ ਕਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਉਸਦੀ ਖ਼ੂਬ ਪਿੱਠ ਠੋਕੀ ਅਤੇ ਗਗਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ੀਮਾ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣਿਆ।

ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਨੂੰ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਖ਼ਰੀ ਪੰਨੇ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ, ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੇਵਲ ਚਾਰ ਸਤਰਾਂ ਨਸੀਬ ਹੋਈਆਂ।

ਗਗਨ ਦੇ ਇਹ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕਿ 'ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਦੇ ਮਰਨ 'ਤੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੱਭ ਵੰਡਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਨੇ।' ਤੇਜਵੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਨਹੀਂ ਯਾਰ, 'ਦੁਸ਼ਮਣ ਮਰੇ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਾ ਕਰੀਏ, ਸੱਜਣਾਂ ਵੀ ਮਰ ਜਾਣਾ'। ਜਿਹੜਾ ਮਰ ਹੀ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਨਿੰਦਣਾ?'

ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਬ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਗੁਲਦਸਤਾ ਲੈ ਕੇ, ਸੰਨੀ ਬਾਜਵਾ ਆਪ ਸੱਤੀ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ ਸਹਿਤ ਉਸਦੇ ਫਲੈਟ 'ਚ ਪਧਾਰਿਆ।

'ਨੋ ਹਾਰਡ ਫੀਲਿੰਗਜ਼ ਬਰੇ,' ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਉਸਨੇ ਦਿਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗੀ। ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ ਤੇਜਵੀਰ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਸਾਰੇ ਚੱਕਰ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਪਾਇਆ ਸੀ।

'ਬਾਈ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਜਦੋਂ ਮਰਜ਼ੀ 'ਵਾਜ਼ ਮਾਰ ਲਈ, ਤੇਰੇ ਦੂਜੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੱਤੀ ਤੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਊ, ਕੀ ਸਮਝਿਆ?' ਆਖ ਸੱਤੀ ਐਤਕੀ ਜੋਫੀ ਪਾ ਕੇ ਤੇਜਵੀਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।

'ਦੇਖਿਆ ਬਾਈ ਜੀ? ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਨਾ ਬਈ ਨਰ ਬੰਦਾ, ਨਰ, 'ਨੱਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੁਆਈ। ਪਰ ਐਤਕੀ ਸੱਤੀ ਘੁਰਕੀ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਪਿਆ, ਸਗੋਂ ਖਿੜਖਿੜਾ ਕੇ ਹੱਸ ਪਿਆ।

ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਗਹਿਰਾ ਸਦਮਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਢਿੱਲੋਂ ਦੰਪਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਦੋਵੇਂ ਜੀਅ, ਅੱਗੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਆਸ ਹੀ ਮੁਕਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਪਰ ਤੇਜਵੀਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਸਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁਝੇ ਹੋਏ ਨੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜੀਵਨ ਜੋਤੀ ਝਿਲਮਿਲਾ ਉੱਠੀ।

ਢਿੱਲੋਂ ਦੰਪਤੀ ਉੱਪਰ ਤੇਜਵੀਰ ਦੀਆਂ ਆਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ, ਕਿ ਢਿੱਲੋਂ ਸਾਹਬ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਮਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਾਜ਼ਾ-ਤਾਜ਼ਾ ਖਰੀਦੇ ਹੋਏ ਪਲਾਟ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਾਪਿੰਗ-ਮਾਲ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਰੁਪਿੰਦਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਡਰੱਗਜ਼ ਰੀਹੈਬਿਲੀਟੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ' ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇਜਵੀਰ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਰਖਵਾਇਆ।

ਢਿੱਲੋਂ ਸਾਹਬ ਦੀ ਸਪੀਚ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਪੈਸੇ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਦੌੜ ਦੌੜਦੇ-ਦੌੜਦੇ, ਠੋਕਰ ਖਾ ਕੇ ਮੁਧੇ-ਮੁੱਧੇ ਡਿੱਗੇ ਉਸ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਦਮੀ ਨੂੰ, ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਹੀ ਇਹ ਗਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੱਤੀ।

ਤੇਜਵੀਰ ਪੂਰੇ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਚੁੱਪਚਾਪ, ਸ਼ਰਮਾਉਂਦਾ ਜਿਹਾ ਹੋਇਆ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ੀਮਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਨਾਕਾਮ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

'ਨਿਰਾ ਜਾਦੂਗਰ ਐ ਪਤੰਦਰ, ਨਿਰਾ ਜਾਦੂਗਰ,'

ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਗਗਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ, ਨਮੀਂ ਝਲਕਾਰੇ ਮਾਰਦੀ ਰਹੀ।

ਸਮਾਪਤ

ਨਾਵਲ

ਅੰਤਿਮ ਕਿਸ਼ਤ

ਇਹ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਜਨਾਬ ! ਕਤਲ ਹੈ

ਇਹ ਕਰ ਬੈਠੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਇਸ ਨੀਅਤ ਬਾਰੇ ਉਸਨੇ ਸਿੱਮੀ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ।

ਰੁਪਿੰਦਰ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਇਹ ਸਭ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਸਿੱਮੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਮਨਸੂਬਾਬੰਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣੇ ਘਰ ਵਾਂਗ, ਹਵਾ ਦੇ ਇਸ ਇੱਕੋ ਬੁੱਲੇ ਸਦਕਾ ਖਿੱਲਰ ਕੇ ਡਿੱਗਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਉਸ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਰੁਪਿੰਦਰ ਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਫ਼ਾਸਿਲਾ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਜਲਦੀ ਹੀ, ਸਗੋਂ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੱਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਰੁਪਿੰਦਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ।

ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਆਦਤ ਮੁਤਾਬਿਕ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਦੋ-ਪਰਤੀ, ਫੂਲਪਰੂਫ਼ ਪਲਾਨ ਬਣਾਇਆ। ਉਸਦੀ ਯੋਜਨਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਰੁਪਿੰਦਰ ਦੀ ਮੌਤ ਇੱਕ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਜੇ ਕਤਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਵੀ ਪੈਦਾ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸੰਨੀ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪੈ ਜਾਂਦਾ। ਇਥੇ ਸੱਤੀ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਇੱਕਦਮ ਢੁਕਦੀ ਸੀ, ਕਿ ਜੇ ਕਤਲ ਦੀ ਗੱਤ ਸੰਨੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਬਲੀ ਦਾ ਬੱਕਰਾ ਉਹ ਬਣਦਾ। ਸੰਨੀ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੂਟ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਵੀ। ਆਖ਼ਿਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੁਪਿੰਦਰ ਦੀ ਇੱਕਲੌਤੀ ਰਾਜ਼ਦਾਰ ਜੋ ਸੀ ਉਹ।

ਸੰਨੀ ਦੀ ਤੈਅਸ਼ੁਦਾ ਆਮਦ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੁਪਿੰਦਰ ਤੋਂ ਕਢਵਾਉਣੀ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਵਾਰਦਾਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਬੱਡੀ ਮੈਚ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲਗਾ ਕੇ, 'ਟੋਪੇ ਵਾਲਾ ਟਰੈਕ ਸੂਟ' ਪਾ ਉਹ ਰਾਏਕੋਟ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਲੁਧਿਆਣੇ ਆ ਪਹੁੰਚੀ। ਸੰਨੀ ਦੀ ਆਮਦ ਦੇ ਤੈਅਸ਼ੁਦਾ ਵਕਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਉਹ ਲੁਕ ਕੇ ਸੰਨੀ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਸਾਰੀ ਸਕੀਮ ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀ, ਸੋ ਰਾਏਕੋਟ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਵਕਤ ਉਹ ਰੱਸੀ ਅਤੇ ਪੇਚਕਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖ਼ਰੀਦ ਕੇ ਲੈ ਆਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਸਨੇ ਇਹ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਦਿਖਾਈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਮਾਨ ਉਸ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਖ਼ਰੀਦਿਆ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਸਦੀ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸੂਈ ਉਸ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਘੁੰਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਕਤਲ ਦੀ ਵਾਰਦਾਤ ਸਬੰਧੀ ਤੇਜਵੀਰ ਦੀ ਬੀਅਰੀ ਇੱਕ-ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਟੀਕ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਸੰਨੀ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੁਪਿੰਦਰ ਨੇ ਗਰਿੱਲ ਫਿੱਟ ਕਰ ਕੇ

ਡੋਜ਼ ਦਾ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਹੋਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਬਾਂਹ ਵਿੱਚ ਸੂਈ ਚੁਭਣ 'ਤੇ ਰੁਪਿੰਦਰ ਨੇ ਹੱਥ ਘੁੰਮਾਇਆ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਨਹੁੰ ਉਸ ਉੱਪਰ ਝੁਕੀ ਹੋਈ ਸਿੱਮੀ ਦੀ ਖੱਬੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜਾ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਘਰੂਟ ਵੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਰੁਪਿੰਦਰ ਦਾ ਡਰੱਗਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੰਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰੁਪਿੰਦਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣਾ ਨਾ ਭੁੱਲੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾ ਹੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ।

ਪੇਚਕਸ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗਾ, ਪਰ ਕਿੱਥੇ ਡਿੱਗਾ? ਇਸਦਾ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਇਲਮ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਗਗਨ ਦੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਕਿ ਤੇਜਵੀਰ ਨੂੰ ਸਿੱਮੀ 'ਤੇ 'ਸ਼ੱਕ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ?' ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਤੇਜਵੀਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਨੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਸੱਤੀ ਦੇ ਖ਼ੁਲਾਸੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿ ਸੰਨੀ ਦਾ ਰੁਪਿੰਦਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੀਰੀਅਸ ਅਫੇਅਰ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਜੀ ਕਿ ਸਿੱਮੀ ਨੇ ਸੰਨੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਗ਼ਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇਜਵੀਰ ਅਤੇ ਗਗਨ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਸਰਕਾਈ? ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ 'ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਰੁਪਿੰਦਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਝੂਠੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸਾ ਕੇ ਖੋਹ-ਖ਼ਰਾਬ ਕੀਤਾ, ਨਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਤੇ ਜਦੋਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਤਾਂ ਪੈਰ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਮੁੱਕਰ ਗਿਆ ਕਮੀਨਾ।' ਕੋਰੀ ਗੱਪ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਇਸ ਝੂਠ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਤੇਜਵੀਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਾ ਲੱਗੀ। ਉਸਦਾ ਇਹ ਕੋਰਾ ਝੂਠ ਹੀ ਉਸ ਉੱਪਰ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਪੱਕੀ ਬੁਨਿਆਦ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। 'ਇਹ ਕਾਰਨਾਮਾ ਸੰਨੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਏ' ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਨੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿੰਦ ਨਾਲ ਹੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸਮੇਂ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸੱਤੀ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਯਕੀਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਸੱਤੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਸੀ ਕਿ ਸੰਨੀ ਕੋਲ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਈ ਵਜ੍ਹਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ

ਸਾਹਬ। ਏਕਦਮ ਮਸਤ ਹਾਥੀ ਜੈਸੀ ਚਾਲ ਥੀ ਉਸਕੀ।' ਵਾਲਾ 'ਵੋਹ ਜੋ ਸੁਬਹ-ਸੁਬਹ ਪਹਨਕਰ ਦੌੜਦੇ ਹੋ ਨਾ? ਵੋਹੀ ਲਿਬਾਸ ਪਹਨਾ ਥਾ ਉਸਨੇ ਬਾਬੂ ਸਾਹਬ,' ਪਾਈ ਉਹ 'ਪੰਜਵਾਂ ਪਾਂਡਵ' ਰਹੱਸਮਈ ਸ਼ਖ਼ਸ ਜ਼ਰੂਰ 'ਜੁੱਸਾ ਦੇਖਿਆ ਉਹਦਾ?' 'ਕੱਦ-ਕਾਠੀ ਦੇਖ,' 'ਨਾ ਕਿਸੇ ਐਂਗਲ ਤੋਂ ਲੱਗਦੀ ਆ ਬਈ ਜੈਸੀ ਚਾਲ ਥੀ ਉਸਕੀ।' 'ਚਾਲ ਨੀਂ ਦੇਖੀ ਮਸਤਾਨੀ ਦੀ?' ਵਾਲੀ ਕਬੱਡੀ ਦੀ 'ਅੱਲ ਰਾਊਡਰ' ਸਿੱਮੀ ਹੀ ਸੀ।

'ਪਰ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਸੁੱਝੀ?' ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਤੇਜਵੀਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਰੁਪਿੰਦਰ ਦੀ ਹੋਸਟਲ ਛੱਡ ਚੁੱਕੀ ਰੂਮ ਮੇਟ ਕੁੜੀ ਇੱਕ ਐਸੀ ਕੁੜੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵੱਲ ਕਿਸੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਪਤਾ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਉਸੇ ਰਾਤ ਤੇਜਵੀਰ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਗੜ੍ਹੀ ਮਾਨਸੋਵਾਲ ਦਾ ਲੰਮਾ ਸਫ਼ਰ ਉਸਨੇ ਨਾਂਹ ਬਰਾਬਰ ਆਸ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਦਾ ਇਹ ਤੁੱਕਾ ਇੱਕਦਮ ਸਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠਿਆ ਤੀਰ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ।

ਕੁਸ਼ਮ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੇ ਤੇਜਵੀਰ ਦੇ ਸਿੱਮੀ ਉੱਪਰਲੇ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਉਸੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਸਿੱਮੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ। ਸੁਧਾਰ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਬ ਨੇ ਅਪਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੈੱਡ ਕਲਰਕ ਤੋਂ ਕਢਵਾ ਕੇ ਸਿੱਮੀ ਬਾਬਤ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਿੱਮੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਰੈਸਟੀਕੇਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਸਟੋਰ ਦਾ ਫੋਰਾ ਵੀ ਤੇਜਵੀਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੂਰ ਦੀ ਹੀ ਕੋਢੀ ਸੀ, ਪਰ ਬੜੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋਈ। ਤੇਜਵੀਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗੁਲੀਏ ਉੱਪਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਸਟੋਰ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਨੇ ਪੱਕੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਤਾਂ ਸਿੱਮੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢਿੱਲੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਦਾ ਵੀ ਸੀ।

ਉਸ ਦਿਨ ਤੇਜਵੀਰ ਨੇ ਜਿੰਨੇ ਤੁੱਕੇ ਮਾਰੇ, ਸਭ ਤੀਰ ਸਿੱਧ ਹੋਏ। ਬਿੰਦ ਦੇ ਆਫ਼ਿਸ ਵਿੱਚ ਤੇਜਵੀਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ 'ਡਰਾਮੇਬਾਜ਼ੀ' ਦਾ ਮੰਤਵ ਤਾਂ ਗਗਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਮਝ ਹੀ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਡਰਾਮਾ ਰਚਿਆ ਹੀ ਏਸੇ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਮੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਏਨਾ ਕੁ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਿਕ ਦਬਾਅ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਭੂਆ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆਂ ਦਸਾਂ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਵਰ੍ਹੇ ਬੀਤ ਗਏ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰਿਆਂ 'ਚੋਂ ਇਹ ਇਕ ਨਾਉਂ ਲੈਣ ਜੋਗੀ ਪੁਰਾਣੀ ਮੁੱਢੀ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਪਨੇ ਵਾਂਗ ਮਾੜੀ ਜਿਹੀ ਯਾਦ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਜਦ ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਭੂਆ ਮੈਨੂੰ ਉਂਗਲੀ ਲਾ ਕੇ, ਪਿਆਰ ਪੁਚਕਾਰ ਕੇ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਜਾਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਤੇ ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਵੇਲੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਮਲਾਈ ਵਾਲੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਕੱਲ ਲਿਆਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ।

ਏਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਤੀਹ ਪੈਂਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣੇ ਨੇ। ਇਕ ਇਕ ਕਰ ਕੇ ਸਾਰੇ ਉਹ, ਜਿਹੜੇ ਮੈਨੂੰ ਕਾਕਾ, ਪੁੱਤਰ ਆਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਮੌਤ ਦਾ ਖਾਜਾ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਭੂਆ ਅਜੇ ਕੰਧੀ ਉਤੇ ਰੁਖੜਾ ਬਣੀ ਰਹੀ। ਹਾਂ, ਤੇ ਮੈਂ ਐਤਕੀਂ ਜਦ ਆਪਣੇ ਇਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਭੂਆ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਨੂੰ ਮੈਂ ਰੋਕ ਨਾ ਸਕਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਕੱਚੀ ਸੜਕੇ ਪੂਰੇ ਪੰਜ ਮੀਲ ਜਾਂਦਿਆਂ ਤੇ ਏਨੇ ਹੀ ਆਉਂਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਕੱਢਣੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਗਰਮੀ ਦੀ ਰੁੱਤ ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਵਿਆਹ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਜੇ ਦੋ ਚਾਰ ਡੰਗ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾਣੀ ਪੈ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਚਾਰ ਚੌਕੇ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਡੰਗ ਹਾਜ਼ਮੇ ਦੇ ਚੁਰਨ ਤੇ ਫੱਕੀਆਂ ਵਰਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਲਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਚੁੰਨੀ ਡੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਚਘਰੜ ਪੁਰੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨਿਕ ਸੁਕ ਤੋਂ ਦਿਲ ਭਰ ਗਿਆ। ਜਾਪਣ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਤਵੇ ਦੇ ਫੁਲਕੇ ਖਾਧਿਆਂ ਜੁਗ ਹੀ ਬੀਤ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਥੇਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹਿਕ ਅੱਧ ਡੰਗ ਹੀ ਪੁਰੀਆਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲੇ, ਕਿਤੋਂ ਦੋ ਫੁਲਕੇ ਤੇ ਦਾਲ ਮਿਲ ਸਕਣ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਧੋਤਿਆਂ ਦੀ ਨੱਕ-ਵੱਢੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ।

ਸ਼ੁਕਰ ਸ਼ੁਕਰ ਕਰ ਕੇ ਦੋ ਗਤਾਂ ਕੱਟੀਆਂ ਤੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਜਾਂਵੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਮਸੇ ਮਸੇ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾ ਕੇ ਭੂਆ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਸੀ, ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੇਰੀ ਭੂਆ ਪਤਲੇ ਫੁਲਕੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਫੁਲਾ ਕੇ ਕਿੱਡੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਖੁਆਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ।

ਸਵਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਦੁਪਹਿਰਾਂ ਦਾ ਤੁਰਿਆ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਰਾਹ ਘੱਟਾ ਫੱਕਦਾ ਕਿਤੇ ਪੈਲੀਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਤੇ ਕਿਤੇ ਸੜਕੇ ਸੜਕ, ਸੌਤੇ ਪਏ ਭੂਆ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪੁੱਜਾ। ਜਾਨ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਆਈ।

ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੀ ਬੜੀ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮੈਂ ਭੂਆ ਨੂੰ ਪੈਰੀਂ ਪੈਣਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਜੀਉਂ ਆਇਆਂ ਸਦਕੇ ਆਇਆਂ, ਆਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਮੇਰੀ ਪਿੱਠ ਪਲੱਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ਭੂਆ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਨਿੱਘ ਨਾ ਲੱਭਿਆ। ਅਸਲ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭੂਆ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਛਾਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਧਰਾਤੋਂ ਦੀ ਕਸਰ ਸੀ।

ਜਦ ਉਸ ਦੇ ਕਾਕਾ ਕਿਥੋਂ ਏ ਤੂੰ? ਦੇ ਉਤਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਭੂਆ ਮੇਰੇ ਦੁਆਲੇ ਲਿਪਟ ਗਈ। ਚੁੰਮ ਚੁੰਮ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਮੇਰਾ ਮੂੰਹ ਗਿੱਲਾ ਕਰ ਛੱਡਿਆ ਤੇ ਉਚੀ ਦੇ ਕੇ ਪੁਕਾਰ ਉਠੀ, ਨੀ ਚੰਨਣ ਕੌਰ! ਕੁੜੇ ਆਈਂ ਨੀ ਭੱਜ ਕੇ। ਨੀ ਮੇਰਾ 'ਸਿੰਘ' ਆਇਆ ਈ ਸੁੱਖ ਨਾਲ। ਵੇ ਮੁੰਡਿਓ ਕੁੜੀਓ! ਤੁਹਾਡਾ ਤਾਇਆ ਆਇਆ ਜੇ।

ਉਸ ਦੀ ਨੂੰਹ ਭੱਜੀ ਆਈ। ਭੂਆ ਦੇ ਪੋਤਿਆਂ ਪੋਤੀਆਂ ਨੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਦੁਆਲੇ ਘੇਰਾ ਘੱਤ ਲਿਆ। ਬਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੀ ਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖੀ, ਪਰ ਦਾਦੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਤਾਇਆ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ।

ਭੂਆ ਦੀ ਨੂੰਹ ਮੈਥੋਂ ਛੋਟੇ ਥਾਂ ਸੀ, ਘੁੰਡ ਚੁੱਕਣ ਤੇ ਬੋਲਣ ਚਾਲਣ ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਉਹ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀ।

ਮੈਂ ਪੀਹੜੀ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਸਾਂ, ਭੂਆ ਭੁੰਜੇ ਬੈਠੀ ਦੁਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਪਿੱਠ, ਮੇਰਾ ਸਿਰ, ਮੇਰਾ ਮੂੰਹ ਮੱਥਾ ਪਿਆਰਦੀ ਹੋਈ ਮੇਰੇ ਘਰ ਬਾਰ ਦੀ, ਮੇਰੇ ਬਾਲਾਂ, ਮੇਰੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਦੀ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਮੇਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ ਇਕੋ ਉਤਰ ਘੜੀ ਮੁੜੀ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਹਾਂ ਜੀ, ਆਹੋ ਜੀ, ਜੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਾਹੜੀ ਵਾਲਾ ਕਾਕਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ।

ਕਹਾਣੀ

ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ

ਭੂਆ

ਤੇ ਕੁੜੇ ਉਠ ਕੇ ਰੋਟੀ ਟੁਕ ਦਾ ਆਹਰ ਕਰ। ਮੁੰਡਾ ਵੱਡੇ ਵੇਲੇ ਦਾ ਭੁੱਖਾ ਭਾਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਹਿ ਕੇ ਭੂਆ ਨੇ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਰਸੋਈ ਵੱਲ ਨਸਾਇਆ। ਮੈਂ ਬਥੇਰੀ ਉਜ਼ਰਦਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਥੇ ਸੁਣਾਈ ਕਾਹਨੂੰ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਭੁੱਖ ਮੈਨੂੰ ਉੱਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਦੁਪਹਿਰੇ ਜਿਹੜੀ ਜੰਝ ਵਿਦੈਰੀ ਵੇਲੇ ਰੋਟੀ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਮਠਿਆਈ ਖਾਣੀ ਪਈ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਤਬੀਅਤ ਦਿਕ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਦਿਲ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਤੀਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਖਾਵਾਂਗਾ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਡਕਾਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਓ ਮੇਰਿਆ ਰੱਬਾ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਡਰ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਿਕਲੀ, ਜਦ ਕੁਝ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅੱਗੇ ਇਕ ਨੱਕੋ ਨੱਕ ਪਰੋਸਿਆ ਥਾਲ ਵੇਖਿਆ, ਚੱਕੀ ਦੇ ਪੁੜ ਜਿੱਡੇ ਦੇ ਪਰੋਠੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘਿਉ ਵਗ ਵਗ ਕੇ ਥਾਲ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਥੇ ਮੋਟੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਸੇਵੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਤਕੜਾ ਅੰਬਾਰ ਉਸਰਿਆ ਸੀ, ਤੇ ਜਿਸ ਉਤੇ ਬੁੱਕ ਸਾਰੀ ਸ਼ੱਕਰ ਦੀ ਤਹਿ ਵਿਛੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਮੈਂ ਸਹਿਮੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਕਦੇ ਥਾਲ ਵੱਲ ਵੇਖਾਂ ਤੇ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਢਿੱਡ ਵੱਲ। ਮੁਸਾ ਮੌਤੋਂ ਭੱਜਿਆ, ਅੱਗੋਂ ਮੌਤ ਖੜੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਬਣੀ।

ਭਰਜਾਈ ਨੂੰ ਤੇ ਮੈਂ ਸੰਗ ਦੇ ਮਾਰੇ ਕੁਝ ਆਖ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਸਕਦਾ, ਤੇ ਭੂਆ ਨੂੰ ਏਸ ਬਾਬਤ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ, ਨਾ ਕਹਿਣਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਸੀ।

ਭੂਆ ਅੱਗੇ ਮੈਂ ਬਥੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾਵਾਂ, ਭੂਆ ਜੀ, ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਗਰਾਹੀ ਦੀ ਵੀ ਭੁੱਖ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਹੀ ਜੰਝ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਕਰ ਕੇ ਅੰਧਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਿਆਂ ਭੂਆ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਵਾਹੀ ਜਾਵੇ, ਭਲਾ ਕਾਕਾ, ਇਹ ਹੈ ਕੀ ਏ, ਹੱਲੇ ਹੱਲੇ ਤੇ ਫੁਲਕੇ ਨੇ। ਖਾ ਲੈ, ਖਾ ਲੈ ਮਾਂ ਸਦਕੇ।

ਤੇ ਭੂਆ ਜੀ, ਇਹ ਏਨੀਆਂ ਸੇਵੀਆਂ ਕੌਣ ਖਾਏਗਾ? ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫੇਰ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਬੋਲੀ, ਖਾ ਲੈ, ਖਾ ਲੈ, ਬੀਬਾ ਪੁੱਤ। ਸੇਵੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਏ, ਇਹ ਤੇ ਐਵੇਂ ਮੂੰਹ ਮਿੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨੇ। ਵੇਖੋ ਨਾ ਪੁੱਤ, ਏਥੇ ਬਾਹਰ ਥਾਵੇਂ ਕੀ ਪਿਆ ਲੱਭਦਾ ਏ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨਗਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਏ, ਉਥੇ ਤੇ ਜੇ ਬੱਤੀਆਂ ਦੰਦਾਂ 'ਚੋਂ ਮੰਗੇ, ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਏ। ਸੱਚ ਕਿਸੇ ਆਖਿਆ ਏ, ਅਖੇ 'ਸ਼ਹਿਰ ਵਸੇਦੇ ਦੇਵਤੇ ਬਾਹਰ ਵਸੇਦੇ ਪੁੱਤ'। ਏਥੇ ਤੇ ਵੀਰਾ ਇਹੋ ਦਾਲ ਸਾਗ ਈ ਜੁੜਦਾ ਏ। ਤੇਰਾ ਫੁਫੜ ਜਿਉਂਦਾ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਅੰਬਰਸਰ ਗਏ। ਸਦਕੇ ਜਾਈਏ ਗੁਰੂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਤੋਂ। ਸਬੱਬ ਨਾਲ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋ ਗਏ, ਘਰਾਂ ਦੇ ਪੁਆੜਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕਿਥੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਿਕਲ ਹੁੰਦਾ ਏ। ਉਹ ਵੀ ਮੇਰੀ ਜਠਾਣੀ ਦੇ ਫੁੱਲ ਗੰਗਾ ਜੀ ਲਿਜਾਣੇ ਸਾ ਸੂ, ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, 'ਸ਼ੈਂਕਰ ਦੀ ਮਾਂ, ਕਿਹੜਾ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਏ, ਖਸਮ ਨੂੰ ਖਾਣੀਆਂ ਲੱਭਾਂ ਤੇ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਜਾਣੇ ਤੂੰ ਵੀ ਚਲੀ ਚੱਲ', ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਇਸੇ ਸਬੱਬ ਚਲੀ ਗਈ। ਦਿਲ ਤੇ ਬਥੇਰਾ ਕਰਦਾ ਏ ਪਈ ਇਕ

ਵਾਰੀ ਫੇਰ ਗੰਗਾ ਮਾਈ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਆਵਾਂ, ਸ਼ੈਂਕਰ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵੇਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪਾ ਚੁੱਕੀ ਆਂ, ਪਈ ਮੁੰਡਿਆ ਜਿਥੇ ਹੋਰ ਸੈਂਕੜੇ ਖਰਚਦਾ ਖਾਨਾ ਏ, ਉਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜੱਸ ਖੱਟ ਛੱਡ, ਪਰ ਉਹ ਤੇ ਸੁਣਦਾ ਈ ਨਹੀਂ ਮੇਰੀ ਗੱਲ।

ਭੂਆ ਬਿਨਾਂ ਰੁਕਿਆ ਆਪਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਤੇ ਏਧਰ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸਾਂ, ਅੱਗੇ ਜਿਠਾਣੀ ਦੇ ਫੁੱਲ ਲੈ ਕੇ ਗਈ ਸੈਂ, ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਭਤੀਜੇ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਾਰੀ ਹੈ।

ਅਖੀਰ ਇਹੋ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਹੱਛਾ, ਉਖਲੀ ਵਿਚ ਸਿਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਚਾਰ ਸੱਟਾਂ ਵੱਧ ਕੀ, ਤੇ ਚਾਰ ਘੱਟ ਕੀ, ਖਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ।

ਅਜੇ ਦੋ ਚਾਰ ਬੁਰਕੀਆਂ ਹੀ ਲਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਭਰਜਾਈ ਨੇ ਪੰਘਰੇ ਹੋਏ ਘਿਉ ਦਾ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਕੱਲ ਲਿਆ ਕੇ ਸੇਵੀਆਂ ਉਤੇ ਉਲਦ ਦਿੱਤਾ। ਘਿਉ ਸੇਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਫਿਰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸਾਰੇ ਥਾਲ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਿਆ ਤੇ ਸੇਵੀਆਂ ਦਾ ਢੇਰ, ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਖੜੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਜ਼ੀਰੇ ਵਾਂਗ ਬਣ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਬਥੇਰਾ 'ਨਾ ਨਾ ਨਾ' ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਕੌਣ ਸੁਣਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਆਪ ਸਹੇੜੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਕੀਕਣ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲੇ, ਬਥੇਰਾ ਸੋਚਿਆ ਪਰ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਾ ਲੱਭਾ। ਪਰੋਠੇ ਤਾਂ ਖੋਰ ਦੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਡੇਢ ਕੁ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁੰਨ ਤੁੰਨ ਕੇ ਲੰਘਾ ਲਏ, ਪਰ ਸੇਵੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇ? ਸਲਾਹ ਹੋਈ ਕਿ ਭੂਆ ਨੂੰ ਦਿਸਦਾ ਤੇ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਹੋਵੇ ਨਾ ਤਾਂ ਇਕ ਦੇ ਰੁਗ ਭਰ ਕੇ ਕਿਸੇ ਬੰਨੇ ਸੁੱਟ ਹੀ ਛੱਡਾਂ, ਕੁਝ ਤਾਂ ਭਾਰ ਹੋਲਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਸ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਕਮਬਖ਼ਤ ਭਰਜਾਈ ਦਾ ਕੀ ਕਰਦਾ, ਜਿਹੜੀ ਘਿਉ ਦਾ ਕੱਲ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੋਕਰੇ ਵਰਗਾ ਮੂੰਹ ਲੁਕਾਈ ਮੇਰੇ ਲਾਗੇ ਪਥੱਲਾ ਮਾਰੀ ਬੈਠੀ ਸੀ।

ਚਿੜੀ-ਚੋਗੇ ਵਾਂਗ ਮੈਂ ਇਕ ਇਕ ਸੇਵੀਆਂ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ, ਚਿੱਥ ਚਿੱਥ ਕੇ ਲੰਘਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਭਰਜਾਈ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਖਬਰੇ ਤਰਸ ਆ ਗਿਆ, ਉਹ ਉਠ ਕੇ ਅੰਦਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਮੈਂ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਸੱਜੇ ਖੱਬੇ ਤੱਕਿਆ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਪਾਸੇ ਰੁਗ ਸੁੱਟਾਂ।

ਪਿਛਲੀ ਕੰਧ ਦੀ ਨੁਕਰੇ ਇਕ ਤੰਦੂਰ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਇਹੋ ਠੀਕ ਹੈ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਸੁਆਹ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਢਕ ਛੱਡਾਂਗਾ, ਬਸ।

ਤੇ ਮੈਂ ਦਿਲ ਪੀਡਾ ਕਰ ਕੇ ਜਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਸੇਵੀਆਂ ਮੇਰੀ ਲੱਪ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ, ਰੁਗ ਭਰ ਲਿਆ। ਹੱਥ ਪਿਛਾਂਹ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਥਾਲੀ ਤੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਫਿਰ ਓਹੀ ਭਾਬੀ ਸਿਰ 'ਤੇ ਆ ਧਮਕੀ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੁੱਛਿਆਂ ਇਕ ਹੋਰ ਪਰੋਠਾ ਥਾਲੀ ਵਿੱਚ ਦੇਹ ਮਾਰਿਆ।

ਸੇਵੀਆਂ ਮੁੜ ਥਾਲੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਕੇ ਮੈਂ ਹੱਥ ਪੈਰ ਛੱਡ ਬੈਠਾ, ਹੁਣ ਖੋਰ ਨਹੀਂ।

ਅੱਧਾ-ਪਚੱਧਾ ਮੁਕਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕਾਲ ਰੂਪੀ ਥਾਲ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਖਲਾਸੀ ਹੋਈ, ਪਰ ਹੁਣ ਏਥੋਂ ਉਠ ਕੇ ਮੰਜੇ ਤੀਕ ਜਾਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੇਟ ਪਾਟਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਸਾਹ ਨਾਲ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਲਦਾ।

ਅਖੀਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ ਵੀ ਪੂਰੀ

ਹੋਈ ਤੇ ਮੈਂ ਵੇਹੜੇ ਵਿੱਚ ਵਿਛੇ ਹੋਏ ਬਿਸਤਰੇ ਤੇ ਜਾ ਢੱਠਾ। ਘੜੀ ਮੁੜੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫਿਟਕਾਰਦਾ ਸਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਜੇ ਮਰਨਾ ਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਮਰਨ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ।

ਜਾਨ ਅੱਕਲਕਾਂਦ ਆ ਗਈ। ਸੱਜਿਓਂ ਖੱਬੇ ਤੇ ਖੱਬਿਓਂ ਸੱਜੇ ਉਸਲਵੱਟੇ ਲੈਂਦਾ ਸਾਂ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਵੀ ਚੈਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ। ਅਫਰੇਵਾਂ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਉਤੋਂ ਆਖਰਾਂ ਦਾ ਵੱਟ। ਮੁੜਕਾ ਵਗ ਵਗ ਕੇ ਵਿਛਾਈ ਭਿਉਂ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੰਖੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪਈ ਸੀ ਪਰ ਫੜ ਕੇ ਝੱਲਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਅੱਧਾ-ਪੱਠਾ ਘੰਟਾ ਮੱਛੀ ਵਾਂਗ ਤੜਫਿਆ, ਪਰ ਹੋਰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾ ਰਹੀ। ਉਠ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਤੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਜਾਗਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖ ਕੇ ਬੜੀ ਜਿਹੀ ਜਵਾਣ ਹੀ ਮੰਗ ਵੇਖਾਂ, ਤਾਂਹੀ ਖਬਰ ਕਿ ਫੇਰ ਲੰਮਾ ਘੁੰਡ ਕੱਢੀ ਭਰਜਾਈ ਆ ਮੌਜੂਦ ਹੋਈ। ਮੇਰੀ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀ ਰਤੀ ਮਾਸਾ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਆਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੱਢਿਆਂ ਤੀਕ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਦੁੱਧ ਦਾ ਛੰਨਾ ਸੀ।

ਭਰਜਾਈ ਦੀ ਥਾਂ ਜੇ ਕਦੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੇਰੀ ਵਹੁਟੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਹੋ ਸੜਦੇ ਸੜਦੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਛੰਨਾ ਖੋਹ ਕੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਚੁੱਕ ਮਾਰਦਾ, ਪਰ ਕਰਦਾ ਕੀ, ਇਹ ਸੀ ਭਰਜਾਈ ਤੇ ਫਿਰ ਭੂਆ ਦੀ ਨੂੰਹ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਾ ਬੋਲ ਨਾ ਚਾਲ।

ਇਕ ਵੇਰੀ ਇਨਕਾਰ, ਦੂਜੀ ਵੇਰੀ, ਤੀਜੀ ਵੇਰੀ ਪਰ ਭਰਜਾਈ ਨੇ ਬੋਲਣਾ ਬੋੜਾ ਸੀ, ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕਟੋਰਾ ਲਈ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਖੜੀ ਰਹੀ, ਬੜੀ ਮੁਸੀਬਤ ਬਣੀ।

ਜਦ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਗਈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਵਿਉਂਤ ਸੁੱਝੀ। ਮੈਂ ਕਟੋਰਾ ਲੈ ਕੇ ਪੈਂਦ ਵੱਲੋਂ ਖੋਸ ਚੁੱਕ ਕੇ ਓਥੇ ਟਿਕਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ, ਮੈਨੂੰ ਠੰਢਾ ਪੀਣ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ।

ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੇ ਜੇਠ ਨੂੰ ਏਨੀ ਖੋਚਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦੀ, ਜਾਂ ਖਬਰੇ ਇਹ ਖਿਆਲ ਕਰ ਕੇ ਕਿ ਜੇਠ ਜੀ ਦੁੱਧ ਪੀਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉਤਾਵਲੇ ਹੋਣਗੇ, ਭੱਜ ਕੇ ਗੜਵੀ ਚੁੱਕ ਲਿਆਈ ਤੇ ਫੈਂਟ ਕੇ ਠੰਢਾ ਕਰਨ ਲੱਗੀ।

ਛੰਨਾ ਫੇਰ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ। ਖਿਆਲ ਸੀ ਸ਼ਾਇਦ ਫੜਾ ਕੇ ਤੁਰਦੀ ਬਣੇਗੀ ਪਰ ਸੱਸ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਕਰ ਕੇ ਭੋਜਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲੀ ਛੰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਮੁੜੇ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਜੇ ਕਦੇ ਉਸ ਛੰਨੇ ਦੀ ਥਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਖੀਏ ਦੀ ਗੋਲੀ ਦੇ ਦੋਂਦਾ ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਮੈਂ ਉਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਉਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦੇਂਦਾ।

ਇਕ ਘੁੱਟ, ਦੋ ਘੁੱਟ, ਚਾਰ ਘੁੱਟ, ਪਰ ਕੀ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਛੱਪੜ ਜਿੰਡਾ ਛੰਨਾ ਮੁੱਕਣ ਵਾਲਾ ਸੀ?

'ਖਸਮ ਨੂੰ ਖਾ ਗਿਆ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਸੰਕੋਚ, ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ ਸਲਾਹ ਹਾਲੇ ਮਰਨ ਦੀ।' ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਮੈਂ 'ਬੱਸ' ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਛੰਨਾ ਉਸ ਵੱਲ ਵਧਾਇਆ, ਪਰ ਉਹ ਫੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕ ਦੋ ਕਦਮ ਪਿਛਾਂਹ ਹਟ ਗਈ, ਮਾਨੋਂ ਇਸ ਦੀ ਛੂਹ ਨਾਲ ਭਿੰਨੀ ਜਾਏਗੀ। ਚੀਨਪੁਣੇ ਦੇ ਤਾਣ ਮੈਂ ਹੱਥ ਪਿਛਾਂਹ ਖਿਚਿਆ। ਗੁੱਸੇ ਤੇ ਤਕਲੀਫ ਨਾਲ ਮੈਂ ਪਾਗਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। 'ਹੱਛਾ ਜ਼ਰਾ ਠਹਿਰ ਕੇ ਪੀਆਂਗਾ' ਕਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਛੰਨੇ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਮੰਜੇ ਦੀ ਪੈਂਦ ਵੱਲ ਮੰਜੀ ਦੀ ਹੀਂਹ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਹੀਂਹ ਇਤਨੀ ਚੌੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਪਰਾਤ ਜਿਡੇ ਛੰਨੇ ਨੂੰ ਝੱਲ ਸਕਦੀ। 'ਠੰਨ' ਕਰਦਾ ਛੰਨਾ ਭੁੰਜੇ ਜਾ ਪਿਆ- ਦੁੱਧ ਡੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ।

ਉਹੋ! ਕਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਛੰਨਾ ਭੁੰਜਿਓ ਚੁਕਿਆ ਤੇ ਭਰਜਾਈ ਨੇ ਝਟ ਮੇਰੇ ਹੱਥੋਂ ਫੜ ਲਿਆ।

ਕੀ ਹੋਇਆ ਕੁੜੇ? ਕਹਿੰਦੀ ਹੋਈ ਭੂਆ ਆਪਣੀ ਡੰਗਰੀ ਖੜਕਾਂਦੀ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਆ ਪੁਜੀ।

ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਦੁੱਧ ਡੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਏ। ਨੂੰਹ ਨੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਭਰੀ ਨੀਵੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ।

ਤੇ ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਦੁੱਧ ਦਾ ਕਾਲ ਏ? ਜਾਹ ਹੋਰ ਲੈ ਆ ਜਾ ਕੇ। ਕਹਿੰਦੀ ਹੋਈ ਭੂਆ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆ ਬੈਠੀ, ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਦੋ ਘੜੀਆਂ ਬਹਿ ਕੇ ਦੁੱਧ ਸੁੱਖ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਾਂਗੀ, ਫਿਰ ਸੋਚਿਆ ਬੱਕਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਾਹਨੂੰ ਅੱਖਿਆਂ ਕਰਾਂ ਸੁ ਰਮਾਣ ਕਰ ਲਵੇ ਦੋ ਘੜੀਆਂ।

ਮੈਂ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਆਖਿਆ, 'ਭੂਆ, ਹੁਣ ਤੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਹਰਦੁਆਰ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰੇਂਗੀ।'

ਏਸੇ ਵੇਲੇ ਨੂੰਹ ਨੇ ਆ ਕੇ ਸੱਸ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਿਹਾ, ਤੇ ਭੂਆ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ, ਕੀ ਆਖਿਆ ਈ ਜਾਗ ਲਾ ਛੱਡੀ ਏ? ਸਾਰੇ ਨੂੰ ਈ? ਹਾਏ ਹਾਏ ਰੱਬਾ, ਮੈਂ ਕਿਹੀ ਸੜ ਗਈ ਆਂ ਏਸ ਹੱਥੋਂ। ਸਾਰੇ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਕਾਹਨੂੰ ਜਾਗ ਫੁਕਣੀ ਸੀ। ਮੁੰਡਾ ਵਿਚਾਰਾ ਹੁਣ ਝਾਟਾ ਮੇਰਾ ਪੀਵੇਗਾ। ਸਵੇਰ ਦਾ ਭੁੱਖਾ ਭਾਣਾ। ਸੰਧਿਆ ਵੇਲੇ ਦੇ ਦੋ ਫੁਲਕੇ ਖਾਧੇ ਸੂ, ਉਤੋਂ ਸੋਤਾ ਪਿਆ ਏ। ਇਹਨੇ ਵਿਚਾਰੇ ਨੇ ਕੋਈ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਆਉਣਾ ਸੀ ਸਾਡੇ ਘਰ? ਜਾਹ ਜਾ ਕੇ ਰਾਮੇ ਕਿਆਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਦੁੱਧ ਦਾ ਛੰਨਾ ਲੈ ਆ।

ਨਾ ਭੂਆ ਜੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਦੀ ਸਹੁ, ਜੇ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਭੋਜੋ। ਮੈਂ ਤਰਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।

ਲੈ ਹੋਰ ਸੁਣ, ਭੂਆ ਪਿਆਰ ਭਰੀ ਘੁਰਕੀ ਨਾਲ ਬੋਲੀ, ਏਹ ਵੀ ਕੋਈ ਰਾਹ ਪਿਆ ਏ। ਸਵੇਰ ਦਾ ਭੁੱਖਣ ਭਾਣਾ। ਮਾਂ ਸਦਕੇ, ਸ਼ਰਮ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਦੀ ਕਰਨੀ ਹੋਈ, ਇਹ ਕੋਈ ਬਗਾਨਾ ਘਰ ਏ। ਜੀਓ ਜਾਗੋ ਮੈਂ ਤੇ ਸਹਿਕ ਸਹਿਕ ਕੇ ਲਿਆ ਸੀ ਤੈਨੂੰ। ਤਿੰਨਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤੁੰਗੀਓਂ ਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਏ। ਪੁੱਤਰ, ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਜਵਰ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਤੈਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਅਸਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਲੇ ਹੋਣੇ। ਤਿੰਨ ਭਰਾ ਸਨ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਭਾਈਏ ਹੋਣੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਨਤਾਂ ਮੰਨ ਮੰਨ ਕੇ ਵੱਡਾ ਵਿਆਹਿਆ, ਵਿਚਾਰਾ ਖਾਰਿਓਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਥਾ, ਰੰਡਾ ਹੋ ਬੈਠਾ। ਮੁੜ ਮਰਦਾ ਮਰ ਗਿਆ, ਬੂਹਾ ਨਾ ਖੁਲ੍ਹਿਆ। ਓਦੂੰ ਨਿੱਕਾ ਸੀ ਦੌਲਤ ਸੁੰਹ ਤੇਰਾ ਤਾਇਆ। ਸੁਰਗਾਂ 'ਚ ਵਾਸਾ ਹੋਵੇ ਸੁ, ਧਰਤੀ ਤੇ ਲੱਤ ਦਿਤਿਆਂ ਪਾਣੀ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਕੜੀ ਵਰਗਾ ਜੁਆਨ ਤੇ ਡਾਢਾ ਈ ਸੁਨੱਖਾ। ਭੈੜੀ ਮੌਤ ਨੇ ਮਹਿਕਦਾ ਫੁਲ ਤੋੜ ਲਿਆ। ਤੇ ਭੂਆ ਦੇ ਅਥਰੂ ਵਗ ਵਗ ਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਟੋਇਆਂ ਵਿਚ ਭਰਨ ਲੱਗੇ।

ਭਰਜਾਈ ਚਲੀ ਜਾ ਚੁਕੀ ਸੀ, ਤੇ ਭੂਆ ਦੀ ਜੀਵਨ ਕਥਾ ਬਰਾਬਰ ਸ਼ੁਰੂ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਕਥਾ ਬੜੀ ਦਿਲਚਸਪ ਤੇ ਕਰੁਣਾ ਭਰਪੂਰ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਰਾ ਬਹੁਤਾ ਖਿਆਲ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਉਸ ਛੰਨੇ ਵੱਲ ਸੀ।

ਭੂਆ ਬੋਲਦੀ ਗਈ, ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਵਰ੍ਹਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੀਤਿਆ - ਬੂਹੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸ਼ਰੀਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁੱਕੇ, ਜੁ ਮੌਤ ਭੈੜੀ ਨੇ ਨਿਗਲ ਲਿਆ। ਚੱਪੇ ਜਿੰਨੀ ਵਹੁਟੀ ਬੂਹੇ 'ਤੇ ਬਹਿ ਗਈ। ਸਭਨਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਸੀ ਤੇਰਾ ਪਿਉ। ਜਿਉਂ ਵਿਆਹਿਆ, ਅੱਠ ਵਰ੍ਹੇ ਬੀਤ ਗਏ, ਵੇਲੇ ਚੁੰਆਂ ਨਾ ਪਿਆ। ਵੇ ਪੁੱਤ, ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਾ ਛੱਡਿਆ, ਕੋਈ ਪੀਰ ਫਕੀਰ ਨਾ ਛੱਡਿਆ। ਹਨੂਮਾਨ ਦੇ ਜਾਗੇ ਕੀਤੇ, ਭੈਰੋਂ ਦੀਆਂ ਕੰਜਕਾਂ ਜਿਵਾਈਆਂ, ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ੀਰਨੀ ਚੜ੍ਹਾਈ, ਬਾਵੇ ਕੰਬਲੀ ਵਾਲੇ ਦਾ ਰੋਟ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਸਾਂ? ਪੁੱਤ! ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਕੋਹਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਦੱਸ ਪਾਈ, ਭੱਜੇ ਗਏ, ਪਰ ਝੋਲੀ ਖੋਰ ਕਿਤੋਂ ਨਾ ਪਿਆ। ਛੇਕੜ ਦੀ ਬਾਕੀ ਪੀਰ ਦੀਨੇ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਖ਼ਾਨਗਾਹ 'ਤੇ ਸੁੱਖਣਾ ਸੁੱਖੀ ਤਾਂ ਕਿਤੋਂ ਸਾਡੀ ਭੂੜੀ ਕਬੂਲ ਪਈ ਤੇ ਮੈਂ ਮਸੇ ਤੇਰਾ ਮੂੰਹ ਵੇਖਿਆ। ਪੁੱਤ! ਇਹ ਸੂਰਤਾਂ ਕੋਈ ਨਿਤ ਨਿਤ ਪਈਆਂ ਲਭਦੀਆਂ ਨੇ? ਤੇ ਉਹ ਫੇਰ ਮੇਰਾ ਮੂੰਹ ਚੁੰਮਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਮੇਰੇ ਕੰਨ ਭੂਆ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਸਨ, ਪਰ ਧਿਆਨ ਬੂਹੇ ਵੱਲ ਸੀ।

ਭਰਜਾਈ ਆ ਗਈ ਤੇ ਮੈਂ ਰੱਬ ਦਾ ਲੱਖ ਲੱਖ ਸ਼ੁਕਰ ਕੀਤਾ। ਖਾਲੀ ਕਟੋਰਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸੀ ਤੇ ਸੱਸ ਨੂੰ ਬੜੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤੇ ਅੱਜ ਕੱਟੀ ਚੁੰਘ ਗਈ ਏ।

ਸੁਣਦਿਆਂ ਸਾਰ ਭੂਆ ਬੇਵਸੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲ ਉਠੀ, ਬਸ! ਲੱਗ ਗਈ ਅੱਗ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ! ਅੱਤਰਾ ਓਹੀਓ ਦੁੱਧ, ਜਿਨੂੰ ਕੁੱਤੇ ਨਹੀਂ ਕਬੂਲਦੇ, ਅਜ ਕਾਲ ਪੈ ਗਿਆ ਏ। ਮੁੰਡਾ ਆਖੇਗਾ ਕਿਹੋ ਚੰਦਰੇ ਘਰ ਆ ਵੜਿਆ ਵਾਂ ਜੁ ਦੁੱਧ ਦੀ ਛਿਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜੁੜਦੀ।

ਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਤੇ ਰਹਿਮ ਭਰੇ ਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਪਿੱਠ ਦੇ ਉਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦੀ ਹੋਈ ਬੋਲੀ, ਤੇ ਕਾਕਾ ਭੁੱਖਾ ਈ ਸਵੇਂਗਾ ਹੁਣ? ਹਾਏ ਮਾਂ ਸਦਕੇ। ਕਿਹਾ ਰਮਾਣ ਪਿਆ ਲਗਦਾ ਏ ਮੈਨੂੰ।

ਪਰ ਮੈਂ ਭੁੰਜੇ ਡੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਦੁੱਧ ਵੱਲ ਤੱਕਦਾ ਹੋਇਆ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸਾਂ, ਭਲਾ ਹੋਇਆ ਮੇਰਾ ਚਰਖਾ ਟੁੱਟਾ ਜਿੰਦ ਅਜਾਬੋਂ ਛੁੱਟੀ।

ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ਼ ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ

ਗੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ

ਐ ਬਾਗ਼ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਿਆ,
ਫਿਰ ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਆ ਗਈ।
ਚੰਗੀ ਵਿਸਾਖੀ ਆ ਗਈ !

ਇਕਦਰ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਬੀੜੀਆਂ,
ਇਕਦਰ ਨੇ ਤਣੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ,
ਇਕਦਰ ਸਬਰ ਦੀਆਂ ਆਹੀਆਂ,
ਇਕਦਰ ਜਬਰ ਦੀਆਂ ਕਾਤੀਆਂ,

ਉਹ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਵਿੱਚ
ਰਜ ਰਜ ਕੇ ਓਥੇ ਨ੍ਹਾਤੀਆਂ।
ਐ ਬਾਗ਼ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਿਆ

ਮੇਲੇ ਗਏ ਹੋਏ ਵੀਰ ਨੂੰ,
ਕੋਈ ਭੈਣ ਸਿਕਦੀ ਰਹਿ ਗਈ !
ਅਤੇ ਜਿਹਰ ਦੇ ਟੋਟੇ ਲਈ
ਅੰਬੜੀ ਪਟਿਕਦੀ ਰਹਿ ਗਈ !
ਨਾ ਜਾਈਂ ਅੱਜ ਦੀ ਰਾਤ ਵੇ
(ਕੋਈ) ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਛਿਕਦੀ ਰਹਿ ਗਈ !
ਆਸਾਂ ਦੀ ਤੰਦੜੀ ਟੁਟ ਗਈ,
ਮੁੜ ਕੇ ਨਾ ਜਦ ਕੋਈ ਬਹੁੜਿਆ।
ਘਰ ਘਰ ਸੀ ਮਾਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ !

ਕੀ ਕਹਿਰ ਉਥੇ ਵਰਤਿਆ ?
ਬਸ ਓਹੀ ਦਸ ਹੈ ਸਕਦੀ,
ਜਿਸ ਉਥੇ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਰਾਤ ਸੀ।

ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਸੀ,
ਚੁਪ ਮੌਤ ਵਾਂਗੂ ਛਾ ਰਹੀ,
ਲੋਥਾਂ ਦਾ ਲੱਗਾ ਢੇਰ ਸੀ,
ਲਹੂ ਦੀ ਨਦੀ ਸੀ ਵਹਿ ਰਹੀ।

ਬੈਠੀ ਸਰ੍ਹਾਂਦੀ ਪਤੀ ਦੇ
ਇਕ ਰਤਨ ਦਈ ਸੀ ਰੋ ਰਹੀ !
ਬਸ ਉਹੀ ਦਸ ਹੈ ਸਕਦੀ,
ਜਿਸ ਉਥੇ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਰਾਤ ਸੀ।

ਉਸ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ਼ ਵਿੱਚ,
ਜੋ ਲਹੂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਡੁਲਿਆ
ਸਾਨੂੰ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਭੁਲਿਆ।
ਡਾਇਰ ਦੀ ਤਕ ਕੇ ਡਾਇਰੀ,
ਦਰਦਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸ਼ਾਇਰੀ।
ਮਾਸੂਮ ਬੇ-ਹਥਿਆਰ ਤੇ,
ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਚਲਾਣਾਂ ਕਾਇਰੀ।
ਲਾਹਨਤ ਹੈ ਉਸ ਤਹਿਜੀਬ ਨੂੰ,
ਜਿਸ ਏਹ ਕਿਆਮਤ ਲਿਆ ਧਰੀ।

ਓਸੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਖੂਨ 'ਚੋਂ,
ਇਕ ਮਰਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ।
ਇਕ ਦਰਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਜਿਸਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਜ਼ਹਬ ਹੈ,
ਹਿੰਦੀ ਹੈ ਨਾਉਂ ਸਦਾਉਂਦਾ।
ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਮਾਉਂ ਹੈ,
ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਛਾਤੀ ਲਾਉਂਦਾ।
ਆਖੇ ਇਹ ਪ੍ਰਣ ਮੈਂ ਨਿਭਾਉਣਾ,
ਡਾਇਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਮੁਕਾਉਣਾ।
ਕਾਲਖ ਦਾ ਟਿਕਾ ਏਹ ਗੁਲਾਮੀ,
ਮਥਿਓਂ ਹੁਣ ਲਾਹੁਣਾ।

ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਨਾ ਵਤਨ ਨੂੰ,
ਅਗੇ ਹੀ ਅਗੇ ਜਾਵਣਾ।
ਨਹੀਂ ਪੈਰ ਪਿਛੇ ਪਾਵਣਾ।

ਇਹ ਕੂਕ ਹੁਣ ਤਕ ਆ ਰਹੀ,
ਉਸ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਬਾਗ਼ ਦੀ :-
ਐ ਹਿੰਦੀਆ ਤੂੰ ਸੌ ਰਿਹਾ,
ਪਰ ਰਤਨ ਦਈ ਹੈ ਜਾਗਦੀ।
ਉਠਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਬੰਨ੍ਹ ਗਾਨਾ,
ਵਤਨ ਉਤੋਂ ਜਿੰਦ ਘੁਮਾ,
ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾ।

ਐ ਬਾਗ਼ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਿਆ,
ਫਿਰ ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਆ ਗਈ।
ਚੰਗੀ ਵਿਸਾਖੀ ਆ ਗਈ !

ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਮੇਲਾ

ਲਾਲਾ ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ

ਪੱਕ ਪਈਆਂ ਕਣਕਾਂ, ਲੁਕਾਨ ਰੱਸਿਆ,
ਬੂਰ ਪਿਆ ਅੰਬਾਂ ਨੂੰ, ਗੁਲਾਬ ਰੱਸਿਆ।
ਬਾਗ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਰੰਗ ਫੇਰਿਆ ਬਹਾਰ ਨੇ,
ਬੇਰੀਆਂ ਲਿਫਾਈਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ ਦੇ ਭਾਰ ਨੇ।
ਪੁੰਗਰੀਆਂ ਵੱਲਾਂ, ਵੇਲਾਂ ਰੁੱਖੀਂ ਚੜ੍ਹੀਆਂ,
ਫੁੱਲਾਂ ਹੇਠੋਂ ਫਲਾਂ ਨੇ ਪਰੋਈਆਂ ਲੜੀਆਂ।
ਸਾਈਂ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਜੱਗ ਤੇ ਸਵੱਲੀ ਏ,
ਚੱਲ ਨੀ ਪਰੋਮੀਏਂ ! ਵਿਸਾਖੀ ਚੱਲੀਏ।

ਦੂਰ ਦੂਰ ਥਾਓਂ ਵਣਜਾਰੇ ਆਏ ਨੇ,
ਸੁਹਣੇ ਸੁਹਣੇ ਕੁੰਜਾਂ ਤੇ ਫੀਤੇ ਲਿਆਏ ਨੇ।
ਗਜਰਿਆਂ ਤੇ ਵੰਗਾਂ ਦਾ ਨਾ ਅੰਤ ਕੋਈ ਏ,
ਮੰਡੀ ਝੂਠੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਏ।
ਹੱਟੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹਲਵਾਈਆਂ ਲਾਈਆਂ,
ਸੈਂਕੜੇ ਸੁਗਾਤਾਂ ਨਾਲੇ ਹੋਰ ਆਈਆਂ।
ਹੱਟੀ ਹੱਟੀ ਸ਼ੌਂਕੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਖੱਲੀ ਏ,
ਚੱਲ ਨੀ ਪਰੋਮੀਏਂ ! ਵਿਸਾਖੀ ਚੱਲੀਏ।
ਥਾਈਂ ਥਾਈਂ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਪੰਝੂਏ ਆਏ ਨੇ,
ਜੋਗੀਆਂ ਮਦਾਰੀਆਂ ਤਮਾਸ਼ੇ ਲਾਏ ਨੇ।
ਵੰਝਲੀ, ਲੰਗੋਜਾ, ਕਾਂਟੇ, ਤੁੰਬਾ ਵੱਜਦੇ,
ਛਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੂਰੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਗੱਜਦੇ।
ਕੱਠਾ ਹੋ ਕੇ ਆਇਆ ਰੱਲਾ ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਦਾ,
ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਵੱਜਦਾ।
ਕੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਲੇ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮੱਲੀ ਏ,
ਚੱਲ ਨੀ ਪਰੋਮੀਏਂ ! ਵਿਸਾਖੀ ਚੱਲੀਏ।
ਬਾਲ, ਬੁੱਢੇ, ਗੱਭਰੂ, ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨੇ,
ਟੁੱਬ ਟੁੱਬ ਗੀੜਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਜਗਾਏ ਨੇ।
ਭਾਤੋ ਭਾਤ ਦਿਲ ਭਾਤੋ ਭਾਤ ਮਾਲ ਨੇ,
ਟੋਲ ਰਹੇ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਖਿਆਲ ਨੇ।
ਮੇਲੇ ਦੀ ਬਹਾਰ ਏ ਤਿਕਾਲਾਂ ਤੀਕ ਏ,
ਸੌਂਦਾ ਲੈ ਵਿਹਾੜ, ਜਿਧੀ ਜੋ ਤਫ਼ੀਕ ਏ।
ਪਲੇ ਪਲੀ ਵਿੱਚ, ਹੋਣੀ ਚੱਲੇ ਚੱਲੀ ਏ,
ਚੱਲ ਨੀ ਪਰੋਮੀਏਂ ! ਵਿਸਾਖੀ ਚੱਲੀਏ।

ਕੁੜੀਆਂ...

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਭਾਨਰਾ
9876376232

ਜੀਹਨੂੰ ਪੱਥਰ, ਬੋਝ, ਬੇਗਾਨੀਆਂ ਆਖੋਂ,
ਨਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਚਮਕਾਉਂਦੀਆਂ ਹਾਂ।
ਅਸੀਂ ਬੇਦੀ ਕਿਰਨ ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਬਣ ਕੇ,
ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਚਮਕਾਉਂਦੀਆਂ ਹਾਂ।
ਚੰਬਾ ਹੁਣ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ,
ਅਸੀਂ ਸ਼ੇਰਨੀਆਂ ਅਖਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਾਂ।
ਭਾਵੇਂ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੋਂ ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਤ ਹੋਵਣ 'ਤੇ,
ਪਰ ਰੋਣਕਾਂ ਅਸੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਾਂ।
ਮਿੱਠੇ ਮੇਵੇ ਜੇ ਚਿੱਟੇ 'ਤੇ ਲੱਗ ਜਾਣ,
ਅਸੀਂ ਧੀਆਂ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਂਦੀਆਂ ਹਾਂ।
ਚੰਬਾ ਹੁਣ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ,
ਅਸੀਂ ਸ਼ੇਰਨੀਆਂ ਅਖਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਾਂ।
ਪੁੱਤ ਘਰ ਦਾ ਦੀਵਾ ਹੋਣ ਪਰ ਅਸੀਂ ਵੀ,
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦੀਪ ਜਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਾਂ।
ਅਸੀਂ ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ, ਅਧਿਆਪਕ ਬਣ ਕੇ,
ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਕਮਾਉਂਦੀਆਂ ਹਾਂ।
ਚੰਬਾ ਹੁਣ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ,
ਅਸੀਂ ਸ਼ੇਰਨੀਆਂ ਅਖਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਾਂ।
ਜਿਹਨਾਂ ਪਾਲੀਆਂ ਜੰਮੀਆਂ, ਓਹਨਾਂ ਮੂਹੋਂ ਕਿਓਂ,
ਧਨ ਬੇਗਾਨਾ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਾਂ।
ਸਾਡੇ ਦੋ ਦੋ ਘਰ ਪਰ ਅਪਣਾਇਆ ਕਿਸੇ ਨਾ,
ਅਸੀਂ ਦੋਨਾਂ ਦੀ ਖੈਰ ਮਨਾਉਂਦੀਆਂ ਹਾਂ।
ਏਸੇ ਲਈ ਖਬਰੇ ਚੰਬਾ ਅਜੇ ਵੀ,
ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਕਹਾਉਂਦੀਆਂ ਹਾਂ।

ਵਿਸਾਖੀ

ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੁੰਦਰਾ
ਕਵੈਂਟਰੀ ਯੂ.ਕੇ.

ਅੱਡ ਕੇ ਝੋਲੀ ਅੱਜ ਕਰ ਫੇਰ ਅਰਦਾਸਾਂ,
ਸਾਡੇ ਮੁੱਕਣ ਨਾ ਕਦੀ ਵੀ ਕੋਠੀ ਦੇ ਦਾਣੇਂ,
ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਫੇਰ ਇਹ ਸਮਝਣ,
ਅਸੀਂ ਸਾਂ ਲੋਕੀਂ ਬੜੇ ਹੀ ਸੁੱਘੜ ਸਿਆਣੇਂ।
ਨਸਲਾਂ ਤੇ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ,
ਬੜਾ ਹੀ ਪੀਡਾ ਅਤੇ ਹੈ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮੀ,
ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਨਾ ਕੋਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ,
ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਹਕੀਕੀ ਤੇ ਹੈ ਬਾ ਜ਼ਮੀਨੀ।
ਵਿਸਾਖੀ ਦੀ ਆਮਦ ਲਿਆਵੇ ਭਰ ਭਰ ਕੇ,
ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਦੱਬੇ ਅਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੇ ਰੇਲੇ,
ਪਰ ਜੇ ਕੁਦਰਤ ਹੋ ਜਾਏ ਕਦੇ ਕਰੋਪੀ,
ਤਾਂ ਸਿਰ ਪਏ ਦੁੱਖੜੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਫਿਰ ਝੋਲੇ।
ਕੀਤੀ ਕਰਾਈ ਸਾਰੀ ਉਮਰਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ,
ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਜੋ ਭਸਮ ਕਰ ਜਾਵੇ,
ਬੇਵੱਸ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਪੱਲੇ ਫਿਰ ਬਚਦੇ,
ਲੱਖਾਂ ਸਿਆਪੇ, ਧੱਕੇ, ਹੱਕੇ ਤੇ ਹਾਵੇ।
ਵਿਸਾਖੀ ਫਿਰ ਕਾਹਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਹੈ ਰਹਿੰਦੀ,
ਕਰੋਪੀ ਦੇ ਝੱਖੜ ਜਦ ਸਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਝੁੱਲਦੇ,
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਬੈਸਾਖੀਆਂ ਦੇ ਉੱਤੇ,
ਤ੍ਰਿਪ੍ਤ ਤ੍ਰਿਪ੍ਤ ਹੰਝੂ ਫੇਰ ਅੱਖਾਂ ਚੋਂ ਡੁੱਲਦੇ।
ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਮਹਿਲ ਤਿੜਕ ਜਾਵੇ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ,
ਆਸਮਾਨ ਵੱਲ ਬੁੱਕਿਆ ਜਦ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਮੂੰਹ ਤੇ,
ਫੇਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਅੱਖ ਪਾ ਕੇ,
ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਆਹ ਫੇਰ ਕਾਲਜੇ ਨੂੰ ਧੂਅ ਕੇ।
ਕੁਦਰਤ ਪੁੱਛਦੀ ਸਵਾਲ ਅੱਖੋਂ ਕਈ ਤੌਰੋਂ,
ਗਿਣਾ ਖਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਚਿੱਠਾ !
ਕਿੱਥੇ ਕਿੱਥੇ ਜ਼ਹਿਰ ਹੈ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਘੋਲਿਆ,
ਜੋ ਪਿਲਾਇਆ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿ ਸ਼ਰਬਤ ਮਿੱਠਾ।
ਅੱਤ ਤੂੰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ,
ਮੇਰੇ ਅਸੁਲਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਘੱਟੋ ਵਿੱਚ ਪਾਕੇ,
ਤਾਹੀਉਂ ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਹੁਣ ਕਰੋਪੀ ਦਿਖਾ ਕੇ,
ਲਾਇਆ ਹੈ ਮੱਥਾ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਆ ਕੇ।
ਹੁਣ ਤੂੰ ਤੇ ਮੈਂ ਹਾਂ ਆਹਮਣੇ ਸਾਹਮਣੇ,
ਹਾਲੇ ਵੀ ਕਰਨੇ ਜੇ ਪੁੱਠੇ ਤੂੰ ਕਾਰੇ,
ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਮੁੜ ਤੇਰੀ ਵਿਸਾਖੀ ਸਵੱਲੀ,
ਨਹੀਂ ਲੱਗਣੇ ਮੁੜ ਕੇ ਮੇਲੇ ਫੇਰ ਭਾਰੇ।
ਆ ਫਿਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਤੂੰ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ,
ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦੀ ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਾ ਲੈ,
ਭੁੱਲ ਜਾ ਆਪਣੇ ਫੁਤੂਰੀ ਸਭ ਜਜ਼ਬੇ,
ਹਲੀਮੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਗਲ ਆਪਣੇ ਲਾ ਲੈ।
ਅੱਡ ਕੇ ਝੋਲੀ ਕਰ ਅੱਜ ਫੇਰ ਅਰਦਾਸਾਂ,
ਸਾਡੇ ਮੁੱਕਣ ਨਾ ਕਦੀ ਵੀ ਕੋਠੀ ਦੇ ਦਾਣੇਂ,
ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਫੇਰ ਇਹ ਸਮਝਣ,
ਅਸੀਂ ਸਾਂ ਲੋਕੀਂ ਬੜੇ ਹੀ ਸੁੱਘੜ ਸਿਆਣੇਂ।

ਧੀਆਂ

ਬਾਬਾ ਨਜ਼ਮੀ

ਜਣੇ ਖਣੇ ਦਾ ਆਹਜੀ ਹੋਇਆ ਧੀਆਂ ਲਈ
ਧੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਲੁਕ ਲੁਕ ਹੋਇਆ ਧੀਆਂ ਲਈ
ਉੱਚਾ ਕਦ ਸੀ ਆਪਣੀ ਜੂਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ
ਦਾਜ ਬਣਾਉਂਦਾ ਕੁੱਝਾ ਹੋਇਆ ਧੀਆਂ ਲਈ
ਫਜ਼ਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਾਮਾਂ ਤੀਕਰ ਸੜਕਾਂ ਤੇ
ਲੂੰ ਲੂੰ ਮੁੜਕੇ ਵਿਚ ਡਬੋਇਆ ਧੀਆਂ ਲਈ
ਵਿੱਚ ਧੀਆਂ ਦੇ ਬਹਿਕੇ ਇਹ ਮੈਂ ਖੋਲ੍ਹਾਂਗਾ
ਜੇ ਮੈਂ ਪਰਨੇ ਵਿੱਚ ਲਕੋਇਆ ਧੀਆਂ ਲਈ
ਮੇਰੀ ਅੱਜ ਦਿਹਾੜੀ ਚੰਗੀ ਲੱਗੀ ਜੇ
ਅੱਜ ਲਵਾਂਗਾ ਮਿੱਠਾ ਖੋਇਆ ਧੀਆਂ ਲਈ
ਵਿੱਚ ਹਵਾਵਾਂ ਹੁਕਾਂ ਕੁਕਾਂ ਚੀਕਾਂ ਨੇਂ
ਫਿਰ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਮੋਇਆ ਧੀਆਂ ਲਈ
ਸਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲੱਭਦਾ ਫਿਰਨਾ ਵਾਂ
ਹੈ ਕੋਈ ਬਾਬਲ ਜੋ ਨਹੀਂ ਰੋਇਆ ਧੀਆਂ ਲਈ
ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਟੀ ਉੱਤੇ ਲੱਭਣਾ ਨਹੀਂ
ਇਹ ਮੈਂ ਜਿਹੜਾ ਹਾਰ ਪਰੋਇਆ ਧੀਆਂ ਲਈ
ਲੋਕੀ ਤੇਲ ਨੇਂ ਚੌਂਦੇ ਬਾਬਾ ਸ਼ਗਨਾਂ 'ਤੇ
ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਮੁੜਕਾ ਚੋਇਆ ਧੀਆਂ ਲਈ

ਸੋਚੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ

ਵਿਧਾਤਾ ਸਿੰਘ ਤੀਰ

ਧੰਨ ਤੇਰੀ ਹੈ ਕਮਾਈ ਰਾਮਦਾਸ,
ਰੁੜ੍ਹ ਰਹੀ ਦੁਨੀਆ ਬਚਾਈ ਰਾਮਦਾਸ।
ਛਤਰ ਤੇਰਾ ਛਾਬੜੀ ਹੀ ਬਣ ਗਈ,
ਅਮਰ ਗੁਰ ਦਿਤੀ ਵਡਾਈ ਰਾਮਦਾਸ।
ਘੁੰਛਣੀਆਂ ਮੋਤੀ ਬਣੇ ਦੁਨੀਆ ਲਈ,
ਕਿਰਤ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭਾਈ ਰਾਮਦਾਸ।
ਰੀਸ ਜਿਸ ਦੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਚ ਖੰਡ ਵੀ,
ਉਹ ਨਗਰੀ ਤੂੰ ਵਸਾਈ ਰਾਮਦਾਸ।
ਜੋਤ ਜਗਦੀ ਹੈ ਭੱਲੇ ਗੁਰ ਅਮਰ ਦੀ,
ਸਿਦਕ ਤੇਰੇ ਨੇ ਜਗਾਈ ਰਾਮਦਾਸ।
ਲਛਮੀ ਦਾਸੀ ਤੇਰੇ ਦਰਬਾਰ ਦੀ,
ਦਰ ਤੇਰੇ ਝੁਕਦੀ ਲੁਕਾਈ ਰਾਮਦਾਸ।
ਦੀਨ ਦੁਨੀਆ ਹੋਣ ਤੇਰੇ ਆਸਰੇ,
ਜਮ ਤੋਂ ਹੋਵੀਂ ਸਹਾਈ ਰਾਮਦਾਸ।

ਬੱਚੇ

ਖਲੀਲ ਜਿਬਰਾਨ

ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਹੀਂ ਹਨ
ਉਹ ਤਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਵੈ ਤਾਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਧੀਆਂ ਹਨ।
ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਆਏ ਹਨ
ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਆਏ।
ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਲ ਹਨ
ਫਿਰ ਭੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ।
ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ,
ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਹਨ।
ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ
ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ
ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ -ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ।
ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਵਰਗੇ ਬਣਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ
ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਚਾਹਨਾ ਨਾ ਕਰੋ
ਕਿਉਂ ਜੋ ਜਿੰਦਗੀ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ ਨਾ ਹੀ ਬੀਤੇ ਹੋਏ ਕੱਲ੍ਹ ਨਾਲ ਰੁਕ ਖਲੋਂਦੀ ਹੈ।
ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਕਮਾਨ ਹੋ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਧੜਕਦੇ ਤੀਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੱਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਨਿਪੁੰਨ ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ ਅਨੰਤ ਦੇ ਮਾਰਗ ਉੱਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਦਾ ਹੈ,
ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲਚਕਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਦੇ ਤੀਰ ਤੇਜ਼ ਰਵਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੂਰ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਜਾ ਸਕਣ।
ਨਿਪੁੰਨ ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਆਪਣਾ ਆਪ ਮੁਚ ਜਾਣ ਦਿਓ
ਕਿਉਂਜੋ ਉਹ ਸਥਿਰ ਕਮਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਜਿੰਨਾ ਉਸ ਉੱਡ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੀਰ ਨੂੰ।

ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੋਈ ਮੇਲ

ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਉਕਸਾ ਰਹੇ ਨੇ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਣੇ

ਸਮਾਜ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਉਚੇਚੇ ਧਿਆਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਚੱਲਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਖੋਫ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਇਹੋ ਗੀਤ ਜਿਹਨ 'ਚ ਆਉਂਦਾ 'ਪਿੰਡ ਪਿਆ ਸਾਰਾ ਗੋਗਲੈਂਡ ਬਣਿਆ।' ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਰੂਹ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਉਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਜਿਵੇਂ ਅਜੋਕੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਕੋਲ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਅਜੋਕੇ ਗੀਤ ਤਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰੀ ਰੂਪ ਦੀ ਚਰਚਾ ਮੁੜ ਛਿੜੀ ਹੈ। ਕਿੰਨਾ ਦਹਿਸ਼ਤ ਭਰਿਆ

ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਗੈਂਗਸਟਰ। ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਂਦਿਆਂ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਦੇਖਦੇ ਸਾਂ ਪਰ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਦਿਸ ਪੈਂਦੇ ਨੇ। ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਗੰਨ ਕਲਚਰ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਗੀਤਕਾਰਾਂ-ਗਾਇਕਾਂ ਲਈ ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਟਾਹਣਾ ਹੀ

ਵੱਢ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਬੈਠੇ ਹੋ? ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ, ਸੜਕ 'ਤੇ ਚੱਲੀਆਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਗੋਲੀਆਂ, ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਇੰਨੇ ਮਰੇ ਵਗੈਰਾ-ਵਗੈਰਾ। ਗੀਤਾਂ 'ਚ ਸ਼ਰੇਆਮ ਤਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਟਾਹਣਾ ਹੀ

ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਹੋ ਕੀ ਗਿਆ, ਇਹ ਕਿਹੜੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ, ਜਿਹੜੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਡਰਦੇ। ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਜ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮਾਪੇ ਵੀ ਘਰੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਉਡੀਕਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਭੈਣ ਰਾਹ ਤੱਕਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਵੀਰਾ ਅਜੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਬੰਦਾ ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਗਲਤ ਰਾਹੇ

ਪੈ ਜਾਂਦਾ, ਫਿਰ ਮੁੜਨਾ ਔਖਾ। ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਮੈਂ, 'ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕਣੇ ਤਾਂ ਸੌਖੇ ਪਰ ਰੱਖਣੇ ਬਹੁਤ ਔਖੇ।' ਗੈਂਗਸਟਰ ਬਣਨ ਮਗਰੋਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮੌਤ ਦਾ ਡਰ ਸਤਾਉਂਦਾ ਕਿ ਕੀ ਪਤਾ ਕਿਧਰੋਂ ਗੋਲੀ ਲੱਘ ਜਾਣੀ ਆ। ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਤੁਰੇ ਹੀ ਨਾ, ਜਿੱਥੇ ਜੰਮਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਝਿੱਕੀ 'ਚ ਫਸੀ ਰਹੇ।

ਸਾਡਾ ਵਿਰਸਾ ਗੰਧਲਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨਿੱਤ ਮਰ ਰਹੇ। ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰਾਂ 'ਚ ਕਸੂਰ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਾਡੇ 'ਚ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਸੁਣਦਾ ਤਾਂ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਲੋਕ

ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਗੇ? ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਏਦਾਂ ਦੇ ਮਾਰਧਾੜ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਸੁਣ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਖੁੰਢੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਕੀ ਫਰਕ ਪੈਣਾ। ਨਵੇਂ ਪੂਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪਹਿਲਾਂ ਗੀਤਾਂ 'ਚ ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਡੂੰਘੀਆਂ ਦਿਸਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਹੁਣ ਬੰਦੂਕਾਂ, ਰਿਵਾਲਵਰ ਦਿਸਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ 'ਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹ ਲੋਕ ਕਲਾਕਾਰ ਕਹਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਤਾਅਲੁਕ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਵੀ ਸਮਝ ਜਾਓ। ਅਜਿਹੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਮਿਲਾ ਦਿਓ, ਇਸੇ 'ਚ ਭਲਾਈ ਹੈ। ਆਓ ਮਿਲ ਕੇ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰੀਏ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

‘ਦਿਲਬਰ’ ਗੀਤ ਦੀ ਗਾਇਕਾ ਧਵਾਨੀ ਭਾਨੁਸ਼ਾਲੀ ਨੇ ਸਿਰਜਿਆ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ, 1.5 ਬਿਲੀਅਨ ਵਿਊਜ਼ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ

ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਗਾਇਕਾ ਧਵਾਨੀ ਭਾਨੁਸ਼ਾਲੀ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਛਾਣ ਆਪਣੇ ਸੁਪਰਹਿੱਟ ਗੀਤ ਵਾਸਤੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੀਤ ਨੇ ਯੂ ਟਿਊਬ 'ਤੇ 1.5 ਬਿਲੀਅਨ ਵਿਊਜ਼ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਵਾਨੀ ਇਸ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਕਲਾਕਾਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਗੀਤ ਹਨੂਮਾਨ ਚਾਲੀਸਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਧਵਾਨੀ ਨੇ ਪੌਪ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਰੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਿੱਟ, ਲੇਜਾ ਰੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ

ਵਧਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵਾਸਤੇ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਏ-ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਵਾਸਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚੋਟੀ ਦੇ 10 ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਸੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਗੀਤ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਧਵਾਨੀ ਇਕਲੌਤਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਕਲਾਕਾਰ

ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਯੂ ਟਿਊਬ ਰਿਵਾਈਂਡ 2019 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇਸ ਗੀਤ ਦੀਆਂ ਸਵਾ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੀਤਾਂ ਹਨ। ਧਵਾਨੀ ਨੇ ਕਈ ਸੁਪਰਹਿੱਟ ਗੀਤ ਗਾਏ ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਵਾਨੀ ਨੇ ਦਿਲਬਰ (ਬਾਟਲਾ ਹਾਊਸ ਤੋਂ), ਦੁਨੀਆ (ਲੁਕਾ

ਚੂਪੀ ਤੋਂ), ਸਾਈਕੋ ਸਾਈਆਂ (ਸਾਹੋ ਤੋਂ) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਯਾਰ, ਡਾਇਨਾਮਾਈਟ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਹਿੱਟ ਗੀਤ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਖੇਤਰੀ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ 'ਲਹਿੰਗਾ' ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਰਿਆਣਵੀ ਗੀਤ 52 ਗਜ਼ ਕਾ ਦਮਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਵਾਨੀ ਦਾ ਗੀਤ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਚੌਥਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਗੀਤ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੀਤ ਤਨਿਸ਼ਕ ਬਾਗਚੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਰਾਫਾਤ ਮਹਿਮੂਦ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਖਿਲ ਡਿਸ਼ੂਜ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿ-ਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਗੀਤ ਵੀਡੀਓ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਰਾਧਿਕਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਵਿਨੋ ਸਪਰੂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀ-ਸੀਰੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਗਿੱਪੀ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਫਿਲਮ ‘ਵਾਰਨਿੰਗ 2’ 17 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ ਰਿਲੀਜ਼

ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ‘ਵਾਰਨਿੰਗ’ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਖੂਬ ਪਿਆਰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਪੀ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਫਿਲਮ ਦਾ ਪੋਸਟਰ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕੈਪਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ, ਖੜਕਾ ਤਾਂ ਹੋਊਗਾ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ 17 ਨਵੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਗਿੱਪੀ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਵਾਰਨਿੰਗ 2 ਦਾ ਪੋਸਟਰ ਸ਼ੇਅਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਦਸ ਦਈਏ ਕਿ ਵਾਰਨਿੰਗ 2 ਗਿੱਪੀ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਡੀਕੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

ਮੁਸ਼ੇਵਾਲਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਗੀਤ ‘ਮੇਰੇ ਨਾਮ’ ਨੇ ਯੂਟਿਊਬ ‘ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਰਿਕਾਰਡ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 29 ਮਈ 2022 ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਫੈਨ ਫਾਲੋਇੰਗ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਗੀਤ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਗੀਤ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। 7 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਗੀਤ ‘ਮੇਰੇ ਨਾਮ’ ਸੁਣ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਮ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਗੀਤ ਯੂਟਿਊਬ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਾਇਕ ਦੇ ਨਵੇਂ ਗੀਤ ਨੇ ਕੁਝ ਹੀ ਘੰਟਿਆਂ 'ਚ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰੈਮੀ ਅਵਾਰਡ ਜੇਤੂ ਨਾਈਜੀਰੀਅਨ ਰੈਪਰ ਬਰਨਾ ਬੁਆਏ ਨੇ ਗਾਇਆ ਹੈ। ‘ਮੇਰੇ ਨਾਮ’ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਗੀਤ ਹੈ, ਜੋ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ 'ਚ ਅੱਵਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਭਿਨੇਤਾ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਰੌਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ 'ਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਇਹ ਅਦਾਕਾਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਈਕਨ ਵੀ ਹੈ। ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਹੈ ਬਲਕਿ ਕੋਲਕਾਤਾ ਨਾਈਟ ਰਾਈਡਰਜ਼ ਦਾ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਵੀ ਹੈ।

‘ਦਿਲਵਾਲੇ ਦੁਲਹਨੀਆ ਲੇ ਜਾਏਗੇ’ ਅਤੇ ‘ਕੁਛ ਕੁਛ ਹੋਤਾ ਹੈ’ ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਹੀਰੋ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਦਿਲਾਂ 'ਚ ਪਸੰਦੀਦਾ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਹੀਰੋ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਟਾਈਮ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦਾ ਪੋਲ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ 'ਚ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਨੇ ਟਾਪ 100 'ਚ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਈ।

ਕਿੰਗ ਖਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਇੰਨੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਟਾਈਮ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਟਾਈਮ 100 ਪੋਲ ਵਿੱਚ 12 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਨੇ 4 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ।

ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈਆਂ 35ਵੀਆਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ

ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ (ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ)/ਏ.ਟੀ. ਨਿਊਜ਼: ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ 35ਵੀਆਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਸਪੋਰਟਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਕੁਈਨਜ਼ਲੈਂਡ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ ਸ਼ਹਿਰ ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ (ਗੋਲਡ ਕੋਸਟ) ਦੇ ਪੁਫਾਰਮੈਂਸ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਨੋ-ਸ਼ੌਕਤ ਨਾਲ 7 ਤੋਂ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੱਕ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਤੇ ਭਾਰਤ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 6 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਬੱਡੀ, ਫੁੱਟਬਾਲ, ਵਾਲੀਬਾਲ, ਕ੍ਰਿਕਟ, ਗੋਲਫ, ਬੈਡਮਿੰਟਨ, ਰੱਸਾ-ਕੱਸੀ, ਨੈੱਟਬਾਲ, ਪਾਵਰਲਿਫਟਿੰਗ, ਟੈਚ ਫੁੱਟਬਾਲ, ਬਾਸਕਟਬਾਲ, ਦੌੜਾਂ ਤੇ ਹਾਕੀ ਆਦਿ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ

ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਖੇਡ ਮਹਾਂਕੁੰਡ ਦੌਰਾਨ ਗਿੱਧਾ, ਭੰਗੜਾ, ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਹੀਆਂ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵੰਨਗੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਵਾਈਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਈਸਟਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮਾਗਮ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ 35ਵੀਆਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦੀ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਮਾਲ ਦੀ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 35ਵੀਆਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਮੋਰੀਆਂ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ। ਇਹ ਖੇਡ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰੇਗੀ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਖੇਡ, ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ 'ਟੀਮ ਵਰਕ'

ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਦੀਵੀ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਚ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ

ਹੋਏ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਵੀ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਐਂਥਨੀ ਅਲਬਾਨੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਭਾਰਤ-ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ (ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਟੈਸਟ) ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ਖੇਡਾਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਿਤ ਸਥਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪਹਿਲੂ ਜੋੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਖੇਡਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਨਗੀਆਂ।

5 ਗੇਂਦਾਂ 'ਤੇ 5 ਛੱਕੇ ਲਗਾ ਕੇ ਰਿੱਕੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਰਿਕਾਰਡ

ਆਈ.ਪੀ.ਐਲ. ਦੇ 16 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਏ ਇਹ 5 ਕਾਰਨਾਮੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਰਿੱਕੂ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਕੌਣ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਖਿਡਾਰੀ। ਰਿੱਕੂ ਨੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਖੇਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਆਈਪੀਐਲ 2023 ਦੇ 13ਵੇਂ ਮੈਚ 'ਚ ਗੁਜਰਾਤ ਟਾਈਟਨਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਲਕਾਤਾ ਨਾਈਟ ਰਾਈਡਰਜ਼ ਦੀ ਟੀਮ ਸੀ। ਇਸ ਮੈਚ 'ਚ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਸਟਾਰ ਸਪਿਨਰ ਰਾਸ਼ਿਦ ਖਾਨ ਨੇ ਹੈਟ੍ਰਿਕ ਲਈ ਅਤੇ 205 ਦੌੜਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਟੀਚੇ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਉਤਰੀ ਕੇਕੇਆਰ ਦੀ ਟੀਮ ਲਗਭਗ ਹਾਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਆਖਰੀ ਓਵਰ ਵਿੱਚ ਕੇਕੇਆਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਈ 29 ਦੌੜਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਯਾਨੀ ਓਵਰ ਦੀਆਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 5 ਗੇਂਦਾਂ 'ਤੇ ਛੱਕੇ ਲਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਬਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ, ਓਵਰ ਦੀਆਂ ਆਖਰੀ 5 ਗੇਂਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਬਾਊਂਡਰੀ ਦੇ ਪਾਰ ਭੇਜ ਕੇ ਰਿੱਕੂ ਨੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰ

ਦਿਖਾਇਆ ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟੀਮ ਨੇ ਰਿੱਕੂ ਦੇ ਦਮ 'ਤੇ ਇਹ ਮੈਚ ਜਿੱਤਿਆ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਘਾਤਕ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਨੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਬਣਾਏ ਜੋ ਆਈਪੀਐਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬਣੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

1. ਆਈਪੀਐਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਓਵਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੱਕੇ : ਆਈਪੀਐਲ ਦੇ 16 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ

ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਚ ਦੇ ਆਖਰੀ ਓਵਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਪੰਜ ਛੱਕੇ ਲੱਗੇ ਹੋਣ। ਰਿੱਕੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਯਸ਼ ਦਿਆਲ ਦੇ ਓਵਰ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇੱਕ ਅਨੋਖਾ ਇਤਿਹਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇ ਗਿਆ ਹੈ।

2. ਸਿਰਫ 7 ਗੇਂਦਾਂ 'ਚ 40 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ : ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਕੂ ਨੇ ਆਖਰੀ 5 ਗੇਂਦਾਂ 'ਤੇ 30 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਇਸ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰੀ ਦੀਆਂ ਆਖਰੀ 7 ਗੇਂਦਾਂ

'ਤੇ 40 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 6 ਛੱਕੇ ਅਤੇ 1 ਚੌਕਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਲਗਾਤਾਰ 7 ਗੇਂਦਾਂ 'ਤੇ 40 ਦੌੜਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਿਆ ਹੈ।

3. ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਓਵਰ : ਆਈਪੀਐਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਟੀਮ ਨੇ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 29 ਦੌੜਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਪਰ ਰਿੱਕੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਮੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਦੀ ਜੋੜੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਕੇਕੇਆਰ ਨੂੰ ਯਸ਼ ਦਿਆਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਓਵਰ ਵਿੱਚ 29 ਦੌੜਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਮੇਸ਼ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਗੇਂਦ 'ਤੇ ਰਿੱਕੂ ਨੂੰ ਸਿੰਗਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋ।

4. ਆਖਰੀ ਓਵਰ ਵਿੱਚ 30 ਦੌੜਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ: ਰਿੱਕੂ ਸਿੰਘ ਵੀ ਆਈਪੀਐਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਟੀਚੇ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਖਰੀ ਓਵਰ ਵਿੱਚ 30 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਈਪੀਐਲ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

5. ਕੇ.ਕੇ.ਆਰ. ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਬੱਲੇਬਾਜ਼: ਰਿੱਕੂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਇੱਥੇ ਹੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਰਿੱਕੂ ਇੱਕ ਓਵਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ 5 ਛੱਕੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਕੇਕੇਆਰ ਟੀਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਟੀਮ ਲਈ ਆਂਦਰੇ ਰਸੇਲ ਅਤੇ ਯਸ਼ਵ ਪਠਾਨ ਵਰਗੇ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਕਈ ਤੇਜ਼ ਪਾਰੀਆਂ ਖੇਡੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ।

ਫੀਫਾ ਰੈਂਕਿੰਗ 'ਚ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਬਣਿਆ ਬਾਦਸ਼ਾਹ, ਟੀਮ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਲੰਬੀ ਛਾਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼: ਭਾਰਤੀ ਪੁਰਸ਼ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੀਮ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਖਤਮ ਹੋਏ ਤਿਕੋਣੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ 'ਚ ਮਿਆਮਾਰ ਅਤੇ ਕਿਰਗਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੀਫਾ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਰੈਂਕਿੰਗ 'ਚ ਪੰਜ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਛਲਾਂਗ ਲਗਾ ਕੇ 101ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਮਿਆਮਾਰ ਅਤੇ ਕਿਰਗਿਸਤਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1-0 ਅਤੇ 2-0 ਦੀ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਨੇ 8.57 ਰੇਟਿੰਗ ਐਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਛਾਲ ਮਾਰੀ। ਪਿਛਲੀ ਰੈਂਕਿੰਗ 'ਚ ਭਾਰਤ 106ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ

ਰੈਂਕਿੰਗ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 22 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਏਸ਼ੀਆ 'ਚ 46ਵੇਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ ਭਾਰਤ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਪਿੱਛੇ ਅਤੇ ਕੀਨੀਆ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਇਗੋਰ ਸਟਿਮੈਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਖੇਡ ਰਹੀ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦੇ 1200.66 ਐਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ 46 ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚੋਂ 19ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਵੋਤਮ ਫੀਫਾ ਰੈਂਕਿੰਗ 94 ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੇ 1996 ਵਿੱਚ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਰੈਂਕਿੰਗ 'ਚ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇਕ ਸਥਾਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦਸੰਬਰ 'ਚ ਲਿਓਨਲ ਮੇਸੀ ਦੀ ਕਪਤਾਨੀ 'ਚ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨੇ ਫੀਫਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ। ਫਰਾਂਸ ਨੂੰ ਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 6 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੀ ਟੀਮ ਰੈਂਕਿੰਗ 'ਚ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਟੀਮ ਰੈਂਕਿੰਗ 'ਚ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 5 ਵਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਲਜੀਅਮ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਨੀਦਰਲੈਂਡ, ਕ੍ਰੋਏਸ਼ੀਆ, ਇਟਲੀ, ਪੁਰਤਗਾਲ ਅਤੇ ਸਪੇਨ ਟਾਪ 10 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਪਾਨ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਮੈਂਬਰ ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ ਬੈਂਸ

ਨਵੰਬਰ 1984 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦੇ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਕਿ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਟੇਟਸ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੀ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਲਰਕ ਵਲੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਦਨ ਦੇ ਸਪੀਕਰ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਨੇਤਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਸੈਨੇਟ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇਤਾ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਟੇਟਸ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸੁਖਸਾਗਰ ਨਿਊ ਵੈਸਟ ਮਿਨਸਟਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੁਰਦਪੁਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਨ 'ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੁਲਾਰੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜੰਮਪਲ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪੂਰਨ ਰਹੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ।

ਪੈਂਟਾਗਨ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਗੁਪਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਏ ਲੀਕ

ਵਿੱਚ ਯੂਕਰੇਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਅਤੇ ਤੁਰਕੀ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਯੁੱਧ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰੂਸੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਯੂਕਰੇਨ-ਰੂਸ ਜੰਗ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਟੈਂਕ, ਬਖਤਰਬੰਦ ਵਾਹਨ ਅਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨੀ ਫੌਜ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਖਾਮੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਸਾਲ 23 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 1 ਮਾਰਚ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਨਾਟੋ ਦੁਆਰਾ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੌਜੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਲੀਕ ਹੋਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼' ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਪੈਂਟਾਗਨ ਦੀ ਬੁਲਾਰਾ ਸਬਰੀਨਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਸੀਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ। ਵਿਭਾਗ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਫਿਰ ਮਿਲੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀ ਧਮਕੀ

ਮੇਰੇ ਬੰਸ ਗੋਲਡੀ ਭਾਈ (ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ)

ਨੇ ਸਲਮਾਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਜਲਦੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। ਮੇਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅੱਗੇ ਸਿੱਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਟੋਰਾਂਟੋ ਨੇੜੇ ਮਾਰਮਿਖ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਮਸੀਤ

ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਵਧ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਮਾਰਮਿਖ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ ਮੇਰੀ ਐਨ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਫ਼ਰਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਟਵੀਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਮਾਰਮਿਖ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਕ ਨਫ਼ਰਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹਾਂ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇ।

**

ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਟਾਈਟਲਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ

ਟਾਈਟਲਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਮਿਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਨਾਵਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲਰ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ।

ਇਹ ਸੀ ਮਾਮਲਾ

ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਨਵੰਬਰ 1984 ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੁਲ ਬੰਗਸ਼ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1984 ਵਿੱਚ ਤੱਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਅੰਗਰੱਖਿਅਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੀੜਤਾਂ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 2015 ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਹਰੇਕ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਟਾਈਟਲਰ 'ਤੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭੀੜ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖ਼ਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਲ 2018 ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਕੇ ਨੇ ਸਟਿੰਗ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਕੋਲ ਬਾਦਲ ਸਿੰਘ, ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੀਬੀਆਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਯਮਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ

ਵਧੀਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਾਸਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਚੋਣ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਸੁੱਖੀ ਬੰਗਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2009 'ਚ ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਬਸਪਾ ਵੱਲੋਂ ਲੜੀ ਸੀ। ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਬਸਪਾ ਗਠਜੋੜ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਦਲਿਤਾਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਹ ਚੋਣ ਲੜੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਬਿਤ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਧੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਗੈਂਗਸਟਰ ਆਪਣੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਮ ਲੋਕ ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ ਹਨ।” ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਸਪਾ ਦੇ

ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਸੁੱਖੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬਸਪਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਰੀਬ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਬੇਹਤਰੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸੰਸਦ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਉਠਾਵਾਂਗਾ: ਸੁੱਖੀ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਬਸਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੁੱਖੀ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ‘ਆਪ’ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਵੀ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ‘ਆਪ’ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅੱਧੀ ਕਰਨ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਡਾ. ਸੁੱਖੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਬਸਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਬਸਪਾ ਮੁਖੀ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦਾ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਬਠਿੰਡਾ ਛਾਉਣੀ 'ਚ ਗੋਲੀਬਾਰੀ

ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਛਾਉਣੀ 'ਚ ਸਥਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦਿਆਲਿਆ 'ਚ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਛਾਉਣੀ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛਾਉਣੀ 'ਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੈਨਿਕ ਛਾਉਣੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੇ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਇਫਲ ਹੋਈ ਸੀ ਗਾਇਬ :

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਰਾਇਫਲ ਅਤੇ 28 ਗੋਲੀਆਂ ਵੀ ਗਾਇਬ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਰਮੀ ਦਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ

ਰਹੇ ਹਨ।

ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਛਾਉਣੀ ਹੈ ਬਠਿੰਡਾ ਕੈਂਟ :

ਬਠਿੰਡਾ ਕੈਂਟ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਫੌਜੀ ਛਾਉਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਿਲਟਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਬਾਊਂਡਰੀ ਲਗਭਗ 45 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਦਾ ਇਮਿਊਨੇਸ਼ਨ ਡਿਊ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਡਿਊਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਠਿੰਡਾ ਮਿਲਟਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਿਲਟਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸੀ ਪਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਆ ਗਿਆ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਇਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ

ਭਾਵ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸਟਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਗਾਏ ਜਾਣ। ਕੌੜੀ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਮੌਕੇ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕ ਭੋਜਨ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ ਤੇ ਹੀ ਇਕੱਤਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਹੱਟ ਵੱਧ ਖਾ ਕੇ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਕਸਰ ਪੂਰੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਭੋਜਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸੁਆਦਲੇ ਭੋਜਨ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪੂੜੀਆਂ, ਸਮੋਸੇ, ਟਿੱਕੀਆਂ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ ਤੇ ਵੱਡੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਮੌਕੇ ਫਲ ਫਰੂਟ ਅਤੇ ਸਲਾਦ ਆਦਿ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ 'ਤੇ ਰੱਠਕ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਤੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਖਾ ਕੇ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਵੀ ਅੱਖਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਫ਼ ਸਫ਼ਾਈ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਬੜਾ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੰਗਤੀਆਂ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਾਡਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ। ਆਮ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ

ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਲ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਜ਼ਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜ਼ਾਲਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਿੱਖ ਇਨਕਲਾਬ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਭਗਵਾਨਕਰਨ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਤਿਸ਼ੂਲ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਫਰਤ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਚ ਜਾਤੀਏ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇਸ਼ਨਲ ਸਕਿਊਰਟੀ ਐਕਟ ਆਦਿ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਬਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਮੌਕੇ ਝਾਕੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪਾਸਾਰ ਕਰਨਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਭੋਜਨ ਸਟਾਲਾਂ ਤੇ ਮੱਜ-ਮੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਆਖਣਾ ਠੀਕ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਭਾਵਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਦ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੋਵੇ। ਜਿਹੜੇ ਸਕੂਲਾਂ- ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਜ-ਧਜ ਕੇ ਖਾਲਸਾਈ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਮੌਕੇ ਹਉਮੈ, ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦੀ ਥਾਂ ਨਿਮਰਤਾ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਦ ਹੀ ਅਸੀਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫ਼ਖਰ ਨਾਲ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ : “ਝੁਲਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਹੇ ਪੰਥ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ”

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਲੇਖਕ ਆਪਣਾ ਆਰਟੀਕਲ, ਕਵਿਤਾ, ਕਹਾਣੀ, ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਜਾਂ ਲੇਖ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼

ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ

ਸਾਡੀ ਈ.ਮੇਲ : asrnewwriters@gmail.com

'ਤੇ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਿਆਰੀ ਲਿਖਤ ਨੂੰ

ਅਖਬਾਰ 'ਚ ਜ਼ਰੂਰ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨਾਮ ਅਤੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼

Email: asrnewwriters@gmail.com www.amritsartimes.com Ph.: (510) 240-5949

ਦਬੇ ਕੁਚਲਿਆਂ ਦੇ ਮਹਾਂਨਾਇਕ ਤੇ

ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮ ਹੈ...। ਸਥਿਰਤਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਦਾਅ ਤੇ ਲਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਦਕਿ ਬਦਲਾਅ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। ਸਮਝੌਤਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਕੇ ਨਹੀਂ...। ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ, ਸਵਰਗ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਾਂਗ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਖਮਾਂ ਖਿਲਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ...। ਜਾਤ ਦਾ ਦਾਨਵ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਤੱਕ ਇਸ ਦਾਨਵ ਨੂੰ ਮਾਰ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਤੁਸੀਂ ਸਿਆਸੀ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਤੁਸੀਂ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ (ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ) ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਬਹੁਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿਲ ਪਾਸ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਖਲਾਕ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਹ ਮਹਾਨ ਚਿੰਤਕ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਨਰੋਈ ਸੋਧ ਦੇ ਕੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣਾ ਲੱਚਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਸੋਧ ਦੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਨਾਡੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਮੌਕੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਨਾਇਕ ਅਤੇ ਨਾਇਕ-ਪੂਜਾ ਦੇ ਦੂਰ-ਗਾਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚੌਕਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, “ਆਪਣੇ ਨਾਇਕ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦੇ ਪੁਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੈ। ਨਾਇਕ ਦੇ ਆਖੇ ਲੱਗਣਾ ਨਾਇਕ-ਪੂਜਾ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਭਾਂਤ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦਕਿ ਦੂਸਰੀ ਬਿਨਾ ਸ਼ੱਕ ਬਹੁਤ ਘਾਤਕ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਮਾਣ-ਇੱਜ਼ਤ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਦੂਸਰੀ ਹੀਣਤਾ, ਖੋਟੇਪਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਸੋਚਣ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਖੋਹ ਲੈਂਦੀ, ਸੁਤੰਤਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਖੋਹ ਲੈਂਦੀ। ਦੂਸਰੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਉਲੂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਸਟੇਟ/ਰਿਆਸਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਲਝਾਉਂਦੀ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਸਟੇਟ/ਰਿਆਸਤ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸੋਮਾ ਹੈ।”

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 31 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਰਵੋਤਮ ਸਤਿਕਾਰ ‘ਭਾਰਤ-ਰਤਨ’ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਆਉ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆ ਰਹੇ 132ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ‘ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਕੋਕ ਕੱਟ’ ਕੇ ਮਨਾਈਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣ ਕਰੀਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਲਈ ਇਨਸਾਫ ਜਿਹੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋ ਸਕੇ।

3 ਵੱਡੇ ਅੰਤਰ

ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਆਦਿ।

3) ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ : ਭਾਰਤੀ ਸਕੂਲ ਅਕਸਰ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੈਕਚਰ, ਨੋਟਿਸ ਲਿਖਣਾ ਅਤੇ ਹੋਮਵਰਕ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਯੂਰਪੀਅਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਕੂਲ ਵਧੇਰੇ ਇੰਟਰਐਕਟਿਵ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਰੁੱਪ-ਵਰਕ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ-ਅਧਾਰਿਤ ਸਿਖਲਾਈ, ਅਤੇ ਅਨੁਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ।

ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ, ਛੇਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਅਕਬਰ ਦੀ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਕਦੋਂ ਹੋਈ ਸੀ?’ ਇਹ ਤਾਰੀਖ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਫੈਸੀ ਡਰੈੱਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਮੁਗਲ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਆਉਣਗੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਭੱਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਕਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ (ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ) ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ।

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ‘ਸਵੀਕਾਰ’ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ‘ਵਿਕਾਸ’ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕੜੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਭਾਰਤੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ‘ਕਮੀਆਂ ਦਾ ਸੰਕੋਤ’ ਅਤੇ ‘ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਆਸ’ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ‘ਚ ਕਦੋਂ ਤਕ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ

ਸਿਆਸਤ ਚਮਕਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤਾਂ ਇਕ ਤਰਾਂ ਖਾਲੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬਹਾਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਸਵਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬੇਦਾਵਾ ਦੇ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ‘ਚ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ?

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚਲਾਕੀ : ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਕੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਰੋਲ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰ ਰਹੀਆਂ ਹੋਰਨਾਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਰੋਲ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਵਖਰੋਵਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ : 1966 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਰਨਾਟਕ ‘ਚ ਹਾਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਜਪਾ

(ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲੋਂ ਦੋ ਫੀਸਦੀ ਘੱਟ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲੋਂ 24 ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਸਨ), ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਵੋਟ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਜਪਾ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 6 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਲੀਡ ਬਣਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਹਾਲ ਦੇ ਚੋਣ-ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਭਾਜਪਾ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਕੇ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕਦੀ। ਉਸਨੂੰ ਅਗਲੇ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਮੁਦੇ ਉਪਰ ਮੁਹਿੰਮ ਭੁਖਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਲ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ।

ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਪਿਰਾਮਿਡ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਓਬੀਸੀ, ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਖ ਵਿੱਚ ਜੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਡੀਐਸ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਏਆਈਐਮਆਈਐਮ ਅਤੇ ਐਸਡੀਪੀਆਈ ਦੇ ਚੋਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ, ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਧਾਇਕ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਨਾਲ ਪੱਖ ਬਦਲ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਤੋਂ ਵੀ ਉਭਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਉਭਾਰ ਵੱਲ ਨਿਰਪੱਖਤਾਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ

ਇਹ ਚੋਣ ਸੱਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਲਈ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ, ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਅਤੇ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖਤਾਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਸਮੇਤ - ਯੇਦੇਲੂ ਕਰਨਾਟਕ (ਜਾਗੋ! ਕਰਨਾਟਕ ਜਾਗੋ!) ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਸਿਵਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਿਹਾ

ਹੈ। ਉਹ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਹਾਰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਜੋੜੇ ਅਭਿਆਨ ਅਤੇ ਸਵਰਾਜ ਇੰਡੀਆ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਜਨਤਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਾ ਰੱਖਣ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਗਰਿਕ-ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਰਐਸਐਸ-ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਝੂਠ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਸਥਾਨਾਂ ‘ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਲੋਕ ਹਿਜਾਬ, ਅਜ਼ਾਨ, ਲਵ-ਜੇਹਾਦ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ‘ਨਫ਼ਰਤੀ ਗਾਰਡਾਂ’ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਏ ਕੱਟੜਵਾਦ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ 2024 ਲਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਫ਼ਾਨੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ‘ਤੇ ਦਬਾਅ ਵਧ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੱਖਣ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਹਾਰ ਜਮਹੂਰੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਅਯੋਗ ਨਹਿਰਾਉਣ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਲ 2024 ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਤਲਬ, ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਦਾਅ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ ਲੱਗੇ ਹਨ।

(ਯੋਗੇਂਦਰ ਯਾਦਵ ਜੈ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਸਵਰਾਜ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ)

ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ‘ਚ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ‘ਕੌਮੀ ਸਿੱਖ ਦਿਵਸ

ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਵਿਛਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਦਿਨ-ਰਾਤ ਇੱਕ ਕਰ ਕੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੇਲ-ਪਟੜੀਆਂ, ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਛਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਹੁ-ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਉੱਚੇ-ਉੱਚੇ ਟਾਵਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਿਵਸ ਤੇ ਮਹੀਨੇ ਮਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਗੋਂ ਇਹ ਤਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਿਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਖੂਨ-ਪਸੀਨੇ ਬਦਲੇ ਮੋੜੀ ਗਈ ਭਾਜੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਲੱਖ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਲੱਖ ਸਿੱਖ ਵਸਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੇਰਾਂ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਰਵਾਇਤੀ ਜੋਸ਼ੋ-ਖ਼ਰੋਸ਼ ਤੇ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1900 ਤੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਵਾਸ਼ਿਗਟਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਬੇਲਿੱਘ ਸਥਿਤ ਲੋਕੜ ਤੇ ਆਰਾ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਓਰੇਗੌਨ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਅਮਰੀਕੀ ਸੂਬੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਨੂੰ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣਾ ਦੂਜਾ ਘਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੂਬੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਸਰੀ ਅਤੇ ਓਟਾਵਾ ਦੇ ਬਰੋਪਟਨ ਤੇ ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਨਗਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਤੇ ਉਸ ਆਨ, ਬਾਨ ਤੇ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਸਿਖਰਾਂ ਤਕ ਲਿਜਾਣਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਖ ਸਫਲਤਾ

ਵਲ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਰਤਾਨੀਆ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕੋਹਿਨੂਰ ਸਮੇਤ

ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਮੂਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। 1912 ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਚਾਰਲਸ ਦੀ ਪੰਨਾ ਰਤਨ ਵਾਲੀ ਬੈਲਟ ਸਮੇਤ ਕਈ ਕੀਮਤੀ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਰਤਾਨੀਆ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੁਣ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹਨ।

ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ‘ਚ ਧਾਰਮਿਕ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ

ਵਿੱਚ ਮੁੜਦੀ ਹੈ। ਮੀਰਚੰਦਾਨੀ ਇਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਗੌਰਨੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਚੌਥੇ ਥੰਮ ਨੂੰ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਦੀ ਅਨੱਖੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਲੈਸ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੀਰਚੰਦਾਨੀ ਦਾ ਲੇਖ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਟ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਸੁਝਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ।

ਛੋਟੀਆਂ ਪਰ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ : ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਲੋਧਾਂ ਵਿੱਚ, ਨੀਲ ਡੀਵੇਟਾ ਅਤੇ ਗੇਹਾਨ ਗੁਣਾਤਿਲੋਕੇ, ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਝਗੜੇ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਦੇ ਹਨ। ਡੇਵੇਟਾ ਦਾ ਲੇਖ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬੋਧੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਉੱਤੇ ਵਗਾਬੀ/ਸਲਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਕਾਕਟੋਲ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮੋਫੋਬੀਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫਿਲਿਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੁਣਾਤਿਲੋਕੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਪਕ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੀ ਕ੍ਰਿਸਟੀਨ ਫੇਅਰ ਅਤੇ ਪਰੀਨਾ ਪਟੇਲ ਨੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਮੱਧਮ ਮੁਸਲਿਮ ਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਕਸ ਇਸਦੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖੜਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਆਸ਼ਾਵਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੇਟਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।

ਕੀ ਕੋਈ ਰਾਹ ਹੈ ? ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ ‘ਤੇ ਇਸਪਾਹਾਨੀ ਦਾ ਲੇਖ ਗੁਆਚੀ ਹੋਈ ਆਤਮਾ ਲਈ ਵਿਰਲਾਪ ਵਾਂਗ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਉਰਦੂ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ-ਏ-ਅਸ਼ੋਬ, ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਇੱਕ ਡਰੇਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿੱਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੱਰਿਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਈਸ਼ਨਿੰਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੋਧਾਂ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਹਿਮਦੀਆ ਵਰਗੇ ਛੋਟੇ ਮੁਸਲਿਮ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਕਈ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੱਟੜ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਾਲੇ ਈਸ਼ਨਿੰਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਤਾਉਣ, ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਇਸਪਾਹਾਨੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਰੂਹ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਇੱਕ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਜੋਂ ਉਭਰਦਾ ਹੈ - ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਹੇਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਹੈ? ਸ਼ਾਇਦ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਨਿਬੰਧਕਾਰਾਂ ਨੇ

ਕੁਝ ਪਹੁੰਚਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਤੋਂ ਵਿਦਵਤਾਪੂਰਨ ਅਤੇ ਕਿੱਸਾਤਮਕ ਸਬੂਤ ਦੋਵੇਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਡੂੰਘੀਆਂ ਨੁਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਬਚਾਅ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਤਸ਼ਖੀਸ ਬਿਨਾਂ ਛਾਲੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਭੇੜੇ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ।

ਟਰੰਪ ਮਾਮਲੇ ‘ਚ ਜੱਜ ਨੂੰ ਮਿਲੀ

ਸਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਵਿੱਚ ਫੇਰਬਦਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੂਡੀਸ਼ੀਅਲ ਚੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅਨੁਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਫੋਨ ਤੇ ਈ ਮੇਲ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਜੱਜ ਜੂਆਨ ਮਰਕਨ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਨਹਟਨ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਟਾਰਨੀ ਐਲਵਿਨ ਬਰਾਗ ਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰੰਤਰ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਉਪਰ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 7 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਪੌਰਨ ਸਟਾਰ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇਕ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 4 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਮੈਨਹੱਟਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਥੇ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਗੇ।

ਕਰਨਾਟਕ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ‘ਚ

ਧਰਮ ਸੰਸਦ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਗੋਵਿੰਦਦੇਵ ਗਿਰਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਬਾਦੀ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨੰਦਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਤੁਸੀਂ ਪਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਅਸੀਂ ਪਾਨ ਖਾਏ ਬਿਨਾਂ ਵੀ 10 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 4 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ, ਡਾਕਟਰ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਲੜਨ ਲਈ ਬਣਾਓ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ 10 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋ, ਇੱਕ ਰਿਕਸ਼ਾ ਚਾਲਕ ਹੈ, ਇੱਕ ਪੰਕਚਰ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ‘ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਪਾਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ‘ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪਾਨ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਪਾਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ‘ਤੇ ਰਹੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ।

7 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਂਦਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਹਿੰਦੂ ਮਹਾਂਸ਼ਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੱਟੜ ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀ ਹਿੰਦੂਤਵ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇੱਕ ਧਰਮ ਹੈ ਜੋ ਜੀਓ ਅਤੇ ਜੀਣ ਦਿਓ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਧਰਮ ਹੈ ਜੋ ਜੀਓ ਅਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਜੀਣ ਦਿਓ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਗੰਬਰ ਮੁਹੰਮਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੁਰਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਤਵਾਦ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਂਜ, ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ 10-15 ਲੋਕ ਸਨ।

ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ : ਹੋਟਲ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਛੱਡ ਹੈ

ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਟਲ : ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਹੋਟਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਲਦੀਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਡਰਵਾਟਰ ਹੋਟਲ ਜਾਨੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬਣਿਆ ਹੋਟਲ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਐਸਚਰ ਕਲਿਫ ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਬਰਡ ਨਾਲ ਢਕੇ ਹੋਟਲ।

ਕੁਦਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਜ਼ਿਸ਼

ਸੀਮਤ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਫਾਇਦਾ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ੀ ਗੰਗਾ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਰ ਡੈਮ ਇੰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਿਉਂ? ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ, ਚੱਲ ਰਹੇ ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਡੈਮਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਦਾਰਨਾਥ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣੀ ਰਵੀ ਚੋਪੜਾ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚੋਰਾਬਾੜੀ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਤੋਂ ਮਲਬੇ ਨੂੰ ਉਥੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਤਿੰਨ ਵੱਡੇ ਪਣਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਨਾ ਵਾਪਰਦਾ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਿਸ਼ੀ ਗੰਗਾ ਅਤੇ ਤਪੋਵਨ-ਵਿਸ਼ਨੂੰਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਬੈਰਾਜ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਦੇ ਰਾਹ 'ਚ ਹੁਕਾਵਟ ਨਾ ਬਣਦੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਇਹ ਮਲਬਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਿੱਧਾ ਗੰਗਾਸਾਗਰ 'ਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ।

ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ : ਅਸਲੀਅਤ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਰੇਖਾ ਦੀ ਸਹੀ ਪਛਾਣ ਹੁਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੇ ਅਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਲੀ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਰਵੀ ਚੋਪੜਾ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਾਹੀਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ 2012 ਵਿੱਚ ਅਲਕਨੰਦਾ ਅਤੇ ਭਾਗੀਰਥੀ ਬੇਸਿਨਾਂ 'ਤੇ 24 ਡੈਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਈਲਡਲਾਈਫ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਕਾਫੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 23 ਡੈਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਥਾਨਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਨੂੰ ਢਾਲ ਕੇ ਇੱਕ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸਲਾਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਖੇਤਰ ਲਈ ਜੀਵਨ ਰੇਖਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਿਮਾਲਿਆ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਭ ਤੋਂ ਨਵਾਂ ਪਰਬਤ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪਹਾੜ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਰਵੱਈਆ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਾਰੀ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਿਘਲਦੇ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ, ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹਿਮਾਲਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੋਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਅਤੇ ਲੱਦਾਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵੀ ਅਣਗੌਲੀਆਂ ਨਾ ਜਾਣ।

ਵੱਡੇ ਡੈਮ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਅਹਿਮ ਸਰੋਤ ਹਨ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਛੋਟੇ ਡੈਮਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਣ-ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਧਿਐਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡੈਮ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈਆਂ ਆਰਥਿਕ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਮੱਦ ਬਣ ਜਾਣ। ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਾੜਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਰਫ ਇੱਥੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਰੂ ਤਯਾਰ ਕਰਿ,
ਕੈ ਅਰਦਾਸ ਕੀ ਰੀਤ।
ਠਾਢੇ ਕਮਰ ਛਕਾਇਕੇ,
ਸੁਨਮੁਖ ਪੰਚ ਸੁਨੀਤ।
ਪਾਨ ਜੋੜਿ ਤਿਨ ਅਮੀਂ ਪਿਵਾਵੈਂ।
ਬੋਲ ਵਾਹਿਗੁਰੂ! ਮੁਖੋਂ ਕਹਾਵੈਂ।
ਪੰਚਨ ਕੋ ਐਸੇ ਤਬ ਦਯੋ।
ਨਾਮ, ਨਗਰ ਤਿਨ ਪੂਛਨ ਕਯੋ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ' ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਹੀ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸੌਂਪੀ (ਯਾਦ ਰਹੇ, ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋ ਸੀਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਮੁਖੀ ਆਦਿ ਬਾਪਿਆ)।

ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਤੋਂ 'ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ' ਸਜਣ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਖੁਦ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਪਾਸੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ 'ਭੰਗੂ' ਕਰਤਾ 'ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਲਿਖਦੇ ਹਨ,

ਕਰੀ ਜੁ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਥਮ ਬਿਧਿ,
ਸੋਈ ਪੁਨਿ ਬਿਧਿ ਕੀਨ॥
ਪੰਜ ਭੁਜੰਗੀ ਜੋ ਭਏ,
ਗੁਰ ਉਨ ਤੇ ਪਾਹੁਲ ਲੀਨ॥

ਇਕ ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਕੁਲ ਕਰਮ ਨਾਸ਼ ਹੋਣ ਬਾਬਤ ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੁੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ,

‘ਤੂੰ ਵੀ ਨਹੀਉਂ ਜੱਟ,
ਮੈਂ ਵੀ ਸੋਢੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ।’

ਇਸ 'ਆਪੇ ਗੁਰੂ ਚੇਲਾ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਮਨੁੱਖ ਸਾਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਕੱਕਾਰ (ਕੇਸ, ਕੜਾ, ਕਛਹਿਰਾ, ਕ੍ਰਿਪਾਨ, ਕੰਘਾ) ਸਦੇਵ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੱਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਕੜਾ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਰਉਪਕਾਰ ਤੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਲਈ, ਕਛਹਿਰਾ ਆਚਰਣਕ ਉਚਤਾ ਲਈ, ਕੰਘਾ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਤੇ ਸੁੱਚਮ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਕੱਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰਤਾ ਬਖਸ਼ੀ ਗਈ। ਬਿਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੀ

ਕੋਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਤਿਆਗ, ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਨਾਸ਼ ਲਈ ਸਦਾ ਤਿਆਰ-ਬਰ-ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ। ਚਾਰ ਬੱਜਰ ਕੁਰਹਿਤਾਂ (ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ, ਕੁੱਠਾ ਖਾਣਾ, ਤੰਬਾਕੂ ਸੇਵਨ, ਪਰ-ਇਸਤਰੀ ਜਾਂ ਪਰ-ਪੁਰਖ ਗਮਨ) ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਖਾਲਸੇ ਲਈ ਪੂਜਾ ਅਕਾਲ ਕੀ, ਪਰਚਾ ਸ਼ਬਦ ਕਾ, ਦੀਦਾਰ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕੀਤਾ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦਿੱਤ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅੱਗੇ ਸਿੰਘ (ਸ਼ੇਰ) ਅਤੇ ਬੀਬੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅੱਗੇ ਕੌਰ (ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ) ਸ਼ਬਦ ਲਗਾਉਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਇਉਂ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਜੋ ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਰ ਸੀਸ ਤਲੀ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਅੱਗੇ ਆਏ। ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਰੂਪ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪ ਵੱਸਦਾ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਦਸਮੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਸੋਭਾ ਵਿਚ ਇਉਂ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

ਵਾਹਿ ਸਮੈਂ ਗੁਰ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ॥
ਖਾਲਸ ਆਪਨੇ ਰੂਪ ਬਤਾਯੋ॥
ਖਾਲਸ ਹੀ ਸੋ ਹੈ ਮਮ ਕਾਮਾ॥
ਬਖਸ਼ ਦਿਯੋ ਖਾਲਸ ਕੋ ਜਾਮਾ॥
ਜਬ ਲਗ ਖਾਲਸਾ ਰਹੇ ਨਿਆਰਾ॥
ਤਬ ਲਗ ਤੇਜ ਦੀਉ ਮੈ ਸਾਰਾ॥
ਜਬ ਇਹ ਗਰੇ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੀ ਗੀਤ॥
ਮੈ ਨ ਕਰਉਂ ਇਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ॥

ਪਰ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇਖ ਕੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਚੀਸ ਉਠਦੀ ਹੈ। ਅਫ਼ਸੋਸ! ਨਾ ਸਾਡਾ ਇਸ਼ਟ ਇਕ ਰਿਹਾ, ਨਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਇਕ ਰਿਹਾ। ਨਾ ਸੰਗਤ ਇਕ ਰਹੀ, ਨਾ ਅਰਦਾਸ ਇਕ। ਨਾ ਮਰਯਾਦਾ ਇਕ, ਨਾ ਸਰੂਪ ਇਕ ਰਿਹਾ। ਰਹਿੰਦੀ ਕਸਰ ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੇ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੰਥ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਥਾਂ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰੁਚੀਆਂ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਅਕਾਲ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਨਿੱਤ ਖੁਬਾਂ ਵਾਂਗ ਉਠਦੇ ਅਖੌਤੀ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੱਤ ਮਾਰੀ ਪਈ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਆਪੇ ਬਣੇ ਘੜਮ ਚੌਧਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾਲੋਂ ਕੁਰਸੀ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਿਕਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਆਪਾ-ਧਾਪੀ ਵਿੱਚ ਪੰਥਕ ਇਕਸੁਰਤਾ ਕਿਵੇਂ ਆਵੇਗੀ? 'ਐਧਾ ਆਗੂ ਜੇ ਥੀਐ' ਦੇ ਵਾਕ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਉਨਾ ਚਿਰ ਖੁਆਰੀਆਂ ਹੀ ਪੱਲੇ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਫਿਲਹਾਲ 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀਆਂ ਪਾਵਨ ਯਾਦਾਂ ਹੀ ਧਰਵਾਸਾ ਦੇਣਗੀਆਂ।

‘ਦਾਮਨੇ-ਦੀਂ ਹਾਥ ਸੇ ਛੁਟਾ,
ਤੇ ਜ਼ਮਈਅਤ ਕਰਾ?’
ਜ਼ਮਈਅਤ ਹੁਈ ਰੁਖਸਤ ਤੇ,
ਮਿੱਲਤ ਭੀ ਗਈ।

-(ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ)

ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵੱਲ ਸਫਰ...

ਦੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇਕ ਘਟਨਾ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਸੰਗਠਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜੇ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਕੁੱਲ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਦੇ ਅਹੰਕਾਰ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ, ਚਾਰੇ ਵਰਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਤ-ਭੇਦ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਐਸੀ ਮੁਹਿੰਮ

ਨੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇ ਕੇ ਉਹ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸੂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਨਿਸ਼ਚੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਸੂਦਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ-ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਣਾ ਹੀ ਮੇਰਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਰਹਿ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ, ਯਮੁਨਾ ਤੋਂ ਕਾਬਲ ਤੱਕ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਨੀਵਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਰਾਜੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਜਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹੋਗੇ :

ਪਰਜਾ ਤੇ ਹਾਕਮ ਕਰ ਦੀਨੇ,
ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਤੋਂ ਨਿਆਰੇ।
ਜਮਨਾ ਤੇ ਕਾਬਲ ਲੋ ਇਨ ਕਾ,
ਰਾਜ ਹੋਇ ਹੈ ਸਾਰੇ।
ਤੁਮ ਭੀ ਇਨਕੀ ਪਰਜਾ ਬੋਹੋ,
ਸੂਦ੍ਰ ਜਿਨੈ ਬਤੋ ਹੋ।
ਦੀਨ ਬੰਧ ਮੈਂ ਤਬੋਂ ਸਦਾਓਂ,
ਦੀਨਨ ਰਾਜ ਭੂਰੀ ਹੋ।

ਆਖਿਰ ਵਿੱਚ, ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਨਿਵੇਕਲੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਇਬਾਰਤ ਇੱਥੇ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਹੈ :

“ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਨਿਕਲੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੇਬਸ ਮੱਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਕ ਪਹਾੜ ਦਾ ਨਾਂਅ ਹੀ 'ਹਿੰਦੂ ਕੁਸ਼' ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਥੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕੈਦੀ ਸਰਦੀ ਨਾ ਝੱਲ ਸਕਣ ਕਰ ਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਰਵਾਣਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਪਹਾੜ ਦਾ ਨਾਂਅ ਹਿੰਦੂ ਕੁਸ਼ ਧਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਾਹ ਉਏ ਸਾਹਿਬਾ! ਸੁਹਣੇ ਕੁੰਡਲਿਆਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਾਲੇ ਕਲਗੀਧਰ ! ਪੰਨ ਤੇਰੀ ਜਿੰਦ ! ਤੇ ਜਿੰਦ ਪਾਣ ਦੀ ਰੱਬੀ ਤਾਕਤ ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਰ ਮਿਟਿਆਂ ਹਿੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤੂੰ ਕਿਹੜੀ ਅਮਰ, ਅਝੁਕ, ਸਦਾ ਬਲਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਫੂਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ, ਤੇਰੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੀ, ਬੀਰਤਾ ਦਿਖਾਲਦੇ ਹਨ। ਹਾਂ, ਸੋਹਣੇ ਕੇਸਾਂ ਵਾਲਿਆ ! ਤੂੰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਜਾਏ, ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਤੇ ਬਲੀ ਦੇ ਕੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਚਾਰ ਪੁਤ੍ਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਲੱਖਾਂ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਰ ਹਨ-ਜੋ ਖਾਲਸਾ ਕਹੀਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਮੇਰੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਇਕ 'ਪੁਤ੍ਰ ਸੋਮਾ' ਹੈ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਪੁੱਤਰ-ਅਮਰ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਸਦਾ ਜੀਏ ਗਾ। 'ਖਾਲਸਾ' ਅਮਰ ਹੈ।

ਦਸਤਾਰ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਬਾਰੇ

ਪਿਸ਼ੌਰੀ, ਤੁਰਲੇ ਵਾਲੀ, ਅਫ਼ਗਾਨੀ, ਪੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਗਾਰਡ ਆਦਿ ਦਸਤਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਰ, ਸਿੱਖ ਦੇ ਆਚਰਨ ਨੂੰ ਉਚੇਰਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੀ ਰਹਿਣੀ-ਬਹਿਣੀ ਤੇ ਉੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਆਚਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਦੀ ਲਾਜ ਪਾਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਾਗ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਲੱਗੇ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਦਸਤਾਰ ਜਿੱਥੇ ਸਰਦਾਰੀ ਤੇ ਉੱਚੇ ਇਖ਼ਲਾਕ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਹ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ, ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ-ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਨੀ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਦਸਤਾਰ ਸਾਨੂੰ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਨੀਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿਠੇ ਗਏ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਵੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਲਾਹੁਣਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਮੁਗ਼ਲ ਕਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਤਕ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਕਰਨੀ ਪਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੌਮ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੋਰਚੇ ਤਕ ਲਗਾ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਖੁਦ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ-ਆਬੂ ਦੀ

ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਦਸਤਾਰ ਰਾਹੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਰੁਲਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਤਿਤਪੁਣਾ ਪਸਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਦਸਤਾਰ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਭਾਰੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪਤਿਤਪੁਣੇ ਦਾ ਰਾਹ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਾਰਾਂ ਸਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਣ।

ਭਾਰਤ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਗਦੀਆਂ ਸਨ

ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਹੋਰ ਵਧਣਗੀਆਂ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਡਜਸਟ ਕਰ ਸਕਣਗੀਆਂ।

ਸਰਕਾਰ ਦਰਾਮਦ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਵਿਚਾਰ : ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਡੇਅਰੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ 2021-22 ਵਿੱਚ 221 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ 209 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਸੀ। ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੁੱਧ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਦਸ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ ਸਕੱਤਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਹੀ ਡੇਅਰੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਖ਼ਰੀ ਵਾਰ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ 12 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਈ ਹੈ।

ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪ : ਦਰਾਮਦ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਦਰਾਮਦਾਂ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਪੀਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਘਿਓ ਅਤੇ ਮੱਖਣ ਵਰਗੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੈਕਟਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਬਸਿਡੀ ਸਿਸਟਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮੱਖਣ ਅਤੇ ਘਿਓ ਆਦਿ ਦਾ ਸਟਾਕ ਘੱਟ ਹੈ। ਦੁੱਧ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਔਸਤਨ ਛੇ ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਸਾਲ (2022-23) ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਕ ਤੋਂ ਦੋ ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਰਾਮਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਉੱਚੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ : ਸਰਕਾਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਅਸਾਮ, ਉੜੀਸਾ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਇੱਕ ਸਿਹਤ। ਇਹ ਸਕੀਮ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ
ਜਾਣੋ ਪਲ ਪਲ ਦੀ ਖਬਰ

ON

jus
PUNJABI HD

CREDIBILITY

sling

RELIABILITY

Minute to Minute Coverage of Punjab Elections

Punjabi Super Pack

20 channels for only \$25/month on

sling

SCAN ME TO SUBSCRIBE

Get **30% off** ANY Pack for the first month! w/code: **SLINGER854**

To Subscribe Call: **+1-718-752-9290**

Visit: **sling.com/juspunjabi**

for advertisement & more information call: +1-718-752-9293

www.jusbroadcasting.com